MINISTÈRE
DE LA TRANSITION
ÉCOLOGIQUE
ET DE LA COHÉSION
DES TERRITOIRES

Liberté
Égalité
Fraternité

Водич за одрживо планирање

VILLES ET TERRITOIRES DURABLES
À l'heure de la planification écologique

Водич за одрживо планирање, за регионе који су енергетски ефикасни, отпорни, инклузивни и стварају вредност

Циљ овог водича је да пружи подршку актерима из свих региона у реализацији њихових пројеката урбанистичког планирања у складу са великим изазовима везаним за одрживи град: трезвености у коришћењу ресурса и енергије, отпорност посебно у суочавању са климатским променама, инклузија и стварање вредности у регионима.

Овај водич је у складу са принципима нове Лајпцишке повеље коју су 2020. године усвојила европска министарства укључена у урбани развој, како би се пружио бољи одговор на глобалне изазове као што су климатске промене, губитак биодиверзитета, пандемије и оскудица ресурса , и како би се дале препоруке за оперативне акције које треба предузети на локалном нивоу.

Служи и као референтни оквир и методолошки водич за усвајање интегрисаног приступа одрживом планирању, усмеравајући креаторе политике у њиховим изборима како би се решења могла пронаћи у складу са специфичним контекстом сваког региона.

Пружа практичне информације које помажу у пројектовању одрживих територија и предузимању конкретних мера за побољшање квалитета живота становника и корисника.

Дизајниран је у складу са референтним оквиром иницијативе Еко-кварт - која пружа смернице у погледу дизајна, производње и одрживог развоја квартова од 2009. године - и циљевима одрживог развоја Агенде 2030. У овом водичу постоје четири главна одељка (приступ и поступак, услови живота и намена, територијални развој, животна средина и клима) и 20 обавеза које укључују нове приоритете јавне политике, укључујући циљ „нултог нето заузимања земљишта“ из „Закона о клими и отпорности“, пропис о заштити животне средине „RE 2020“ и промене у циљевима друштвене разноликости према закону о „урбаној солидарности и обнови“.

Овај водич је састављен имајући у виду доследност у односу на друге постојеће стандарде, сертификате и ознаке, како би се осигурало да они негују исте вредности.

Ради олакшавања ефикасне имплементације Циљева одрживог развоја (SDG) Уједињених нација (УН), извршена је упоредна анализа између ових циљева и 20 обавеза у овом водичу.

Овај водич је намењен свим руководиоцима пројеката одрживог планирања, без обзира да ли су укључени у иницијативу Еко-кварт или не. То је резултат колективног напора историјских партнера иницијативе Еко-кварта, свих директората министарства и представника децентрализованих служби, локалних власти и агенција за планирање. Редовно ће га ажурирати научни одбор који сарађује са удружењем „France Ville Durable“ (Одрживи град Француске) .

Надамо се да ће вам овај водич послужити као извор инспирације у реализацији пројекта урбанистичког планирања који се бави изазовима одрживог града!

Жан-Батист Битлен (Jean-Baptiste Butlen)

Заменик директора за одрживо планирање - AD
Дирекција за становање, урбанистичко планирање и пејзажно уређење - DHUP
Генерална дирекција за планирање, становање и природу - DGALN

Садржај

Смернице

Овај водич за одрживо планирање пружа препоруке и питања која треба размотрити за сваки појам обрађен у оквиру 20 обавеза. Такође објашњава како се ове обавезе слажу са 17 циљева одрживог развоја које су увеле Уједињене нације. Сваки одељак је осмишљен да буде што је могуће поучнији.

ПИТАЊА

Њихова сврха је да вас воде у спровођењу препорука.

ОБАВЕЗА

Свака димензија обухвата 5 обавеза.

ПОЈАМ

Ово детаљно описује обавезу кроз неколико подтема.

ПРЕПОРУКЕ

Главне препоруке су истакнуте.

ДЕТАЉИ

Детаљи помажу да се боље разумеју питања која су у игри за сваки појам и да се изнесу повезане препоруке.

ДЕФИНИЦИЈЕ

Подебљани термини могу се наћи у одељку са дефиницијама на крају документа.

Обавеза 2

Спровести прилагођено управљање и вођење

Појам 2.1 **Дугорочно вођење пројекта**

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Идентификујте кључног представника и руководиоца пројекта.
- Подстичите континуитет пројекта постављањем прекретница (остајући флексибилни) у случају промена у управи, како бисте избегли стварање било какве сумње.
- Створити једно или више управљачких тела и међусекторских и мултидисциплинарних управних тела која укључују **заинтересоване стране**, посебно локалне власти, цивилно друштво, друштвене актере и економске актере.

Вођење и управљање пројектом захтевају координацију актера и стручњака, било да су то професионалци или грађани, и они се консултују у процесу доношења одлука. Локалне власти су одговорне за успостављање система заинтересованих страна за пројекат, имајући у виду да су они подложни променама и да се њихова конфигурација може разликовати у зависности од различитих фаза. Званично управљачко и управно тело омогућава вођи пројекта да повеже све заинтересоване стране једне са другима, одговори на све потребе које су изразили и учини процес доношења одлука реактивнијим. Организовање овог система заинтересованих страна захтева:

- различите заинтересоване стране (људе, групе, организације које јесу /ће бити директно или ће вероватно бити погођени пројектом) које треба идентификовати: техничке службе додељене пројекту и из различитих локалних власти, партнерске институције, економске актере (планере, инвеститоре, компаније, пружаоце услуга итд.), цивилно друштво (грађане и удружења), итд.;
- мора се дефинисати начин на који ће бити укључени у процес постављања пројекта (кога представљају, које улоге ће преузети, када, у којим областима, како итд.);
- континуитет пројекта треба подстицати постављањем прекретница у случају промена у управи како би се избегле било какве сумње.

Неопходно је именовати кључног представника који ће преузети све политичке ангажмане, као и оперативног руководиоца пројекта, како би се осигурало политичко и техничко управљање и вођење пројекта. Ово се може спровести на различите начине у зависности од расположивих локалних финансијских и људских ресурса: пројектни тим, организација између служби, коришћење тима за подршку за наручиоца пројекта, обезбеђивање ефикасне сарадње различитих служби, организација и делегирање између града и **Јавне установе за међуопштинску сарадњу (EPCI)**, организација тела за доношење одлука, тела за техничко праћење итд.

Коришћење различитих начина рада са различитим заинтересованим странама може олакшати усвајање међусекторског приступа, осигурати кохерентност пројекта и укључити различите заинтересоване стране током целог пројекта: свеобухватни распоред за учешће грађана, вишегодишњи инвестициони распоред, поступак за праћење рокова, организовање радионица, састанака о одређеним темама, „брејнсторминга“ итд.

Формализација свих корака укључених у израду програмског распореда значи да ће заинтересоване стране бити упознате са различитим методама управљања и различитим корацима доношења одлука о пројекту.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како је организовано управљање и политичко и техничко вођење за пројекат? Како је ово формализовано (уз помоћ којих средстава и уз кога)?

Како се обезбеђује континуитет пројекта у случају промене управљања?

Која радна средства (методе) и алати) су доступни свима који су укључени, како би се подстакао међусекторски приступ и свеукупна кохерентност пројекта, и како би се осигурало праћење истог?

Да ли коришћено управљање омогућава идентификацију свих заинтересованих страна, талената потребних за пројекат, њихових улога и одговорности, као и организацију њиховог учешћа и развој њихових вештина (свест, обука итд.)?

Који су ресурси (финансијски, људски, технолошки и оперативни) идентификовани за имплементацију праћења и унапређење система управљања?

ЦИЉЕВИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

Овај одељак показује који су Циљеви одрживог развоја (SDG) везани за појам. Табела са резимеом на крају документа упоређује обавезе са циљевима одрживог развоја, за сваки појам.

Димензија 1

ПРИСТУП И ПОСТУПАК

1 Осмислити пројекат који узима у обзир потребе свих и карактеристике које дефинишу територију

2 Спровести прилагођено управљање и вођење

3 Укључити становнике и кориснике

4 Развити приступ укупним трошковима

5 Проценити, измерити утицај и стално тежити побољшању

Димензија 2

УСЛОВИ ЖИВОТАИ НАМЕНА

6 (Ре)дизајн кварта са постојећим карактеристикама

7 Подстицај духа заједништва, солидарности и инклузије

8 Обезбедити животно окружење које подстиче здрављу и благостању

9 Пројектовање урбано, пејзажно и архитектонски квалитетног пројекта

10 Вредновати наслеђе, историју и идентитет локалитета и његовог становништва

Димензија 3

ТЕРИТОРИЈАЛНИ РАЗВОЈ

11 Допринос економској транзиција која је регенеративна, социјална и заснована на солидарности

12 Подстицање блискост и разноликости функција

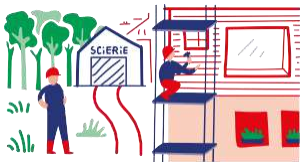

13 Оптимизација коришћења ресурса и развој локалних сектора и кратких циклуса

14 Подстицање одрживих и активних решења за мобилност

15 Обезбедити одговорну дигиталну транзицију у складу са одрживим планирањем

Димензија 4

ЖИВОТНА СРЕДИНА И КЛИМА

16 Ојачати отпорност у односу на климатске промене и опасности

17 Допринос ублажавању климатских промена, подстицање енергетске трезвености и коришћења обновљивих извора енергије

18 Избегните, смањите, рециклирајте, поново употребите отпад

19 Заштита, управљање и обнављање водних ресурса

20 Заштита и обнова земљишта, биодиверзитета и природних станишта

ПРИСТУП И ПОСТУПАК

1. Осмислити пројекат који узима у обзир потребе свих и карактеристике које дефинишу територију
2. Спровести прилагођено управљање и вођење
3. Укључити становнике и кориснике
4. Развити приступ укупним трошковима
5. Проценити, измерити утицај и стално тежити побољшању

Одрживо планирање је велики изазов за наше друштво , јер то има директан утицај на квалитет живота становништва, на животну средину и на економски и друштвени развој. Да би се задовољиле потребе свих у складу са ресурсима и ограничењима региона, неопходно је успоставити заједнички систем управљања. То подразумева мобилизацију разноврсних актера и заинтересованих страна како би се доносиле информисане и одговорне одлуке у вези са одрживим планирањем.

То укључује јавне власти, економске актере, удружења и грађане који сви тесно сарађују. Ово гарантује да се интереси свих узимају у обзир у једнакој мери и осигурава дуготрајност пројекта.

Зато се примењује партиципативни приступ, који укључује становнике и кориснике у процес доношења одлука.

Овај процес такође треба да развије приступ укупним трошковима како би се могла проценити финансијска изводљивост пројекта и узети у обзир утицаји на друштво, економију и
животну средину, имајући у виду стално побољшање, као и прилагођавање потребама различитих заинтересованих страна.

Обавеза 1

Осмислити пројекат који узима у обзир потребе свих и карактеристике које дефинишу

Појам 1.1 **Упознати свој регион**

ПРЕПОРУКЕ

• Спровести **територијалну процену** (укључујући процену рањивости) како би се осигурало да пројекат задовољава потребе свих и узима у обзир ресурсе и ограничења региона: снаге и слабости, могућности, друштвена, економска, еколошка питања, очекивања и потребе становништва итд.

• Идентификовати актере/ресурсе територије, **заинтересоване стране** пројекта: становнике, кориснике, цивилно друштво (удружења, локалне организације итд.), економски, друштвени и културни актери и јавне власти, мреже актера из територијалног планирања, пејзажног уређења, урбанистичког планирања, архитектуре, заштите природног **наслеђа** итд.

• Процените могућности скалабилности и реверзибилности одређених развојних пројеката/зграда укључених у пројекат.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

За потребе процене,
Како пројекат узима у обзир комплементарност и динамику различитих размера и компоненти које чине регион?

Које заинтересоване стране пројекта треба позвати?
Становници,
Социо-економски актери, администратори итд.?

Која ће средства бити доступна за размену информација са заинтересованим странама и прикупљање информација о њима и њиховим очекивањима?

Први корак пројекта одрживог планирања пре покретања пројекта јесте спровођење специфичне процене региона како би се идентификовали ресурси и ограничења подручја и потребе његових корисника (садашњих и/или будућих).
Као део ове процене, неопходно је узети у обзир факторе изван подручја на које се односи плански пројекат, а такође и укрстити све могуће друштвене, економске и еколошке факторе. Ово подразумева анализу територијалних карактеристика, коришћењем **системског приступа** заснованог на **урбаном метаболизму** , израдом модела токова, **опасности** и разликовањем феномена.

Територијална процена је прилика за проучавање могућности скалабилности и реверзибилности одређених развојних пројеката и зграда.

Од фазе процене, препоручује се идентификовање свих заинтересованих страна како би се информације из ове процене могле поделити са њима. Овакав поступак ће олакшати њихово укључивање током целог трајања пројекта.

Конкретне иницијативе подршке могу се користити за упознавање локалних власти, техничара, администратора, становника и корисника са приступом који се користи за консултације и партиципативни дијалог.

Почетна процена ће се такође користити као почетно стање и биће корисна за евалуацију пројекта.

Појам 1.2 **Идентификовати и рангирати проблеме и поставити стратешке циљеве**

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Дефинисати приоритетне изазове за пројекат, у складу са територијалном стратегијом на *вишем* нивоу у коју је укључен, како би се идентификовале територијалне комплементарности и солидарности (укључујући и оно што пројекат доприноси територији).
- На основу **територијалне дијагнозе**, формулисати амбицију пројекта у служби одрживог развоја и утврдити квалитативне и квантитативне стратешке циљеве ради одговора на утврђене приоритетне изазове.

Спровођење територијалне процене утврђује потребе и проблеме са којима се територија мора суочити, а затим се сортира по редоследу приоритета пре дефинисања примарних циљева пројекта. Ови циљеви морају бити у складу са територијалном стратегијом, посебно политиком која се односи на ограничавање **заузимања земљишта**. Такође би требало да се баве стратешким изазовима који се деле са **заинтересованим странама** и да укључе политичке циљеве пројекта.

Треба јасно дефинисати два периметра: подручје разматрања (шире) и подручје које се односи на акције које треба предузети у складу са пројектом. Шире подручје разматрања значи да се може идентификовати територијална комплементарност и солидарност пројекта. На нивоу пројекта, неопходно је пажљиво пратити одржавање равнотеже са суседним квартовима у погледу расположивих јединица за становање, пословање, објекте и услуге.

Пројекат такође може подржати територијалну стратегију кроз снажне амбиције одрживог развоја и стога може деловати као покретач трансформације проширене територије.

Када се ови кораци заврше, циљеви предложеног планирања могу се јасно дефинисати, као и циљеви и питања која треба решити приоритетно.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Која су кључна питања која треба размотрити у пројекту с обзиром на ограничења и ресурсе територије (посебно у погледу пејзажног уређења)?

Који су примарни циљеви пројекта? Да ли се могу организовати по редоследу приоритета? Какву улогу играју заинтересоване стране у дефинисању ових циљева?

Како се примарни циљеви пројекта уклапају у територијалну стратегију?

Како можемо анализирати потенцијал за функционалну и стамбену разноликост унутар кварта?
Како се ово може повезати са територијалним пројектом?

Појам 1.3 **Успоставити прилагођен и заједнички програм**

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Оперативно разрадити приоритетне стратешке циљеве пројекта, укључујући потребе у погледу становања, опреме, инфраструктуре, трговине, мобилности и очувања земљишта.
- Укључити заинтересоване стране и мобилисати неопходне вештине и стручна знања у свакој фази процеса програмирања.

Израда распореда програма заснива се на процени и дефиницији примарних циљева којима су идентификоване потребе становника и корисника и организовани потребни одговори по редоследу приоритета. Ово захтева интегрисан и еволуирајући приступ пројекту како би се он могао прилагодити у складу са друштвеним, економским, политичким, регулаторним или еколошким контекстом.

Одговарајуће урбанистичко програмирање у складу са циљевима дефинисаним на основу почетне процене и након консултација са свима који су укључени у пројекат требало би да омогући следеће:
- да се утврде потребе у вези са распоредом;
- да припреми оперативне (економске, фазне, финансијско аранжманске итд.) и просторне елементе пројекта;
- да се обезбеди кохерентност између потреба територије и одговора који се пружа у погледу стамбене и функционалне разноликости;
- укључење и програмирање иницијативе за учешће/укључивање заинтересованих страна у укупни распоред пројекта.

Контрастни сценарији могу бити корисни приликом састављања распореда програма. Руководиоцима пројеката ће стога бити лакше да доносе информисане одлуке.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како програм помаже у организовању - у оперативном смислу - (распоред, људи одговорни за сваку акцију, ресурси - процедуре, алати, вештине, финансирање) примарних циљева пројекта за свако поље деловања које треба да се обрађује?

Како су потребе и очекивања корисника, становника, администратора и социо-економских актера идентификованих у почетној процени интегрисане у програм?

Како се фазе сарадње за становнике и кориснике могу укључити у укупни програмски распоред?

Која су расположива средства за идентификацију и прилагођавање програмског распореда у складу са развојем друштвеног, економског, политичког, регулаторног или еколошког контекста?

Еко-село Ле Ное (Les Noés)

Вал де Pej (Val-de-Reuil), Ер (Eure), Нормандија

© Lulu Images La Mecanoweb

Еко-село Ле Ное налази се на обали реке Ер, веома близу железничке станице. То је програм од 98 јединица социјалног становања (60 колективних смештајних јединица и 38 индивидуалних кућа), јавних услуга и објеката (општински вртић, затворена пијаца, породични вртови, заједнички воћњак и кокошињац), распоређених у три засеока у кварту од 4,6 хектара, укључујући 1,5 хектар заштићених зелених површина (ретенциона зона). Еколошки елемент је високо развијен у овом пројекту и додаје се вредност и ограничењима и предностима локације: пасивне зграде, систем грејања на дрва са годишњом проценом по стамбеној јединици, годишње праћење дивљих животиња, извештај о саобраћају итд. Систем за управљање поплавама и кишницом је доказан ефикасним 2018. године, а пројекат је добио бројне награде. Постојале су бројне иницијативе за подстицање друштвене интеграције и локалних канала, посебно у погледу органског повртарства и локалног обезбеђивања дрва за огрев.

Град је имао два кључна правца деловања: да заврши изградњу кварта Ле Ное, јер је планирање обустављено током израде Плана за спречавање ризика од поплава (PPRi), и да замени интензивну пољопривреду која је присутна на ободу града методама које више поштују животну средину (пољопривреда, рекреација, стазе). Ова операција је заснована на вишеструким проценама (урбаним и друштвеним, потребама града и његовог становништва, превозним средствима и смањењу зависности од аутомобила), и постала је покретач новог начина развоја у различитим градовима и селима у овом француском департману, као и подизању свести јавности. Еко-кварт нуди нови начин живота, који црпи из прошлих искустава живота у заједници и доступан је младим домаћинствима и оним са скромним приходима, чиме се искорењује демографски дефицит. Резултат је еколошки прихватљив кварт, који се уклапа у околину и ствара мирне и прилагођене урбане развојне пројекте који могу да приме поплаве са обала реке Ере. Коначно, програм је такође успео да се прилагоди променљивом контексту, узимајући у обзир све коментаре и повратне информације од заинтересованих.

Локални контекст Кварт

Врста пројекта Контролисано проширење

Површина (ha) 4,6

Зелене површине (ha) 3,1 укључујући 1,5 пејзажно уређеног парка

Капацитет становника 311

Број стамбених јединица 98

Од тих, број социјалних стамбених јединица 98

Датум почетка радова / година завршетка 2007-2016

Ознака ЕК Корак 4

Година доделе ознаке 2022.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта : Град Вал де Pej, SILOGE

Менаџер пројекта Филип Мадек (Philippe Madec), S'pace Environnement, Arc en Terre

Партнери ADEME, Caisse des Dépôts et Consignations (Фонд за депозите и залоге), CAUE, DDTM (Одсек за управљање земљиштем и приобаљем), ERDF (Француска мрежа за дистрибуцију електричне енергије), Habitat Coopératif de Normandie (Задружно становање Нормандије), Habitat et Territoires Conseil (Савет за становање и територију), LPO, YSOS-Les Jardins de Neustrie, WWF

Обавеза 2

Спровести прилагођено управљање и вођење

Појам 2.1 **Дугорочно вођење пројекта**

✔ ПРЕПОРУКЕ

- **Идентификовати изабраног представника и руководиоца пројекта.**
- **Обезбедити континуитет пројекта** утврђивањем прекретница како би се избегло његово довођење у питање (уз задржавање флексибилности) у случају промене руководства.
- **Формирати једно или више тела за управљање и координацију** која су интердисциплинарна и обухватају све заинтересоване стране, укључујући локалне власти, цивилно друштво, социјалне и привредне актере.

Вођење и управљање пројектом захтевају координацију актера и стручњака, било да су то професионалци или грађани, и они се консултују у процесу доношења одлука. Локалне власти су одговорне за успостављање система заинтересованих страна за пројекат, имајући у виду да су они подложни променама и да се њихова конфигурација може разликовати у зависности од различитих фаза. Званично управљачко и управно тело омогућава вођи пројекта да повеже све заинтересоване стране једне са другима, одговори на све потребе које су изразили и учини процес доношења одлука реактивнијим. Организовање овог система заинтересованих страна захтева:

- различите заинтересоване стране (људе, групе, организације које јесу /ће бити

директно или ће вероватно бити погођени пројектом) које треба идентификовати: техничке службе додељене пројекту и из различитих локалних власти, партнерске институције, економске актере (планере, инвеститоре, компаније, пружаоце услуга итд.), цивилно друштво (грађане и удружења), итд.;

- мора се дефинисати начин на који ће бити укључени у процес постављања пројекта

(кога представљају, које улоге ће преузети, када, у којим областима, како итд.);

- континуитет пројекта треба подстицати постављањем прекретница у у случају промена у управи како би се избегле било какве сумње.

Неопходно је именовати кључног представника који ће преузети све политичке ангажмане, као и оперативног руководиоца пројекта, како би се осигурало политичко и техничко управљање и вођење пројекта. Ово се може спровести на различите начине у зависности од расположивих локалних финансијских и људских ресурса: пројектни тим, организација између служби, коришћење тима за подршку за наручиоца пројекта, обезбеђивање ефикасне сарадње различитих служби, организација и делегирање између града и Јавне установе за међуопштинску сарадњу (EPCI), организација тела за доношење одлука, тела за техничко праћење итд.

Коришћење различитих начина рада са различитим заинтересованим странама може олакшати усвајање међусекторског приступа, осигурати кохерентност пројекта и укључити различите заинтересоване стране током целог пројекта: свеобухватни распоред за учешће грађана, вишегодишњи инвестициони распоред, поступак за праћење рокова, организовање радионица, састанака о одређеним темама, „брејнсторминг“ итд.

Формализација свих корака укључених у израду програмског распореда значи да ће заинтересоване стране бити упознате са различитим методама управљања и различитим корацима доношења одлука о пројекту.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како је организовано управљање и политичко и техничко вођење за пројекат? Како је ово формализовано (уз помоћ којих средстава и уз кога)?

Како се обезбеђује континуитет пројекта у случају промене управљања?

Која радна средства (методе и алати) су доступна свима који су укључени, како би се подстакао међусекторски приступ и свеукупна кохерентност пројекта, и како би се осигурало његово праћење?

Да ли коришћено управљање омогућава идентификацију свих заинтересованих страна, талената потребних за пројекат, њихових улога и одговорности, као и организацију њиховог учешћа и развој њихових вештина (свест, обука итд.)?

Који су ресурси (финансијски, људски, технолошки и оперативни) идентификовани за имплементацију, праћење и унапређење система управљања?

Појам 2.2 **Предвидети управљање пројектом током сваке фазе и након пријема**

✔ ПРЕПОРУКЕ

- У најранијој фази, идентификујте управљаче (јавне службе, компаније, станодавце итд).
- Одлучите се о нивоу учешће и интеракција ових страна, за сваку фазу.
- Предложите алате за праћење и побољшање пројекта.
- Предвидите управљање завршеним пројектом од стране различитих укључених актера, дефинишући улогу сваког у свакој фази.
- Предвидите смањење сметњи током трајања пројекта.

Да би се осигурао прилагођен одговор у погледу намене, како у погледу управљачких пракси, тако и у погледу погодности подручја за становнике и кориснике, неопходно је предвидети управљање пројектом током свих фаза и након реализације.
Ово подразумева идентификацију управљачких страна (јавне службе, компаније, партнери итд.) у најранијој фази и дефинисање нивоа учешћа и интеракције ових страна, за сваку фазу.
Када је пројекат дефинисан, увођење плана управљања омогућава идентификацију и структурисање услова за одржавање и управљање како би се осигурала трајност пројекта на дужи рок. Корисницима и будућим становницима могу се предложити партиципативне и мотивационе иницијативе.

Фаза имплементације може трајати током дужег периода и могла би утицати на свакодневну употребу стварањем сметњи (обустављене руте, бука, прашина, недоступне јавне површине итд.). Овај период не само да захтева да становници, корисници и менаџери будућег пројекта буду у потпуности информисани, већ је неопходно бити свестан њихових захтева како би се могла обезбедити привремена решења.

Предлагање и подстицање привремених пројеката на неискоришћеном земљишту (**урбанизам привремене употребе**) је начин да се подрже промене у пракси и да се управља транзицијом у локалним подручјима. Привремене мере као што је претходно озелењавање такође помажу у припреми за фазе пројекта.

Постоје различити начини да се обезбеди управљање на дужи рок, као што је спровођење плана управљања који је прилагођен контексту кварта или Генералног урбанистичког плана (GUP). Могуће је затражити од наручиоца пројекта да израде планове управљања спољашњим просторима у фази пројектовања, како би се пројекат прилагодио методама одржавања локалних власти или власника имовине. Становницима и корисницима пројектног периметра може се пружити прилика да учествују у мерама подршке за промене након реализације, у партнерству са суседним квартовима, како би се осигурала подобност објеката и прикупиле повратне информације од становника, корисника и менаџера.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

У којој мери је пројекат способан да задовољи предвиђене намене и да се прилагоди свим новим наменама које би могле да се појаве?

Како пројекат узима у обзир праксе и ограничења становника, корисника и менаџера приликом пројектовања јавних простора, зграда и услуга?

Шта је имплементирано у најранијој фази како би се осигурало управљање пројектом планирања на дужи рок?

Како је предвиђено управљање и ограничавање сметњи у фази изградње ?

У фази изградње, након пријема и дугорочно, које су мере подршке за промене обезбеђене и како се прикупљају повратне информације од становника, корисника и менаџера?

Видајан (Vidailhan)

Балма (Balma), Горња Гарона, Окситанија

Локални контекст Предграђа

Врста пројекта Контролисано проширење

Површина (ha) 31

Зелене површине (ha) 10

Капацитет становника 2.900

Број стамбених јединица 1.294

Од тих, број социјалних стамбених јединица 405

Датум почетка радова / година завршетка 2004-2010

Ознака ЕК Корак 3

Година доделе ознаке 2014.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта Метропола Тулуз (именовани наручилац пројекта: SEM Oppidea), град Балма

Менаџер пројекта A&P DUMONS (урбанистички планер) Groupement KCAP Architects & Planners, Droit de Cité, Mutabilis Paysage, Tisséo

Партнери ADEME, ARPE (Регионална агенција за животну средину), AUAT (Градска агенција за урбано планирање Тулуза), HLM (Становање са умереном киријом) (Станови са субвенционисаном рентом), приватни инвеститори

© Oppidea SEAM Метропола Тулуз

Еко-кварт Видајан налази се у урбаној периферији Тулуза, на источној страни, поред станице метроа и других мрежа јавног превоза. Програм за овај кварт води градска заједница, у партнерству са општином. Кварт је разумне густине насељености и пријатно је испуњен широко распрострањеним јавним просторима и мањим, интимнијим подручјима. То је стамбени кварт мешовите намене, који пружа и функционалну и друштвену разноликост. У центру кварта налази се парк који игра улогу зелених плућа и такође помаже у подстицању друштвене интеракције.

Комитолошки поступак успостављен за овај Еко-кварт је снага пројекта, од фазе пројектовања до имплементације, и обезбеђује учешће свих заинтересованих страна: управног одбора за доношење одлука, техничког одбора који укључује различите службе градске заједнице, координационог одбора између града и градске заједнице и радне групе становника, удружења и локалних власти за постављање циљева Еко-кварта и праћење пројекта током целог трајања. 2011 године је отворена „Кућа Балма Грамон“ (Balma Gramont) како би се обезбедио заједнички простор за разне догађаје, пројекције филмова и документарних филмова. 2012. године су будући становници основали удружење „Живот у Видајану“, прво да би организовали догађаје, дискусионе групе и поставили интернет страницу, а такође и да би деловали као ново званично тело које даје предлоге за урбани пројекат у смислу предложених решења или промена правца, који се затим подносе одбору за праћење. Партнери и инвеститори су такође били укључени тако да су у потпуности свесни вредности отелотворених у пројекту.

Обавеза 3

Укључити становнике и кориснике

Појам 3.1 **Подстицање учешћа грађана**

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Подићи свест, укључити и оспособити све заинтересоване стране, укључујући становнике и кориснике, дефинисањем унапред стратегије њиховог укључивања: кога укључити, у којим фазама и на којим деловима пројекта.

• Тежити разноликости грађана који се ангажују.

Укључивање грађана током целог трајања пројекта помаже у предвиђању управљања и чини га ефикаснијим. То обезбеђује присвајање урбаних развојних пројеката и осигурава да су они прилагођени намени, истовремено дајући подстицај локалној демократији. Укључене заинтересоване стране укључују становнике, садашње или будуће становнике кварта, општине, међуопштинске организације, чланове локалних већа, грађанских саветодавних одбора, удружења, студенте, кориснике, економске актере, власнике продавница, стручњаке за медијацију, управнике промена, раднике, пензионере, младе итд.

Не постоји утврђени начин за подстицање учешћа грађана, то се мора прилагодити сваком контексту. Да би се подстакло ово учешће, следеће треба припремити унапред:

• јасан оквир за учешће грађана и осигурање њиховог континуитета: предмет,
управљање, улога грађана у поступку, простор за маневрисање, полагање рачуна;

• скуп заједничких смерница за дељење намера и партиципативни поступак.

Повеља Министарства о учешћу јавности утврђује моралне вредности и принципе које треба узети у обзир како би се осигурао добро калибрисан систем учешћа:

• прилагодити се публици којој се обраћа: речник и став пројектног вође;

• осигурати да су доступна одговарајућа средства: време, структура учешћа, прилагођени алати, решења за бригу о деци, надокнада по потреби;

• тежити ка разноликости интегришући различите људе, како бисте представили стварност
територије: ако се не уложи посебан напор, увек се исти људи јављају. Идите и упознајте становнике на популарним јавним местима као што су железничке станице, школе, пијаце итд.;

• Приступ механизму гаранције обезбеђује бољи квалитет дијалога
и подстиче поверење између учесника (на пример, Савета за локални развој);

• осигурати да се сва гледишта третирају подједнако;

• Давање повратних информација становницима, корисницима и цивилном друштву је такође кључно како би се осигурало да они и даље остану укључени.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како пројекат намерава да идентификује будуће кориснике погодности и крајње кориснике у раној фази?
Како ће онда бити информисани, консултовани и укључени у планирање избора у фази пројектовања пројекта?

Који су очекивани резултати овог укључивања становника, корисника и цивилног друштва? Како ће се ово идентификовати и делити?

У која званична тела су укључени становници, корисници и цивилно друштво? Која средства се примењују за цивилно друштво и грађане? Радионице, јавни састанци, културни догађаји, свечани догађаји, онлајн форуми?

Како се становници који нису навикли да користе партиципативне алате могу укључити у процес?

Како ће се формализовати доприноси грађана у раним фазама дијалога, а затим и касније повратне информације за грађане ?

Појам 3.2 **Узимање у обзир предлога партиципативних структура**

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Креирати пројекат заједно са онима који у њему живе или су у непосредној близини, који тамо раде или су на други начин ангажовани.
- Заједно са становницима и корисницима обликовати причу о пројекту, ослањајући се на карактеристичне пејзажне елементе локације, њену историју и постојеће представе о њој.

Постоје бројне **позитивне екстерналије** учешћа грађана: легитимност и отпор пројекта, укљученост становника и корисника, повећано поверење између страна.

Међутим, руководилац пројекта ће морати да створи оптималне услове за укључивање грађана (видети појам 3.1) и да покаже искреност која стоји иза тога предузимањем конкретних акција како би се укључили предлози из партиципативних структура . Ове структуре морају бити разноврсне, бројне, а предлози морају бити изнети са јасним објашњењем шта је одабрано, а шта није. Вођа пројекта такође мора да спроведе одабране предлоге заједно са наручиоцем пројекта, обезбеди финансијска средства за спровођење ових предлога и омогући грађанима да учествују у управним телима.

Креирање наратива пројекта може бити ефикасан начин за јачање везе између руководиоца пројекта и његових корисника погодности, а позив за тендер би могао бити савршен начин да се позове креативност грађана да преузму одговорност за овај наратив пројекта (изложба, улична уметност, креирање визуелног идентитета који би се затим видео у јавним просторима који се користе за кретање, оријентацију итд.). Све ово може ојачати осећај припадности и самим тим створити осећај да је ово пројекат који сви деле.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Да ли је предложени оквир за учешће грађана у складу са повељом о јавном учешћу (смерницама)?

Која врста поступка формализације ће се користити да би се разјаснило који су од грађанских предлога одабрани?

Како се узимају у обзир и подржавају спонтане иницијативе цивилног друштва?

Који системи/средства су доступни за креирање наратива пројекта као партнерства са становницима и корисницима?

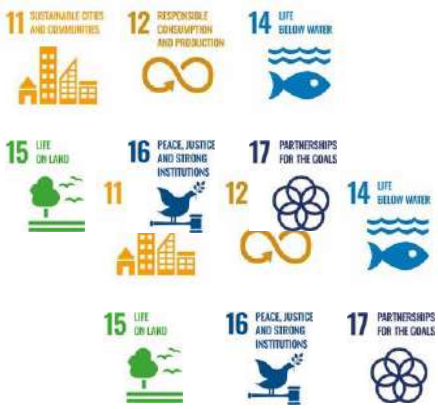

Појам 3.3 **Подршка напорима на дужи рок**

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Успоставити алате, поступке, радионице и облике подршке намењене становницима и корисницима како би се дугорочно одржало њихово учешће (партиципативни сајт пројекта, онлајн анкете као допуна радионицама, приручник за нове становнике, едукативне и обуке активности итд.).

Доступни алати не могу бити једини начин да се осигура дугорочно учешће грађана. Они ће наравно помоћи, али нису довољни. Обезбеђење дугорочног ангажовања може се утврдити следећим:

• Давање грађанима моћи да делују:
— у погледу управљања, са репрезентативним одбором који ће се истовремено бавити истим питањима као и наручилац пројекта;
— у облику грађанских иницијатива, како би се подстакла посвећенија улога.

• Подстицање и подржавање остваривања грађанских права путем:
— обука грађана: могућности преузимања улога у кварту; како креирати пројекат, водити га, одржати говор, различите врсте ангажовања грађана (радничка задруга, итд.);
— наручилац пројекта који увек укључује учешће и цени доприносе;

• Омогућите просторима да креирају наратив пројекта и прикажу еволуцију пројекта: изложбе или друге иницијативе које подстичу становнике да буду креативни (зидне слике, улична уметност итд.):
— успоставити редовну комуникацију у облику билтена;
— заједно са наручиоцем пројекта, обезбедити прилагођена средства за партиципативну структуру која је посвећена његовој имплементацији и праћењу. Ово се може десити у оквиру тима за управљање пројектом или бити додељено организацији заједнице (амбасадорима или грађанском савету).

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како се корисници погодности и крајњи корисници могу укључити што је раније могуће како би осигурали да имају улогу у сржи пројекта, да су укључени у кључна питања и фазе и да се заиста осећају као **заинтересоване стране**?

Како се корисници погодности и крајњи корисници (садашњи или будући) могу подржати током фаза рада и пријема, како би се гарантовало усвајање кварта, ефикасно коришћење нових услуга и намена и да се усвоји очекивано понашање како би се постигли циљеви учинка кварта?

Која врста управљања се спроводи на локалном нивоу како би се гарантовало учешће заинтересованих страна током целог трајања пројекта (на пример, служба посвећена учешћу грађана која је у сталном дијалогу са другим службама)?

Шта се предлаже у смислу процеса евалуације, како би се прикупиле повратне информације од становника, корисника и администратора током фазе радова, након пријема и на дужи рок?

Ла Куруз (La Courrouze)

Рен (Rennes) / Сен-Жак-де-ла-Ланд (Saint-Jacques de la Lande), Ил и Вилен, Бретања

Локални контекст
Реконверзија - Девастирана зона

Врста пројекта Урбана обнова

Површина (ha) 115

Зелене површине (ha) 40

Капацитет становника
11.000

Број стамбених јединица 5.300

Од тих, број социјалних стамбених јединица 1.600

Датум почетка радова / година завршетка 2003-2028

Ознака ЕК Корак 3

Година доделе ознаке 2022.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта SEM Territoires & Développement

Руководилац пројекта Studio Paola Vigano (урбаниста), Charles Dard (пејзажни архитекта), ORA (технички пројектантски биро)

Партнери AUDIAR (Агенција за урбанизам подручја Рена), IAUR (Институт за уређење и урбанизам Рена), Collectif Courrouze AA (Antipode, Courrouz'if, Aire Libre, A l'Envers), Teenage Kicks, Ilta Studio, Cuesta, Gongle, Les Animé.e.s, Théâtre à l'envers (Наопако позориште - стаза сећања: Adrien Lecoursonnais & Jacques Ligot), Collectif Tempête, Unis-Cité, Vert le Jardin, Lost & Find, Terlieux, Université de Rennes 2, Asso des Cartoucheries, Electroni[K], Bruit du Frigo

© Yohann Lepage

Еко-кварт Ла Куруз је пространо подручје површине 115 хектара са веома повољним географским положајем (унутар рокаде) близу центра града Рена и Сен-Жак-де-ла-Ланда. То је последња велика прилика за ова два града. Одређена развојна зона (ZAC) је пројектована да комбинује разноврсне урбане облике, створи друштвену разноликост и обезбеди разноврсне функције, уз поштовање и заштиту природног окружења (зелени појас, насељене шуме) и локалног наслеђа (очувани историјски трагови и зграде) захваљујући пажљиво осмишљеном распореду пројекта. Овај дугорочни и амбициозни пројекат је започет 2003. године и биће завршен 2028. године. Настао је у складу са одрживим развојем и урбаном обновом, обновом града. Урбанистичко планирање је у потпуности у складу са политиком покривености земљишта Метрополе Рена и доприноси ограничавању урбаног ширења поновном употребом локације која је некада била заузета активностима које су понекад могле бити штетне по животну средину и значиле су да је потребно обавити значајан рад на обнови земљишта. Циљ новог кварта је да удахне живот „делу града“ стварањем програма који комбинује становање и пословање (подстичући активну мобилност), а истовремено додељује простор за одређене администрације националног одбрамбеног сектора.

Током трајања пројекта, коришћена су различита средства за укључивање становника и корисника: стварање заједничке иницијативе „квартовске фабрике“ од почетка пројекта, у сарадњи са локалним партнерима, ситуационе фазе „освајања земље“ са изазовима, видео записима и временом за колективну изградњу за све, или стварање позиције медијатора у згради за пријем, места за окупљање свих становника кварта. Ова сарадња је помогла у стварању сталног дијалога са будућим становницима, као и са корисницима и администраторима локације. Циљ је био да се стекне разумевање потреба свих, да се предвиди како кварт треба да функционише, узимајући у обзир индикаторе задовољства. Овакав заједнички приступ је стога помогао у стварању одрживог урбаног развоја, прилагођеног потребама свих заинтересованих и у складу са проблемима са којима се суочава метрополитенска зона.

Обавеза 4

Развити приступ укупним

Појам 4.1 Процена финансијске изводљивости

✔ ПРЕПОРУКЕ

- У свим фазама пројекта, повезани трошкови треба да буду процењени тако да је могуће утврдити укупне трошкове и предвидети расходе.
- Поделите ове процене са пројектним партнерима (економским актерима, становницима и корисницима) и прилагодите пројекат у складу са њиховим финансијским могућностима.

Одрживост пројекта зависи од финансијске изводљивости и способности да се предвиде трошкови и ризици, да се идентификује могући простор за маневар са свим заинтересованим странама, без промене почетних циљева и квалитета пројекта. Распоред пројекта треба да буде дефинисан за краткорочни, средњорочни и дугорочни период, укључујући могуће варијације унутар укупног буџета пројекта.

Важно је узети у обзир компатибилност програмирања пројекта са финансијским могућностима економских актера и локалних власти, предвиђајући цене и ограничења тржишта.
Што се тиче програмирања становања, требало би идентификовати потребе и финансијска средства домаћинстава у локалном подручју, као и проверити да ли нови станови имају место на постојећем тржишту становања (приватном и јавном).
Исто тако, програмирање у погледу објеката требало би да узме у обзир садашње и будуће потребе корисника, прилагођавајући и оптимизујући постојеће објекте као приоритет.

Програмирање у смислу комерцијалних јединица и активности требало би да се заснива на студијама тржишта (подручје обухвата, конкуренција итд.).

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како се циљеви финансијске изводљивости усклађују са циљевима одрживог развоја?

Како се општи преглед последица у смислу трошкова/профита може интегрисати у раној фази програмирања и инвестиционих избора? Како се ово онда може прилагодити за управљање и начине праћења рада кварта?

Како се сви аспекти пројектних партнера (локалних власти, планера, инвеститора, партнера, становника, удружења власника кућа, власника земљишта итд.) узимају у обзир како би се осигурала финансијска изводљивост пројекта?

Које студије техничке изводљивости треба урадити како би се претходно проверило да ли је пројекат финансијски исплатив?

Како се може створити вредност земљишта током целог пројекта и како се може ограничити трошак земљишта?

Како се може предвидети оперативни дефицит за пројекат?

Појам 4.2 **Смањење трошкова оптимизацијом пројекта**

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Користити постојеће ресурсе пројекта и суседних подручја.
- Правити умерене изборе и заједнички користити ресурсе како би се смањили трошкови и утицај на животну средину.

Оптимизација пројекта заснива се на алтернативним, нискоенергетским решењима која узимају у обзир комплементарну природу територија, користе постојеће ресурсе и идентификују потенцијал.

Следећи примери играју улогу у оптимизацији пројекта: улагање у енергетску ефикасност, обједињавање услуга или инфраструктуре као што су паркинзи, ограничавање коришћења постројења за управљање **кишницом** , подстицање коришћења алтернативних видова транспорта како би се смањила потреба за путном инфраструктуром, оптимизација управљања земљиштем (коришћење ископаног материјала/затрпавање) итд.

Приликом оптимизације процеса пројекта, постоје **екстерналије** које треба узети у обзир. Ови фактори могу играти улогу у оперативном доношењу одлука.

Процена трошкова насталих утицајем климатских промена може утицати на инвестиционе изборе ка инфраструктури која ће бити отпорна на дужи рок.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како се пројекат може оптимизовати у складу са локалним контекстом, локалним ресурсима (економија, карактеристике локације, сектори итд.) и укљученим заинтересованим странама?

Како се може имплементирати дугорочни приступ , од фазе пројектовања до фазе управљања?

Како се могу узети у обзир процене трошкова насталих услед утицаја климатских промена?

Појам 4.3 **Израчунајте друштвене, економске и еколошке утицаје пројекта**

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Процените и узмите у обзир **позитивне и негативне екстерналије** у укупним трошковима пројекта.

Да би се осигурала укупна финансијска оптимизација пројекта, неопходно је генерисати симулације различитих сценарија у најранијој фази, као и спровести економске, социјалне и еколошке студије као што су процене које упоређују реновирање и нову градњу, димензионисање јавних простора, стварање или обједињавање простора, избор материјала у складу са ограничењима управљања, трајност, утицај на животну средину и избор биљних врста, волуметрија, **густина** итд.

Све ове студије значе да се избори могу доносити објективно, узимајући у обзир све ове факторе. То значи да се могу доносити информисане одлуке и да је финансијско управљање оптимално за пројекат.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Које инвестиционе и техничке одлуке треба размотрити како би се оптимизовао укупни приступ трошковима ?

Како се позитивни и негативни екстерналије на економију, животну средину или друштво узимају у обзир при утврђивању укупних трошкова пројекта?

Лез Акен (Les Akènes)

Лормон /Lormont), Жиронда, Нова Аквитанија

Локални контекст Предграђе - урбана област Бордоа — „интра-рокада“

Врста пројекта Обнова - Постојећи кварт Реконверзија - Девастирана зона

Површина (ha) 13

Зелене површине (ha) 4,7

Капацитет становника 2.800

Број стамбених јединица 1.198

Од тих, број социјалних стамбених јединица 472 (395 стамбених јединица за изнајмљивање + 77 стамбених јединица у оквиру програма друштвеног власништва)

Датум почетка радова / година завршетка 2006-2018

Ознака ЕК Корак 3

Година доделе ознаке 2018.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта Clairsienne

Руководилац пројекта Atelier Bouriette & Vaconsin (урбанистичко планирање и јавни простори), CETAB Ingénierie (путне мреже), TEREO (техничка подршка у заштити животне средине и санације), Удружење за пројектовање и реализацију у Еко-кварту: GTM, Teisseire & Touton (архитекте) и Freddy Charrier (пејзажни архитекта)

Партнери Метропола Бордоа, град Лормон

Овај кварт има 2.800 становника и 1.198 стамбених јединица, од чега је 39% социјалних станова. Изграђен је на парцели од 13 хектара у граду Лормон, поред обилазнице Бордоа и програма урбане обнове Лормон Женикар (Lormont Génicart). То је део већег пројекта, пренамене индустријске зоне у центру града. Земљиште је купљено од компаније за производњу електронских компоненти, SIEMENS-EPCOS, 2006. године. Клерсијен је водила мешовити развојни пројекат са значајним фокусом на животну средину, као и на друштвену и функционалну разноликост. Такозвани пројекат Лез Акен део је већег урбаног развојног плана са планом дизајнерских директива и део је стварања иновативног кварта.

Компанија за социјално становање (Clairsienne ESH) предложила је приступ укупних трошкова фазама пројектовања и имплементације, како би се постигли еколошки циљеви које су поставиле локалне власти (минимално коришћење земљишта, управљање загађењем, рециклажа шута од рушења итд.). На пример, економија обима је постигнута захваљујући конзорцијуму од четири ESH подружнице „Action Logement“ (Domofrance, Clairsienne, Alliance Patrimoine и Logévie) задужене за пројектовање, имплементацију и одржавање 305 стамбених јединица и парка од једног хектара у центру Еко-кварта. Конзорцијум је користио поступак конкурентног дијалога са четири главна циља на уму:

- Да би се омогућио дијалог током целе фазе пројектовања са одабраним

мултидисциплинарним тимом (укључујући грађевинску компанију, урбанистичке планере, архитекте, пејзажне архитекте, специјализоване пројектантске бирое, инжењере за грејање, стручњака за акустику итд.): оквирни споразум за све руководиоце пројеката (и могућност да се ово подели на накнадне уговоре који се могу прилагодити),

- Организовати специфичан процес управљања за оперативну ефикасност,
- Омогућити разматрање иновативних решења,
- Подстицати скалабилност пројекта (пословни простор, становање итд.),
- Успоставити прави друштвено оријентисан пројекат у смислу обуке и интеграције (10.000 сати).

Обавеза 5

Проценити, измерити утицај и стално тежити побољшању

Појам 5.1 Успоставити шеме процене ради непрестаног побољшања

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Успоставити унапред систем евалуације и ослонити се на показатеље како би се измерила способност достизања циљева и амбиција.
- Вршити евалуацију заједно са заинтересованим странама (укључујући грађане) и корисницима.
- Континуирано унапређивати пројекат како би одговарао својим амбицијама.
- Сачинити оперативни извештај и обезбедити пренос надлежности управљачима ради праћења перформанси.

Шема процене подразумева посматрање онога што је постигнуто, исхода и утицаја пројекта на територију (на политике и праксе, на понашање партнера итд.) и утврђивање да ли су циљеви постигнути тако да општи циљ пројекта остане изводљив, уз стално имање на уму побољшања.
У најранијој фази, потребно је дефинисати шему процене и укључити је у управљање пројектом како би била ефикасна, подстакла укључивање партнера и помогла развоју пракси урбаног развоја.

Акциони план и поступак за процену учинка и континуалног побољшања састављају се на основу проучавања референтне ситуације и стратегије која је већ утврђена. Овај последњи је фокусиран на локалне приоритете, циљеве одрживог развоја, дугорочне циљеве и повезане кључне индикаторе учинка.

Све заинтересоване стране морају учествовати у поступку процене. Процена пружа локалним политичким властима основу на којој се доносе одлуке у вези са циљевима и шта ће се радити у следећој фази. Пружа заинтересованим странама (укључујући грађане) извештај о томе шта је град урадио током године и описује како су циљеви постигнути. Сходно томе, извештај је такође кључни ресурс за повећање свести јавности.

Периодичне процене пројеката могу се спроводити коришћењем низа прилагођених индикатора, као и анкета, користећи претходну процену референтне ситуације и евентуалне консултације као основу. Доносиоци одлука, организације, треће стране и јавност требало би да одиграју своју улогу тако што ће се укључити у побољшање пројектних процеса, чиме се гарантује дугорочно праћење пројекта, укључујући праксе управљања и употребе пројекта.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Да ли постоји свеобухватна процена пројекта?

Да ли су документовани и прилагођени индикатори (имплементација, резултати и утицаји) утврђени за сваки од дефинисаних примарних циљева, како би се осигурало да је циљ пројекта испуњен?

Да ли су сви заинтересовани у пројекту (планери, удружења, инвеститори, партнери, менаџери, становници итд.) подстакнути да спроведу сопствену евалуацију?

Да ли је шема процене прилагођена локалном контексту, доступности информација, расположивим средствима и инжењерингу како би се гарантовало управљање пројектом на дужи рок? Како је ово формализовано (водећа организација, рокови, додељена средства) и документовано?

Да ли шема процене омогућава да се еволуције у контексту разматрају током целог животног циклуса пројекта (пројектовање, имплементација итд.), тако да се може идентификовати простор за побољшање, а затим, ако је потребно, изменити стратегија и циљеви ?

Да ли се узимају у обзир бриге и специфична очекивања становника, корисника и актера цивилног друштва?

Појам 5.2 **Процена пројекта у смислу циљева одрживог развоја**

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Узети почетну дијагнозу територије као референтно стање за континуирану евалуацију пројекта.
- Предвидети и оптимизовати утицаје током фазе пројектовања, у складу са принципом **„Избегни, Смањи, Компензуј“ (ERC).**
- Планирати активности евалуације начина на који су корисници прихватили и усвојили предвиђене намене након реализације пројекта.

Процене се спроводе током целог пројекта. У најранијој фази, ово је начин да се предвиде утицаји и оптимизује фаза пројектовања. Током фазе имплементације, процене помажу у смањењу сметњи за становнике и кориснике, пројекат се такође може изменити ако је потребно и омогућавају бољу контролу квалитета, трошкова и рокова имплементације. Након завршетка, процене су начин да се провери оперативни статус урбаних развојних пројеката, да се утврди да ли су циљеви постигнути и да се добију повратне информације од становника, корисника и менаџера.

Процена основног стања је прва фаза у дизајну пројекта и представља прилику да се одреди почетна тачка, кроз разумевање локалног контекста, а затим да се утврди очекивани или стварни допринос пројекта.

Циљ принципа „избегни, смањи, надокнади“ јесте да се успоставе мере које могу помоћи у спречавању утицаја на животну средину, смањењу оних који се не могу у потпуности избећи и надокнадити утицаје који се не могу избећи или довољно смањити. Ови принципи се обрађују у најранијој фази пројекта и помажу у осигурању да пројекат буде прихваћен на друштвеном нивоу показујући да дизајн пројекта узима у обзир чак и најмањи утицај на животну средину.

Укључивање грађана у процене је неопходно како би се осигурало да су сва предложена решења у складу са потребама становника и корисника, током целог трајања пројекта. Ово помаже у усвајању ових решења и њиховој имплементацији у свакодневном животу у кварту.

Поред обезбеђивања непрестаног унапређења пројекта, процене би требало да омогуће и давање повратних информација, од интерних и екстерних страна.
Дељење резултата процена са свима који су укључени у пројекат (локалне власти, планери, инвеститори, градитељи, заједнице сувласника, менаџери, партнери итд.) је такође неопходно како би се осигурало да сви могу имати користи од резултата и направити побољшања која би се могла користити за друге пројекте у локалном подручју. На пример, резултат процене може се користити за постављање и оправдање дефиниције нових циљева укључених у документацију урбанистичког планирања.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Да ли руководиоци пројеката користе ИСН праксе како би гарантовали да је њихов пројекат правилно спроведен?

Да ли је почетно стање документовано и дељено са свим заинтересованим странама, укључујући становнике и партнере цивилног друштва?

Како се **територијална процена** користи за прецизирање референтне ситуације за сваки индикатор?

Како се процена пројекта може користити у дефинисању и унапређењу других пројеката, на нивоу кварта или територије,
Како би се могле копирати добре праксе и делити у ширем обиму?

Како ће се повратне информације давати **заинтересованим странама**? Путем којих врста комуникације, додате вредности?

Пројекат урбане обнове Ла Душер (La Duchère)

Лион, Рона, Оверња-Рона-Алпи

Локални контекст Предграђе

Врста пројекта Обнова - приоритетни кварт

Површина (ha) 120

Зелене површине (ha) 48

Капацитет становника 12.500

Број стамбених јединица 5.450

Од тих, број социјалних стамбених јединица 3.000

Датум почетка радова / година завршетка 2001-2020

Ознака ЕК Корак 4 (Фаза 1)

Година доделе ознаке 2018.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта Mission GPV Lyon-La Duchère, SERL

Менаџер пројекта Alain Marguerite, Bernard Paris, Pascal Gontier, Bernard Martelet

Партнери ADEME, ANAH, ANRU, пружаоци социјалних станова, Foncière Logement, HLM (Становање са умереном киријом) (организација), приватни инвеститори, Tribu

Социјално стамбени кварт Ла Душер на западу Лиона има 12.000 становника. Трансформише се као део пројекта урбане обнове у оквиру којег се 1.700 стамбених јединица руши и обнавља током периода од 15 година како би се понудио уравнотеженији стамбени спој (55% друштвених - 45% приватних). Атрактивност кварта је побољшана захваљујући редовној аутобуској линији до Лиона и пословних сектора на западу града, као и стварањем амбициозног програма у погледу јавних објеката, продавница и предузећа. Приоритет је дат квалитету јавних и природних простора. Парк Валон (Vallon) је једна од изванредних карактеристика пројекта.

Овај амбициозни замах за промене које је предводила Метропола Ширег Лиона од самог почетка је био вођен напорима за непрестано побољшање и квалитетан дијалог са становницима. Стратешки циљеви локалних власти засновани су на солидарности између генерација, друштвеној разноликости, системском приступу културним, еколошким, економским и друштвеним елементима и учешћу цивилног друштва у развоју пројекта. Имајући ово у виду, пројектантској канцеларији је поверено да спроведе процену која је обухватала подршку партнерима (партнерима, инвеститорима, планерима и становницима) и редовну евалуацију пројекта сваке 3 године. Еко-кварт Ла Душер је успео да укључи кориснике захваљујући структурисаном информационом систему и учешћу у управљању пројектом путем партиципативног одбора за праћење. Урбани менаџери су такође одиграли своју улогу како би осигурали да ово функционише свакодневно у свим фазама пројекта. Коначно, што се тиче покретача, Ла Душер је развио знање (дијалог, маркетинг, пословно управљање, привремена употреба итд.) и добре праксе у погледу урбанистичког планирања, које се могу користити као инспирација за друге операције.

УСЛОВИ ЖИВОТА И НАМЕНА

Циљ одрживог планирања је стварање хармоничних услова живота, узимајући у обзир потребе и жеље свих становника, водећи рачуна о заштити природних ресурса.

Да би се то постигло, важно је користити постојеће објекте за креирање планског пројекта, ограничавајући заузимање земљишта и коришћење ресурса.

Животни услови играју виталну улогу јер могу утицати на квалитет живота становника и на животну средину. Да би се створио кварт по мери свих, пројекат подстиче дух заједнице, солидарност и инклузију. Обезбеђује повољне животне услове за здравље и благостање ограничавањем сметњи и загађења.

Коначно, важно је осмислити пројекте који комбинују урбани, пејзажни и архитектонски квалитет, истовремено додајући вредност наслеђу, историји и идентитету локације и њених становника.

Обавеза 6

(Ре)дизајн кварта са постојећим карактеристикама

Појам 6.1 Подстицање урбане обнове, коришћење постојећих карактеристика за ограничавање заузимања земљишта и коришћења ресурса

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Давати предност **трезвеном коришћењу** земљишта тако што ће се идентификовати и користити расположиве површине у већ урбанизованим просторима, нарочито кроз урбано обнављање и **реконструкцију запуштених локација**, у складу са циљевима очувања **зелених и водених коридора.**
- Давати предност рехабилитацији и обнови постојећих објеката уместо нове изградње.
- За пројекте у подручјима са напетим тржиштем некретнина или са снажном демографском динамиком: предлагати контролисано проширење тек након проучавања могућности коришћења већ урбанизованог земљишта у оквирима урбанизованих зона, нарочито кроз повећање густине.

Да би се заштитила природна, пољопривредна и шумска подручја и смањило **заузимање земљишта**, боље је подстицати урбану обнову усмеравањем пројеката у постојећој урбаној мрежи, на земљишту које је већ изграђено (индустријске и комерцијалне девастиране зоне, војне или здравствене зграде), у центрима градова.

Што се тиче грађевинарства, ово се односи на разматрање могућности рестаурације и/или проширења постојећих зграда као приоритета и подстицање нове градње у постојећој урбаној мрежи (на пример, коришћењем девастираних зона или повећањем густине стамбених квартова).

Спровођење стратегије оријентације и оптимизације земљишта може укључивати идентификацију земљишних површина за урбану обнову (већ изграђених или не), додавање вредности постојећим зградама, консолидацију земљишних поседа, стицање и побољшање старих стамбених објеката, успостављање програма развоја некретнина или партнерство са јавном организацијом за некретнине у складу са локалном стратегијом.

Коришћење постојећих објеката је начин да се избегну неискоришћене стамбене јединице, становање у нехигијенским, срамотним, неформалним и оштећеним условима, затварање продавница у центру града и урбано ширење које може довести до изградње у урбаним проширењима или урбаног дисконтинуитета.

Поред тога, смањење површине за изградњу у **PLU** (Локални урбанистички план) помаже у заштити пољопривредних зона и природних простора. Коришћење девастираних зона у центрима градова и реновирање постојећих зграда доприносе ревитализацији градских центара.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како пројекат може допринети ограничавању коришћења простора и урбаног ширења у том подручју?

Када користимо постојеће зграде, како можемо проучити могућности поновне употребе и рестаурације?

Да ли је избор локације изводљив имајући у виду напоре потребне за смањење заузимања земљишта?

У пројекту „урбане политике", како шеме за реконструкцију социјалних стамбених јединица за изнајмљивање доприносе ограничавању заузимања земљишта?

Да ли су пре него што се настави са пројектима проширења , идентификоване и размотрене могућности урбане обнове? Које су стамбене потребе које оправдавају пројекат проширења?

Појам 6.2 **Успоставити пожељну густину која је у складу са контекстом.**

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Предложити **густину** и **интензитет** пројекта који је прилагођен и у складу са идентификованим потребама и локалним карактеристикама: географијом, топографијом, климом, пејзажом, урбаном мрежом, приступом превозу, услугама, објектима итд.

• Обезбедити пожељну густину насељености нудећи добар квалитет за пројекат и обезбеђујући пријатне **услове за живот**, узимајући у обзир запремину и висину зграда на пример, тражећи равнотежу између изграђених површина и природе, погледа и изложености сунцу итд.

• Показати додатну вредност повећане употребе: објеката, продавница, услуга заједнице, културних места, превоза, зелених површина итд.

• Подићи свест и организовати могућности за дугорочни дијалог са садашњим и будућим корисницима и становницима, како би се осигурало да јавност прихвата густину насељености.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како се показује да су предложени урбани облици и густина насељености у складу са локалним контекстом данас и да ли нуде добар квалитет животних услова за локално становништво?

Да ли је предложена густина насељености у складу са планским документима и урбаним контекстом?

Које ће услуге (посебно у погледу рекреативних зелених површина) бити пружене како би се осигурало да је ова густина прихватљива?

Како је становништво укључено да би се подстакло прихватање пројекта?

Густина пројекта мора бити у складу са специфичним локалним контекстом у смислу географије, топографије, климе, пејзажа, урбане мреже, **постојећих поларитета**, продавница, приступа превозу, услуга и објеката итд. У зависности од локалног контекста, можда је прикладније одлучити се за повећање урбаног интензитета или смањење густине насељености како би се допринело побољшању услова живота. Ово се посебно односи на идентификацију подручја која су најпогоднија за згушњавање, како би се створила густина која помирује проблеме везане за **штедљиво коришћење земљишта** и очување урбаног квалитета.

Архитектонски и урбанистички дизајн морају бити у складу са урбаном морфологијом и просторним праксама како би се осигурала одговарајућа решења која су прилагођена локалном контексту. Ово подразумева узимање у обзир различитих фактора укључених у перцепцију густине како би се очувала интимност и друштвене везе, а такође и да би се испунила очекивања становника у погледу услова живота: однос изграђених простора и природних простора, јавних и приватних простора, облика, запремине, висине зграда, погледа и изложености сунцу, а такође и квалитета јавних површина, квалитета **урбаних облика**, удаљености између објеката и јавних површина (посебно у погледу дизајна и садње).

Пројекат мора да повеже садашње и будуће кориснике и становнике како би их укључио у питање густине насељености и развио креативност фокусирајући се на предности повећаног интензитета у погледу намене. На пример, интензитет пројекта који се фокусира на услуге и продавнице у близини, прилагођен идентификованим потребама, ограничава путовања аутомобилима и самим тим ограничава загађење и буку. Овде, згушњавање доприноси стварању пријатних услова живота за становнике и кориснике.

Одређена развојна зона (ZAC) у Бону (Bonne)

Гренобл, Изер, Оверња-Рона-Алпи

Локални контекст Центар метрополитенске зоне

Врста пројекта Обнова - приоритетни кварт

Површина (ha) 15,5

Зелене површине (ha) 5

Капацитет становника 2,400

Број стамбених јединица 1.100

Од тих, број социјалних стамбених јединица 450

Датум почетка радова / година завршетка 2000-2013

Ознака ЕК Корак 4

Година доделе ознаке 2019.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта SAGES

Руководилац пројекта Christian Devillers, Aktis Architecture, стручна подршка: Énertech, Terre-Éco, Локално предузеће за енергију

Партнери BBC, висок еколошки квалитет (HQE)

© Lulu Images La Mecanoweb

Еко-кварт Бон налази се у развојаченој касарни истог имена, а 1994. године преузело градско веће Гренобла, како би одговорило на велику потражњу за становима у контексту где није било довољно расположивог земљишта за пројекте некретнина. Ова куповина је значила да је градско веће могло да прошири центар града и створи урбани континуитет све до главних булевара Гренобла. Ова парцела од 15,5 хектара налази се на ивици кварта из 19.века, сектора пројектованог 1950-их и друштвеног кварта из 1980-их, близу центра Гренобла. Овај амбициозни пројекат је подразумевао претварање касарне у Еко-кварт и изградњу 1.100 нових стамбених јединица, уз побољшање комерцијалне понуде центра града и стварање новог градског парка. Ову шему је подржала европска иницијатива CONCERTO, чији је циљ промоција иновација у сектору обновљивих извора енергије и термичких учинака зграда.

Еко-кварт Бон је изванредан пример урбане обнове која поштује постојеће објекте. Веће је спровело кампање за подизање свести становника, како би их обавестили о проблемима везаним за густину насељености у градовима. Ове информативне кампање фокусирале су се на појмове стварне и перципиране густине, као и на различите урбане облике, са поређењима између квартова са различитим типологијама. Читав пројекат је осмишљен обнављањем постојећих структура и није укључивао никаква проширења.
Урбанистичко планирање које је стајало иза кварта Бон било је усредсређено на компактне урбане типологије које штедљиво користе земљиште, уз усклађивање стварања квалитетних урбаних подручја са очекивањима становника у погледу становања. Овај иновативни приступ урбаној обнови илуструје важност свеобухватног, одрживог приступа урбаном развоју који узима у обзир друштвене, економске и еколошке факторе града.

Обавеза 7

Подстицај духа заједништва, солидарности и инклузије

Појам 7.1 Створити кварт по мери свакога

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Дефинисати програм који показује уважавање **социјалних и међугенерацијских мешовитости** и предвиђа приступачно становање, као и алтернативне форме и моделе (**BRS, партиципативно становање**, задружно становање итд.).

• Предложити инклузиван и равноправан пројекат: прилагођена уређења ради обезбеђивања приступачности за рањиве особе, особе са инвалидитетом или зависне особе; узимање у обзир питања рода у уређењу, посебно у јавним просторима.

Стварање кварта за све покреће питање једнаког приступа његовим ресурсима, укључујући различите јавне површине и објекте, продавнице, запослење, становање, природни простори итд.

Пројекат ће обезбедити разноврстан спектар стамбених јединица које задовољавају потребе кварта, уз истовремено обезбеђивање равнотеже на ширем нивоу.
Посебно ће се бавити питањем **социјалне разноликости** узимајући у обзир регулаторне циљеве и факторе дефинисане у планским документима (**PLU**, PLH, **SCoT**), уз обезбеђивање приступачног становања које задовољава потребе домаћинстава: социјално становање за изнајмљивање, стамбене јединице у оквиру шема друштвеног власништва или понуда алтернативних облика и распореда (PSLA (приступачан стамбени кредит), BRS уговор о закупу, партиципативно, задружно становање итд), специфично становање (студентски дом, инклузивно становање за људе којима је потребна свакодневна помоћ итд.).
Процедура програмирања ће такође осигурати да се сви људи узму у обзир како би се посебно осигурала **генерацијска разноликост** и подстицаће разноврсне начине живота како би се много боље задовољиле потребе домаћинстава: флексибилност становања, прилагодљивост за особе са смањеном покретљивошћу итд.

Обезбеђивање инклузивности и праведности пројекта такође подразумева развој који је прилагођен тако да буде доступан свима (узрасту, полу и пореклу), посебно најосетљивијима као што су рањиве особе са инвалидитетом (значајним, дуготрајним или дефинитивним - моторичким, сензорним или когнитивним инвалидитетом) или онима који су зависни.

Распоред јавних површина могао би да узме у обзир намену и учесталост, како би се подстакло пројектовање подручја која омогућавају генерацијску и друштвену разноликост, као и родну равноправност.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како пројекат узима у обзир разноликост домаћинстава, начина живота и распореда стамбених објеката, за сам кварт и околину?

Како је пројекат у складу са циљевима становања које је поставила локална политика, како за приватне тако и за јавне стамбене јединице?

Да ли реконструкција расположивих стамбених објеката игра улогу у ребалансирању нивоа социјалног становања у односу на закупнину на укупном тржишту становања (посебно у погледу оквира социјалне разноликости)?

Како се фактори везани за инклузију узимају у обзир приликом планирања и дизајнерских избора и приликом пружања подршке за употребу? Да ли је пројекат инклузиван у смислу приступачности, услуга и коришћења?

Како се пројекат бави питањем рода?

Појам 7.2 **Подстицање иницијатива заснованих на солидарности, друштвеној интеракцији и духу заједнице у кварту путем квалитетних јавних објеката**

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Користити јавни простор и опрему како би се подстакнуло социјално повезивање, сусрети и оживљавање квартала, у повезаности са околним насељима
.
• Интегрисати појам заједничких добара у пројектовање: развијати заједничке, делимично коришћене просторе ради подстицања мешовитости, размене и међусобног удруживања ресурса.

• Ослањати се на **тактички урбанизам** и **прелазни урбанизам** како би се тестирале иницијативе које се односе на социјално повезивање.

Обезбеђивање заједничких простора који су посвећени друштвеној интеракцији и подстичу људе да се окупљају, разговарају и деле може помоћи у јачању друштвених веза и побољшању живота заједнице. Развијање иницијатива које подстичу интеракције и урбану забаву у кварту и околини (културну, спортску, удруживања итд.) захтева развој квалитетних јавних површина и стварање објеката.

Подстицање експеримената у јавном простору такође помаже у подршци променама у пракси ка инклузивном и **штедљивом урбанизму** путем привремених, повремених објеката за тестирање иницијатива које се баве друштвеним интеракцијама: привремени пројекти на девастираној зони, пројекти који се баве организовањем различитих транспортних решења на путу или улогом и заузимањем паркинг места, програм повремених догађаја за оживљавање подручја, предлози нових намена за некретнине које су само привремено заузете итд.

Ове експерименталне иницијативе развијају могућности трансформације града које су флексибилније и реактивније од пројеката који прате уобичајену процедуру, а такође подстичу веће учешће грађана.

Такође је корисно подстаћи становнике да добровољно пружају своје услуге подстицањем, подржавањем и неговањем иницијатива заснованих на солидарности које побољшавају њихову ефикасност и проширују њихово интересовање.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Која места постоје за подстицање друштвене интеракције, групних активности и заједничких пројеката?

Да ли развој и алати за управљање подстичу одржавање и/или стварање друштвене интеракције?

Како се становници подстичу на укључивање у стварање места за друштвену интеракцију?

У погледу изабране **густине**, да ли прелаз између јавних и приватних подручја штити приватност становника и живот заједнице?

Еко-кварт Монконсеј (Monconseil)

Тур (Tours), Ендр и Лоара, Центар-Долина Лоаре

Еко-кварт Монконсеј је нови централни кварт на северу Тура, са парком који покрива више од хектара земље, заједничким објектима и пешачким зонама. Нови кварт има добре везе са центром града захваљујући мрежи бициклистичких стаза, трамваја и аутобуса. Постоји више од 1.500 стамбених јединица, канцеларија и служби, као и бројни објекти који подстичу дијалог, упознавање других и друштвену и генерацијску разноликост, укључујући стамбене објекте за одрасле особе са инвалидитетом, „кућу солидарности“ (центар који пружа помоћ заједници), дечји вртић, продавнице у приземљу зграда, теретану, EHPAD (дом за пензионере), цркву Турске дијецезе. Животни услови у кварту Монконсеј су побољшани захваљујући итеративном приступу током година, са новим продавницама, стварањем локалног удружења и партиципативним становањем, а све то уз допринос свих корисника и становника.

Захваљујући својим енергетски ефикасним стамбеним јединицама, Еко-кварт Монконсеј придаје велики значај друштвеној и генерацијској разноликости. Овде је такође развијено партиципативно становање, стварањем стамбеног комплекса са око двадесет становника у пасивним кућама. Постоји неколико објеката који обезбеђују добру приступачност старијим особама или особама са инвалидитетом. Да би заједнички развили инклузивније области које подстичу дух заједнице, удружења и одбори из неколико квартова су одлучили да ојачају своју сарадњу. Укључивање ових партнера из значајних друштвених, удружења и грађанских иницијатива помаже Монконсеју да осмисли нове начине организовања путева и јавних површина данас. Од ових нових шема, ограничење брзине за возила је смањено ради безбедности најосетљивијих, а инклузија и друштвена интеракција у кварту су побољшане. Најновији пројекти који се тренутно спроводе ослобађају места за заједничке просторе као што су кпарцела К близу трамваја и затворена пијаца (мала острва дизајнирана имајући у виду биодиверзитет, колективне, асоцијативне и занатске области у приземљу).

Локални контекст Кварт

Врста пројекта Обнова - Постојећи кварт - Реконверзија - Девастирана зона

Површина (ha) 20

Зелене површине (ha) 1,8

Капацитет становника између 3.000 и 4.500

Број стамбених јединица 1.832

Од тих, број социјалних стамбених јединица 500

Датум почетка радова / година завршетка 2007-2026

Ознака ЕК Корак 4

Година доделе ознаке 2022.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта Tours Habitat (филијала Монконсеј)

Руководилац пројекта од 2006. до 2016. године: SAROAM (Éva Samel) Архитекта - урбаниста. Од 2016. године: RVA архитекта-урбаниста, Градско веће Тура, главни извођачи радова на јавним површинама

Партнери Агенција за урбанизам, Bouygues Immobilier, Bouwfonds Marignan, CCAS, CERQUAL, École Polytechnique de Tours (Политехнички факултет Тура), EHPAD и старачки дом за одрасле особе са инвалидитетом, GOTHAM, ICADE, La Tourangelle S.A из HLM (Становање са умереном киријом), приватни инвеститори, SNI Organisme HLM: Tours Habitat (јавна стамбена канцеларија), Touraine Logement, Метропола Тур, VALLOIRE, Градско веће Тура

Обавеза 8

Обезбедити животно окружење које подстиче благостање и здравље

Појам 8.1 Промовисање урбанистичког планирања које погодује здрављу и благостању

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Укључити релевантне **актере и кориснике из области здравства** са територије у процес пројектовања.
- Идентификовати на који начин пројекат унапређује и прилагођава понуду превенције и здравствене заштите, посебно за најрањивије групе.
- Уредити јавне просторе који подстичу бављење физичким, рекреативним и културним активностима, прилагођене свим групама и свим узрастима.
- Уредити или обновити природне просторе, као и просторе мира и опуштања у оквиру јавних површина.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како су здравствени партнери укључени у пројекат?

Како пројекат побољшава приступ здравственој заштити и превентивним установама?

Како пројекат подстиче физичку активност и активан начин живота за све?

Како пројекат промовише природу у граду?

Здравље и благостање су у великој мери одређени факторима околине. Ова питања су стога повезана са заштитом екосистема и животне средине. Морају се решавати на системски начин, кроз планске изборе који доприносе урбанизму који је повољан за здравље.

Да би се то постигло, сви здравствени партнери у локалном подручју морају бити мобилисани и упознати са факторима који повезују урбано планирање и здравље. У проширену структуру управљања пројектом може се увести „здравствени“ одбор како би се изградила глобална стратегија за кварт у погледу здравствене заштите.

Уочене територијалне разлике и **социјалне неједнакости** када је у питању приступ здравственој заштити, као и рањивост грађана у светлу климатских промена, значе да је потребно узети у обзир здравствене потребе грађана, посебно оних најосетљивијих, и побољшати приступ здравственим и превентивним установама, од фазе програмирања пројекта.

Начин на који су јавне површине уређене такође утиче на физичке, рекреативне и културне активности корисника, што заузврат утиче на њихово здравље и благостање. У урбанистичком планирању постоји неколико фактора који могу подстаћи физичку активност и активан начин живота: смањење објеката за аутомобиле у јавном простору и уместо тога обезбеђивање објеката за пешаке и бициклисте, стварање рекреативних, спортских површина на отвореном итд. Спровођење кампања за подизање свести и културну адаптацију о еволуцији еколошки одговорне употребе и понашања са, на пример, **ARS** (Регионалним здравственим властима), такође може допринети развоју добрих пракси за грађане.

Коначно, дајући природи више простора у граду, пројекат доприноси заштити и побољшању здравља и благостања грађана, а такође и очувању или обнављању биодиверзитета стварањем хладних подручја и места за опуштање, иницијативама за уклањање непропусних површина и садњом у јавним просторима итд.

Појам 8.2 **Спречавање и борба против сметњи и загађења**

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Идентификовати изложености у кварту како би се узели у обзир њихови ефекти на здравље становништва и екосистема и у складу с тим прилагодити пројекат.

• Смањити и спречити штетне утицаје и еколошка загађења која погађају људско здравље и здравље екосистема на територији (загађење ваздуха, светлосно и буком).

• Дати предност грађевинским принципима који погодују здрављу и добробити: употреба здравих материјала, узимање у обзир квалитета унутрашњег и спољашњег ваздуха у пројектовању станова, адекватне димензије и осветљеност стамбених јединица, природна вентилација у становима, отворени погледи итд.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Којим врстама сметњи и загађења су становници и корисници изложени?

Како пројекат узима у обзир санитарно стање локације и идентификоване опасности?

Како пројекат смањује изложеност становника и корисника сметњама и загађењу?

Важно је идентификовати и мапирати подручја која су највише изложена сметњама у кварту (близу путева, индустрије итд.) како би се спровела процена и пројекат прилагодио у складу са тим. Циљ је да могу да се идентификују све врсте сметњи: загађење ваздуха у затвореном/спољашњем простору, бука, загађење земљишта, загађење воде, мириси, визуелне и/или светлосне сметње, електромагнетна поља, нехигијенске постојеће стамбене јединице итд. Може се спровести упоредна анализа података како би се осигурало да су објекти и стамбени објекти за рањиве особе (школе, домови за пензионере EHPAD итд.) далеко од подручја загађења.

Да би се све сметње узеле у обзир у распореду програма, плану основе и архитектонским смерницама, потребно је саставити „здравствене клаузуле“ за све спецификације пројекта. Пројекат треба да подстакне принципе градње који су повољни за здравље, као што су употреба природних материјала, узимање у обзир квалитета ваздуха у затвореном и спољашњем простору приликом пројектовања стамбених јединица, одговарајуће димензије и осветљење за стамбене јединице, природна вентилација у стамбеним јединицама, несметан поглед итд.

Повећање присуства природе у граду такође помаже у смањењу загађења ваздуха и борби против **топлотних острва**.

Појам 8.3 **Предложити развој који повећава безбедност и сигурност у јавном простору**

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Укључити становништво и актере из области превенције и безбедности.
- Дати предност отвореним, прегледним и свима приступачним просторима и обезбедити прилагођено и регулисано осветљење.

Уз допринос становника и корисника, пројекат мора узети у обзир начине присвајања подручја и безбедност урбаног развоја применом принципа **ситуационе превенције**: створити јасне, несметане просторе који су доступни свима и обезбедити прилагођено, регулисано осветљење.

Ово такође укључује јачање заједничке видљивости, обезбеђивање присуства локалних организација и план за центре заједнице или подручја где се подстиче организовање активности. Пројекат такође треба да узме у обзир позиционирање зграда, лако кретање по кварту, могућност дељења путева уз потпуну безбедност, ограничења брзине, димензије путева и тротоара итд.

Претходни рад са партнерима за превенцију и безбедност (полиција, ватрогасна и хитна служба SDIS, хитна медицинска помоћ SAMU, социјални радници итд.) могао би бити користан у обезбеђењу боље интеграције ограничења у пружању хитне и виталне помоћи.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како избори планирања и управљања појачавају осећај сигурности?

Да ли је пројекат подложан студији о регулаторној јавној безбедности и сигурности или процени безбедности? Ако се спроведе таква студија или процена, како пројекат узима у обзир резултирајуће препоруке и закључке?

Који конкретни партнери могу бити позвани да раде на овим безбедносним питањима?

Центар града Волоне (Volonne)

Волон (Volonne), Горњопровансалски Алпи, Прованса-Алпи-Азурна обала

© Xavier Emery

На обалама реке Диранс (Durance), 45 километара северно од Маноска (Manosque), град Волон је 2013. године покренуо изградњу Еко-кварта како би се надокнадио губитак атрактивности који је град у то време доживљавао. Да би се преокренуо тренд, покренут је пројекат Еко-кварта у центру града, заснован на урбаној обнови и развоју девастиране зоне. Циљ је био да се подстакне локално запошљавање и услуге и побољша дух заједнице у центру села, истовремено побољшавајући финансијску аутономију и заокружујући еколошку, друштвену и дигиталну транзицију града. Волонски еко-кварт је завршен 2019. године и испуњава постављене циљеве. Кварт се савршено уклапа у историјско и природно окружење, како града тако и околине. Пренамена јавних површина са духом заједнице и смирујућом атмосфером је од велике користи за кориснике, као и давање приоритета решењима за меку мобилност и развој објеката за децу. Такође се пружају нове здравствене услуге, као и стамбене јединице које су прилагођене свима, имајући у виду социјалну и генерацијску разноликост.

Еко-кварт у центру града Волоне је свакако узео у обзир здравље и добробит својих становника. Било је неопходно створити приступачан, отпорну и удобну „кућу здравља“ (медицински центар), како за пацијенте, тако и за здравствене раднике, као део напора за побољшање здравствене заштите и превентивних установа за грађане. То олакшава сваком становнику приступ здравственој заштити и подстиче нове стручњаке да дођу и раде у кварту. На ширем нивоу, Волонски еко-кварт показује могућност да пројекат да приоритет здрављу и благостању у јавном простору. Реновирање заједничких просторија где се људи могу састати и разговарати, смањење објеката за аутомобиле и подстицање активног начина живота само су неке од иницијатива које подстичу друштвену кохезију и омогућавају свима да напредују на отвореном.

Локални контекст Центар града
Врста пројекта Урбана обнова
Површина (ha) 1,4
Зелене површине (ha) 0,42

Капацитет становника 300 Број

стамбених јединица 135

Од тих, број социјалних стамбених јединица 47

Датум почетка радова / година завршетка 2013-2019

Ознака ЕК Корак 4

Година доделе ознаке 2022.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта Град Волон (медицински центар, вртић , менза, јавне површине), H2P социјално становање (2 зграде социјалног становања)

Руководилац пројекта Исти мултидисциплинарни тим за 2 наручиоца пројекта: R + 4, Vert d’Eau, Adret, M.G. Concept

Партнери H2P (конзорцијум 2 наручиоца пројекта)

Обавеза 9

Пројектовање урбано, пејзажно и архитектонски квалитетног пројекта

Појам 9.1 Обезбедити да се кварт уклапа у своје окружење у погледу урбаних и пејзажних карактеристика

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Радите на континуитету, прелазима и везама између пројекта и остатка локалног подручја.

• Користите мултидисциплинарне тимове за дизајнирање урбаног и пејзажног распореда са решењима која су прилагођена и у складу са локалним контекстом у погледу **пропусности кварта**, **путне мреже**, **грађевинског габарита**, морфологије, прилагођавања локалним карактеристикама итд.

• Подстаћи интеграцију пројекта у околно урбано ткиво узимајући у обзир постојеће карактеристике и могуће будуће еволуције.

• Осмислите урбани пројекат који је заснован на природним карактеристикама локације, посебно на **зеленој, плавој, смеђој и црној инфраструктури** и пејзажним карактеристикама.

Интеграција пројекта у постојеће урбано ткиво захтева обраћање пажње на урбане континуитете, везе и прелазе са природним и изграђеним карактеристикама у околном подручју:

• узети у обзир постојеће урбано ткиво, путну мрежу и специфичности карактеристике урбане композиције;

• осигурати квалитет развоја пројекта у вези са постојећим карактеристикама, наглашавајући интеракцију са изграђеним запреминама (постојећим, реновираним или новим) и празним просторима (спољашње површине, плантаже итд.);

• комбиновати пројекат са постојећим природним карактеристикама, посебно еколошким коридорима (зелена и плава, смеђа и црна инфраструктура), погледима, водом итд.

Укључивање мултидисциплинарних тимова осигураће успешно урбано укључење квалитетног пројекта.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како се пројекат уклапа у постојећи пејзаж и урбани контекст?

Шта се ради на рубовима пројекта (мрежа, транзиције и урбани ободи)?

Како састав пројекта, **урбани облици** и развој спољашњих простора (приватних и јавних) узимају у обзир урбано ткиво, изграђене елементе и вегетацију присутну на локацији, а истовремено унапређују природни или урбани пејзаж?
Како ово доприноси побољшању или стварању пријатних **услова за живот** у кварту?

Како су корисници укључени у дизајн и распоред спољашњих простора?

Како су урбани природни простори заправо укључени у пројекат и какву улогу ови простори играју у квалитету услова живота?

Појам 9.2 (Ре)креирати урбане и архитектонске облике који побољшавају услове живота

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Предложити урбанистичке и архитектонске форме прилагођене контексту и у складу са карактеристикама територије.

• Интегрисати квалитетне јавне просторе, размотрити њихову расподелу у складу са идентификованим потребама, као и квалитетно третирати интерфејсе између јавних и приватних простора, заједничких делова и површина.

• Обезбедити квалитет станова: оријентацију, проточност, спољашње наставке и приватне просторе, очување интимности кроз квалитетан однос према суседним објектима, видике и перспективе, као и акустички и термички комфор.

• Дати предност реверзибилности зграда и прилагодљивости станова као одговор на промене начина живота, породичне структуре и других потреба.

Урбанистички и архитектонски пројекти треба да подстакну квалитет **животних услова** на свим нивоима (градња, **кластери** и развојне операције):
• интегрисањем и црпљењем из постојећих природних карактеристика као што је вегетација,
вода, земљиште итд.;
• подстицањем пренамене постојећих изграђених објеката;
• предлагањем квалитетних пројеката реновирања и изградње који подстичу скалабилност стамбених јединица у погледу архитектонског дизајна, материјала итд.;
• интегрисањем спољашњих простора, заједничких простора и јавних површина које су простране и удобне у свим годишњим добима;
• бавећи се прелазним зонама између јавних и приватних подручја, заједничким просторима на ефикасан начин како би се подстакла друштвена интеракција.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Који су квалитети кварта у погледу пејзажних, урбанистичких и архитектонских карактеристика (на пример, за стамбене јединице), са становишта урбанистичког планера и стручњака, за локалне власти, а такође и са становишта становника, корисника, локалних становника?

Како острва и изграђени елементи пројекта доприносе укупном архитектонском и пејзажном квалитету кварта и суседних подручја?

Како пројекат подстиче стварање и архитектонски квалитет у погледу идентитета локације и архитектонског контекста и постојећих урбаних карактеристика?

Да ли постоји посебна процедура у фази пројектовања за реновирање, рестаурацију или унапређење постојећих зграда како би се подстакло архитектонско стваралаштво и разноликост?

Клиши-Батињол (Clichy-Batignolles)

Париз, Париз, Ил де Франс

Локални контекст Напуштена железничка локација

Врста пројекта Урбана обнова

Површина (ha) 54

Зелене површине (ha) 10

Капацитет становника 7.500

Број стамбених јединица 3.400

Од тих, број социјалних стамбених јединица 1.700

Датум почетка радова / година завршетка 2005-2020

Ознака ЕК Корак 4

Година доделе ознаке 2020.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта Градско веће Париза, Уређење Париза и метрополитанске зоне

Менаџер пројекта Atelier François Grether, Agence Jacqueline Osty, Omnium Général Ingénierie (путне мреже), Inddigo / TRIBU, Une Autre Ville (стручна подршка за еколошка питања)

Партнери APUR, Bouygues Immobilier, Bouwfonds Marignan, COGEDIM, DRPJ, EMERIGE, EPPJP, RATP, SAEMES, SNCF / RFF, STIF

© CEREMA David Desgleux

Еко-кварт Клиши-Батињол је пројекат површине 54 хектара у 17. арондисману Париза. Ову локацију је раније користила железничка инфраструктура. То је пројекат мешовите намене са стамбеним, услужним и производним објектима, комерцијалним просторијама и садржајима за разоноду. Ово је иновативни пројекат који служи као лабораторија за одрживи развој, комбинујући експерименте у смислу управљања и имплементације. Што се тиче јавних зелених површина, пројекат обухвата пространи градски парк површине 10 хектара са креативним и савременим дизајном. До нове Палате правде у Паризу и Регионалне дирекције судске полиције код станице Порт де Клиши може се доћи продуженом трамвајском линијом 14, што пројекту даје регионални обим и инспирисано је новим трговима иницијативе Велики Париз.

Стварање градског парка површине 10 хектара у центру пројекта био је врхунац урбанистичког планирања. Ово нуди приступ граду и служи као место за сусрет људи из оближњих квартова, као и хладно подручје у окружењу где су зелене површине посебно оскудне. Мрежа бициклистичких и пешачких стаза прекрива парк, као продужетак постојећих путева, нудећи једноставне и директне руте између квартова. Завршени пројекти се могу похвалити високим квалитетом и архитектонском креативношћу, комбинујући густину и пријатне услове живота, а велики број становника ужива у погледу. Такође је организована заједничка радионица где се сви руководиоци пројеката и архитекте могу састати и радити заједно. Циљ је успостављање глобалног приступа дизајну пројеката (стварање веза између ненасељених, приватних и јавних површина, намене, морфолошке организације острва итд.).

Обавеза 10

Вредновати наслеђе, историју и идентитет локалитета и његовог

Појам 10.1 Идентификовати локално наслеђе

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Мобилисати актере који штите и вреднују **наслеђе** територије (културне актере, социо-економске актере, јавне службе, удружења становника итд.) у фазама дијагностике и пројектовања.

• Уважити и ослонити се на локалне компоненте: културно наслеђе, живо наслеђе, уметности, традиције и знања/вештине.

Приликом осмишљавања пројекта, важно је идентификовати локално наслеђе. Свако место носи доказе о начину на који је насељено, тако да разумевање различитих адаптација и динамике града током времена пружа информације о томе како се потребе и намена развијају, како би се могао понудити континуитет без губитка локалног идентитета места.

Од најраније фазе пројекта, важно је мобилисати мрежу партнера који могу играти улогу у идентификацији карактеристика наслеђа: владине агенције као што су ABF, CAUE, архитекте, пејзажне архитекте (укључујући саветнике за еколошко пројектовање и пејзажне пројектанте за животну средину), локална удружења, локалне власти, становнике и кориснике локалног подручја, економске актере итд. Допринос мултидисциплинарних тимова дизајнера или уметника такође би могао бити користан.

Посматрајући даље од регулаторних докумената, локалне архиве (мапе, фотографије, слике и прикази) или писане документе (штампа, литература итд), приче и филмови такође могу пружити информације о локалној култури и играти улогу у прикупљању знања.

Спровођење истраживања земљишта и посета локацији помажу у стицању правог разумевања будућег кварта, упознавању визуелних елемената и буке у вези са различитим карактеристикама природног или изграђеног наслеђа, чиме се потврђује или ставља теорија о локацији у перспективу.

Друштвене праксе, економске активности, ритуали и активности у слободно време такође су карактеристике локалног наслеђа (културно наслеђе, живо наслеђе, уметност, традиције, знање) које се могу користити за подстицање динамичног урбаног подручја.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Које партнере треба мобилисати локално ради идентификације и подршке еволуцији у погледу наслеђа?

Како се могу мобилисати пре фаза пројектовања како би могли да се носе са проблемима са којима се суочавају на колаборативнији начин?

Какав је био исход премера земљишта, које информације о локалном наслеђу је то пружило?

Који су резултати културних пракси у друштву у смислу оперативних утицаја, пракси **кратког циклуса** (продавнице, услуге, активности, објекти, становање) и грађевинских процеса (знање, грађевински материјали, плантаже)?

Појам 10.2 **Заштита и додавање вредности наслеђу, идентитету и колективном памћењу локалитета**

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Вредновати архитектонско и пејзажно **наслеђе** (на различитим скалама и различите природе, од свакодневног до најрепрезентативнијег) локације у оквиру пројекта.

• Ослонити се на историју и сећање места и његових становника ради заједничког обликовања пројекта.

• Истакнути вредност културног и нематеријалног наслеђа, пејзажа, личности, места и историјских догађаја у оквиру приступа „одоздо на горе“.

Истицање карактеристика наслеђа и идентитета као јавне имовине је начин да се окупи становништво и створи заједничка визија територије коју препознају и са којом се могу поистоветити. Подстиче поновно присвајање ових места и подржава **колективно сећање** које је доступно свима, засновано на знању, сећању на место и његове становнике, уметности и знању.

Било да је у питању изузетно или обично наслеђе, реч је о анализи његовог потенцијала, бризи о ономе што већ постоји, одржавању или ажурирању његове употребе, тражењу могућих адаптација и трансформација како би се додала вредност у његовом контексту.

Представљање нематеријалне културне баштине је такође полуга за акцију која може удахнути живот пројекту. Омогућава да се урбани пројекат трансформише у стварање живог, динамичног места са културном сценом у којој локално становништво може да ужива.
Јачање културне сцене је моћно средство за друштвену кохезију, побољшање **животних услова** и економски развој, и помаже у стварању заједничког, позитивног локалног идентитета, што заузврат побољшава атрактивност локалног подручја. Подстицањем друштвене интеракције међу становницима, живахна културна сцена такође помаже да се осигура да становништво остане у локалном подручју нудећи им додатну вредност.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Који елементи постојећег наслеђа су интегрисани у пројекат (природно и биљно наслеђе, урбано и архитектонско наслеђе), и како се то ради (обновљава, трансформише итд)?

Како се становници и корисници подстичу да се укључе у очување и представљање наслеђа?

Како пројекат урбанистичког планирања узима у обзир локалну културу и колективно памћење, како прошлости тако и садашњости? Како то доприноси овоме?

Које ресурсе и вештине треба мобилисати за развој културне сцене?

Које шеме подршке се користе за представљање нематеријалне културне баштине у локалном подручју?

Еко-кварт Ла Брасери (La Brasserie)

Стразбур, Доња Рајна, Гранд Ест

© Lulu Images La Mecanoweb

Локални контекст Кварт

Врста пројекта Реконверзија - Девастирана зона

Површина (ha) 3,6

Зелене површине (ha) 0,8

Капацитет становника 1.000

Број стамбених јединица 450

Од тих, број социјалних стамбених јединица 135

Датум почетка радова / година завршетка 2017-2018

Ознака ЕК Корак 3

Година доделе ознаке 2017.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта Еврометропола Стразбур, SERS

Руководилац пројекта Urbanetic (архитектура и урбанистичко планирање), SERUE (путне мреже), Acte2Paysage

Партнери Пружаоци социјалног становања, приватни инвеститори

Пројекат еко-кварта Ла Брасери започео је реконверзијом девастиране индустријске зоне која је некада била фабрика за производњу и паковање пивара Kronenbourg. Када су ове пиваре затворене, ослободило се 3,5 хектара земљишта и направило простор за примерен пројекат реконверзије на овој индустријској пустош. Пројекат Еко-кварт је у срцу локације и од самог почетка постављени су вишеструки циљеви: урбана и друштвена разноликост, софистицирана и интегрисана архитектура, регулација аутомобилског саобраћаја, квалитет јавних и приватних површина итд. Искоришћене су шупљине из бивших постројења за флаширање и изграђен је заједнички подземни паркинг. На горњој платформи паркинга налазе се стамбене зграде, чиме се ослобађа простор за јавне зелене површине на отвореном терену у центру острва и тиме оставља јавни простор слободним за пешаке и бициклисте.

Еко-кварт Ла Брасери био је прилика да се обави значајан рад на представљању историје и идентитета локације. Зидно сликарство које приказује историју локалитета створили су локални уметник и пејзажни архитекта ангажован за пројекат, заједно са становницима који су такође замољени за свој допринос. Зграде су биле постављене тако да становници имају поглед на древну цркву и шумовити парк. Централни парк је повезан са хмељним баштама суседног пројекта и наглашава историјску зграду која је сачувана од пивара. Заједнички улази у подземни паркинг украшени су листовима издржљивог челика са дизајном листова хмеља. Степенице које воде до излаза са заједничког паркинга су назване тако да одражавају историјску прошлост локације: malt (слад); houblon (хмељ), brassin (пивска тура).

ТЕРИТОРИЈАЛН И РАЗВОЈ

Територијални развој је кључни део територијалног планирања, како би се обезбедила уравнотежена, солидарна локална економија, уз истовремено решавање питања еколошке и дигиталне транзиције.

Циљ му је да игра улогу у економској транзицији која је регенеративна, друштвена и заснована на солидарности, подстицањем близине и разноликости функција и стварањем радних места широм локалног подручја, капитализујући његове предности и специфичне карактеристике.

Локални партнери посебно могу допринети јачању територијалне кохезије развојем иновативних пројеката и подстицањем грађана да се укључе.

Такође се ради о оптимизацији коришћења ресурса и развоју локалних сектора и кратких циклуса, уз подстицање одрживих и активних решења за мобилност.

Коначно, потребно је решити дигиталну транзицију на одговоран начин и деловати као покретач пројекта одрживог планирања.

Допринос економској транзицији која је регенеративна, социјална изаснована на

Појам 11.1 Консолидовати, ојачати и диверсификовати постојећу економску структуру

ПРЕПОРУКЕ

- Предвидети утицаје пројекта на економску активност постојеће територије и на територијални баланс.
- Размотрити економски програм који је комплементаран и у складу са специфичностима територије.

Да би се допринело економској транзицији која је локална, социјална и заснована на солидарности, неопходно је спровести почетну процену постојећег економског ткива и размотрити питања везана за територијалну конкуренцију, као и утицај нових активности и нових услуга у различитим заједницама. Могу се покренути разне иницијативе, као што су:

- мапирање стручних и економских сектора територије;
- укључивање економских актера на локацији ради утврђивања њихових потреба и идентификација позитивних и негативних утицаја пројекта (током фазе изградње и у свакодневној употреби).

Истовремено са проценом, може се предузети неколико мера за консолидацију и подстицање локалне економије:

- помоћи у привременом или коначном пресељењу активности на које утиче
пројекат.
- прилагодити позиве за тендере како би се подстакле пријаве локалних компанија и малих и средњих предузећа (еколошке клаузуле у уговорима о јавним набавкама, конструктивни избори, посебна ознака итд.);
- пружити директну помоћ у оживљавању постојећих активности (финансирање) или индиректну помоћ (узимајући у обзир потребе у пројекту планирања);
- креирајте излоге или продајна места за локалну производњу (пољопривредна продавница, **АМАР**, затворена пијаца, пијаца итд.).

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како пројекат мобилише стручност, економске секторе и компаније региона?

Како додатни програм допуњује постојеће економске активности, а не конкурише са њима?

Како програм јача постојећу економску структуру?

Појам 11.2 **Подржати и подстицати стварање локалних радних места и преквалификацију запослених из несоцијалних или неодрживих сектора**

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Олакшати приступ запослењу повезаном са пројектом, посебно путем обука и клаузула о радној инклузији.
- Подстицати оснивање предузећа, посебно у области **социјалне и солидарне економије.**
- Замислити пројекат одрживог уређења као место експеримента и лабораторију иновација.

Постоји неколико начина да се подржи и створи локална, социјална и солидарна економија:

- генерализовати клаузуле о радној интеграцији у уговорима о грађевинским радовима или услугама;
- развити курсеве обуке везане за грађевинску индустрију, друге секторе повезане са планирањем или чак будућа предузећа која ће бити присутна како би се смањио број слободних радних места у локалном подручју;
- спровести курсеве обуке или помоћ за компаније које раде на пројекту (на пример, зелена градња);
- пружање подршке за стварање компанија и/или комерцијалних јединица, посебно оних које се односе на социјалну и солидарну економију (**рециклажни центар са социјалном функцијом**, **Repair Café**, итд);
- подстицати грађанске иницијативе које су засноване на солидарности и у складу са еколошком транзицијом;
- ставити на располагање просторије или уређене парцеле предузетницима или удружењима и суседским удружењима, занатлијама, личним услугама, за локалну пољопривреду итд.;
- подстицати локалну економску активност (**кратки циклус**, локалне компаније, произвођачи, продавнице мешовите робе).

Пројекат такође може бити прилика за оснивање иновационе лабораторије за локалне компаније или место за експериментисање за тестирање нових производа и услуга, подстичући ниску технологију.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како пројекат планирања може подржати или развити локалну, социјалну и солидарну економију током трајања пројекта?

Како пројекат доприноси радној интеграцији људи који су далеко од запослења?

Како пројекат обезбеђује развој сектора зелене градње?

Како пројекат подржава реконверзију запослења из сектора који не могу бити подржани?

Еко-кварт Лангует (Langouët)

Лангоует, Ил и Вилен, Бретања

Локални контекст **Село**

Врста пројекта **Обнова - Постојећи кварт**

Површина (ha) **0,9**

Зелене површине (ha) **—**

Капацитет становника **80** Број стамбених јединица **35**

Од тих, број социјалних стамбених јединица **6**

Датум почетка радова / година завршетка **2017 / 2018**

Ознака ЕК **Корак 2**

Година доделе ознаке **2017.**

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта, **град Лангует**

Менаџер пројекта **EPEA France, Menguy Architectes, ERIGER, CYBEL, Dervenn**

Партнери **EPF, BRUDED**

© Lulu Images La Mecanoweb

Лангует је сеоски градић са 600 становника у Ил и Вилену, између Рена и Сен Малоа (Saint-Malo). Град је посвећен екологији већ око петнаест година и данас се сматра лабораторијом за еколошку транзицију и локално експериментисање. Еко-кварт Лангует је изграђен коришћењем рециклабилних, биолошког порекла и локалних материјала и стога се бави општијим приступом трансформацији свих активности у локалном подручју, у еколошком и друштвеном смислу. Овај приступ укључује школу са стандардом високог квалитета животне средине и мензу која нуди само органске производе. Становници Еко-кварта и села су укључени у јавно доношење одлука и играју активну улогу у осигурању да је локално подручје заштићено, енергетски ефикасно и посвећено, прогресивно га усмеравајући ка друштвеној и еколошкој отпорности.

Лангует и његов еко-кварт служе као референца у начину на који подржавају економску, социјалну и солидарну транзицију свог региона. Пројекте планирања у овом селу у Бретањи осмислили су и подржали становници, како би се оживео постојећи центар града и подстакла локална економска активност у складу са циркуларним урбаним планирањем које има позитиван утицај. Пројектовање Еко-кварта захтевало је стручност регионалних економских сектора и локалних компанија, посебно оних које користе материјале који су рециклабилни, биолошког порекла и кратког циклуса. Да би усмерили економску активност ка друштвенијем и солидарнијем приступу, град и његови грађани су основали заједнички кафић, заједнички електрични аутомобил и створили заједничке баште. Пројекти солидарне економије у служби еколошке транзиције, као што је едукативна башта заснована на принципима пермакултуре, финансирани су уз помоћ неколико грађанских зајмова. Инкубатор за **социјалну и солидарну економију** дом је неколико пројеката од локалног интереса.

Обавеза 12

Подстицање близине и разноликости функција

Појам 12.1 Повећање функционалне разноликости

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Предложити, у складу са стратегијом развоја територије, више урбаних функција како би се одговорило на потребе становника и корисника.

• Интегрисати комплементарне функције које омогућавају равнотежу на нивоу квартала, његове околине и шире територије: мобилност, становање, трговину, опрему и инфраструктуру, услуге, културне и рекреативне активности.

Допринети равнотежи урбаних функција у кварту, околном подручју и целој територији, подстаћи **урбани интензитет**, задовољити свакодневне потребе садашњих и будућих становника или корисника и допринети стварању града са **кратким раздаљинама**. За програмирање пројеката неопходно је детаљно познавање постојећих функција и потреба. Могу се спровести **проспективне** студије.:

• студија о потребама за образовним, културним и спортским објектима;

• становници и корисници могу бити питани о очекивањима у погледу услуга, посебно здравствених.

Пројекат је прилика да се подстакне локална економска атрактивност различитим иницијативама:

• могу се обезбедити аранжмани са повратним закупом за пословне просторе (продавнице, радионице итд.) од стране локалних власти или инвеститора трећих лица;

• подржати обезбеђење алтернативних продавница (пољопривредне продавнице, солидарне продавнице, задруге, продавнице кооперативе);

• подстицати стварање тржишта у пројекту планирања (трг, пијачна хала, итд.);

• подржати стварање трећих места;

• стварање вишенаменских објеката;

• предложити пројекте за пренамену девастираног комерцијалног земљишта како би се допринело урбаној обнови и борби против **заузимања земљишта**.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како пројекат подстиче програм са разноврсним функцијама и објектима неопходним да би кварт правилно функционисао (активности, продавнице, услуге, школски објекти, спортски и културни објекти итд)?

Како пројекат нуди комплементарне функције које обезбеђују равнотежу у кварту, околини и целом региону (становништво, објекти, услуге, продавнице, активности итд)?

У фази програмирања, како пројекат узима у обзир постојеће комерцијалне и/или пословне просторе и центре са циљем њихове пренамене и/или реновирања?

Да ли је понуда смештаја у складу са расположивим запослењем у локалном подручју (приход, број, итд)?

Појам 12.2 **Олакшати приступ различитим функцијама**

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Створити територију **кратких раздаљина**, нарочито олакшавањем отварања и/или мобилности продавница и покретних услуга.
- Радити на доступности **садржаја** у насељу (забава и услуге), као и центара запослења.
- Олакшати повезаност између различитих функција територије.

Да би се спровео принцип града **кратких раздаљина**, уз прилагођавање територијалном контексту и минимизовање изложености становништва загађењу и сметњама повезаним са **функционалном разноликошћу**, у оквиру пројекта може се спровести неколико акција:

- предложите решења за јавни превоз, превоз који одговара потражњи или заједничка вожња аутомобилом, као и пешачке и бициклистичке стазе за приступ услугама, разоноди и запослењу;
- олакшати стварање предузећа и/или мобилних продавница и услуга мобилности;
- предложити решења за подстицање рада на даљину (заједнички радни простор, развој широкопојасног интернета, прилагођене стамбене јединице итд.);
- спровести социолошку студију како би се прилагодили услови приступа (радно
 време, цене, критеријуми итд.) услугама, продавницама и објектима, потребама становника и корисника кварта;
- размотрити потребе и финансијске могућности становника спровођењем програмске студије за оптимизацију приступачности продавницама.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Какву улогу пројекат игра на територији кратких раздаљина?

Да ли су различите урбане функције доступне свима у кварту и на периферији?

Да ли су локације нових предузећа укључених у пројекат прилагођене мрежи јавног превоза и **постојећим или будућим поларитетима**?

Како пројекат планира да усклади понуду са потражњом?

Еко-кварт Ле Лавандијер (Les Lavandières)

Шанже (Changé), Мајен (Mayenne), Регион Лоара

Локални контекст Центар града

Врста пројекта Обнова - Постојећи кварт

Површина (ha) 0,33

Зелене површине (ha) —

Капацитет становника 200 Број стамбених јединица 49

Од тих, број социјалних стамбених јединица 28

Датум почетка радова / година завршетка 2014-2016

Ознака ЕК Корак 3

Година доделе ознаке 2016.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта , Град Шанже и Méduane Habitat

Руководилац пројекта Agence Rhizome architects, Cabinet Guillemot (уређење пејзажа), Ouest Structures, биро за технички дизајн, IcoFluides

Партнери CAUE 53, ADEME

Први корак пренамене центра Еко-кварта Шанже спроведен је у јако деградираној старој згради. Стамбене зграде су изграђене дуж градског трга и црквене порте, близу обновљеног потока. Захваљујући овом пројекту, контролисан је промет саобраћаја на овој раскрсници са продавницама и услужним објектима, створен је центар града и подстакнута је комерцијална активност и услуге у овом централном подручју. Пројекат такође садржи атрактивне стамбене јединице на доброј локацији. Јавне површине су део мреже еколошки прихватљивих транспортних решења, а урбанистичко планирање у овим областима нуди пријатне и приступачне услове живота. Следеће фазе пројекта ће још више диверсификовати понуду станова, а јавне површине ће се наставити развијати.

Пренамена центра града Шанже била је прилика за локалне власти да сарађују са локалним власницима продавница. Циљ је био да се ојача понуда локалних продавница и осигура да оне допуњују постојеће објекте, уз истовремено управљање временским оквиром пројекта за продавнице које већ постоје или желе да тамо оснују своје пословање. Овај приступ је захтевао значајно учешће локалних власти, укључујући финансијске власти, како би се осигурали аранжмани за закуп пословних просторија, предложила привремена или прелазна решења за пресељење и спровеле активне активности развоја тржишта. Као допуна продавницама и услугама, у центру града је направљен трг за недељну пијацу и мобилне комерцијалне објекте. Позив за јавне радове био је подељен на јединице, на пример, јединицу железаре, а локалним компанијама је дата прилика да понуде своје услуге.

Обавеза 13

Оптимизација коришћења ресурса и развој локалних сектора и кратких

Појам 13.1 Уштеда ресурса

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Потенцијал за промену намене и пренамену постојећих зграда треба размотрити као приоритет у односу на рушење.

• Подстицати реверзибилност, реновирање или пренамену постојећих зграда, лаких конструкција и смањење земљаних радова.

• Користите локалне материјале који су **биолошког порекла**, **геолошког порекла** и/или поново употребљени за грађевинске и планерске пројекте.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како дизајн пројекта (планирање и изградња) помаже у ограничавању коришћења ресурса?

Које имплементационе одлуке су потребне како би се оптимизовала употреба материјала биолошког порекла, геолошког порекла или оних који су поново употребљени (уклањање)?

Како је архитектонско, природно и грађевинско наслеђе укључено у пројекат?

Коришћење **еко-дизајн** приступа помаже у смањењу трошкова захваљујући уштедама у материјалима (лакшим) или мањој потрошњи енергије, оптимизацији ланца снабдевања (капацитет камиона, хладни ланац) и мањој количини отпада.

Еко-дизајн подразумева узимање у обзир животне средине од фазе дизајнирања производа или услуге, а затим у свакој фази његовог животног циклуса, од производње до рециклаже.

Циљ овог приступа је уштеда разних ресурса територије, као што су материјали, вода и енергија. Да би се то постигло, постоје разне могућности као што су заштита природног **наслеђа**, разматрање реверзибилности структура, промена намене постојећих структура, реновирање и пренамена постојећих зграда или структура, поновна употреба материјала на лицу места, као и ископаних материјала/затрпавања и избор једноставнијих грађевинских процеса, коришћење рециклираних, материјала геолошког и/или биолошког порекла, **биоклиматски дизајн** зграда, поновна употреба материјала из селективног рушења, побољшање еколошке вредности земљишта, коришћење техника које не користе превише воде и једноставне технологије која не захтева компликовано одржавање, лако се поправља и рециклира, као и обједињавање материјала и услуга.

Појам 13.2 **Успоставити циркуларну економију**

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Идентификовати локалне вештине и производне гране територије како би се смањили утицаји транспорта и истовремено их вредновати.

• Размислити о **Индустријској и територијалној екологији (EIT)**: заједничко коришћење ресурса са другим актерима на територији (на пример, други градилишта, грађевинске компаније у близини итд.)

• Допринети оживљавању локалних грана које се баве поновном употребом, материјалима **биолошког и геолошког порекла**, као и развоју **кратких и/или локалних ланаца** снабдевања.

Циркуларна економија и индустријска екологија заснивају се на системским приступима економичној и одговорној потрошњи природних ресурса.

За пројекат одрживог планирања, приступ циркуларне економије одређује земљиште као први ресурс који треба заштитити.
Овај приступ се заснива на методама организовања које укључују неколико економских актера са исте територије и има за циљ побољшање атрактивности овог подручја.

Приступ циркуларне економије може идентификовати, подстаћи и подржати развој сектора материјала од биолошког и геолошког порекла, коришћење локалних биљних врста, материјала који не троше много **сиве (или унутрашње) енергије** из кварта и шире околине.
Ови фактори доприносе економском развоју територије и локалној стручности, уз смањење потреба за транспортом и фокусирање на приступу кратких циклуса.

Важно је подстицати синергије, обједињавање простора или зграда са будућим корисницима и менаџерима, стварање подручја у кварту за пословне инкубаторе, заједничке радне просторе или за разноврсну употребу као што су трећа места, органске мензе итд.
Удруживање употреба или инсталација у оквиру пројекта може помоћи у ограничавању коришћења ресурса, као што су мреже грејања или заједнички простори.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како пројекат подстиче кратке циклусе, локалну производњу, трансформацију, па чак и локалну потрошњу?

Како шеме подршке запошљавању и обуци узимају у обзир локалне секторе и њихов потенцијал за развој?

Које синергије се успостављају између актера из јавног и приватног сектора територије како би се развило коришћење локалних ресурса у пројекту?

Срце Бурга (Cœur de Bourg)

Ла Ривијер (La Rivière), Изер, Оверња-Рона-Алпи

Локални контекст **Село**

Врста пројекта **Нови кварт**

Површина (ha) **0,77**

Зелене површине (ha) **—**

Капацитет становника **50** Број стамбених јединица **12+ 1 комерцијална јединица**

Од тих, број социјалних стамбених јединица **7**

Датум почетка радова / година завршетка **2000-2009**

Ознака ЕК **Корак 4**

Година доделе ознаке **2017.**

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта **, Град Ла Ривијер**

Руководилац пројекта **г. Yves Perret (руководилац пројекта), Atelier F4 & Verdance (претходне студије)**

Партнери **ADEME, AGEDEN, стручна подршка за одрживи развој, CAUE, Привредна комора, DDE (одељење за одржавање), PNR**

© Lulu Images La Macanoweb

Циљ Еко-кварта Срце Бурга био је стварање кохерентног и квалитетног урбаног развоја у центру руралног града Ла Ривијер, у настојању да се подстакне пословање тамо и побољша атрактивност подручја. Пројекат подразумева стварање услуга, јавних површина и стамбених објеката, као и стварање додатног туристичког смештаја и активности на отвореном у региону. Развијен је имајући у виду квалитет животне средине и коришћење локалних ресурса, а управљање ризиком од поплава такође је било кључно питање. Пројекат је створио нови јавни трг и два објекта за туристички смештај. Пројекат истиче важност одрживих грађевинских пракси и удобних животних простора, као и употребу отпорних материјала и ефикасних енергетских система.

Срце Бурга је референца у смислу начина на који је пружио подстицај локалним економским секторима. Радници су обучени о техникама еколошке градње, а велики део материјала коришћених за зграде Еко-кварта набављен је из локалног дрвног сектора. Градилиште је такође коришћено као место где су локална предузећа експериментисала са употребом материјала који носе еколошке ознаке (конопљини бетон, целулозна вата за изолацију, дрвене плоче итд). Пројекат је освојио награду за одрживо становање у Греноблу 2008. године и националну награду arturbain.fr за 2009. годину.

Обавеза 14

Подстицај одрживих и активних решења за

Појам 14.1 Уредити јавни простор у корист одрживих и активних облика мобилности

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Димензионисати коловозе намењене аутомобилском саобраћају на минимум (што може захтевати редизајн плана саобраћаја), успорити брзину кретања путем уређења простора ради боље коегзистенције различитих намена и подстицања безбедности рањивих учесника у саобраћају.

• Предвидети безбедне, удобне и свима доступне пешачке и бициклистичке стазе, усклађене са постојећим или планираним мрежама.

• Регулисати моторизовано и немоторизовано паркирање (бицикли, возила за лични моторизовани превоз – EDPM) и омогућити заједничко коришћење приватних паркинг простора како би се растеретио јавни простор, ограничила непропусност тла и омогућила прилагодљивост паркинг места.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како планирање пројекта подстиче активна средства кретања (пешаке, бицикле, скутере итд.) унутар кварта и у околини?
Како су грађани и корисници укључени у ове изборе?

Шта треба учинити да се смањи моторни саобраћај и контролишу ограничења брзине?

Који паркинг објекти се могу спровести како би се смањио простор намењен аутомобилима и подстакла употреба бицикала у пројекту?

Како јавне површине подстичу регулисане брзине и саобраћај, комбинована превозна средства и приступачност за све?

За локалне власти, подстицање коришћења алтернативних видова превоза уместо аутомобила није само средство за побољшање **квалитета живота** становника, већ је и начин за решавање политичких проблема у вези са животном средином, јавним здрављем, економијом и друштвеном интеракцијом.

Пешачке стазе, а посебно бициклистичке стазе, треба да буду безбедне, удобне, добро обележене, приступачне свима и да се уклапају у постојеће или будуће мреже. Све ове иницијативе морају укључивати локалне власти, органе за организацију транспорта, превознике, администраторе јавних путних мрежа, кориснике и становнике.

Постоји неколико начина да се смањи простор посвећен аутомобилима у граду и стога подстакну одрживи, активни начини кретања, као што је планирање минималног простора за путеве намењене моторизованој употреби или наметање нижег ограничења брзине уз одређене развојне пројекте како би се подручје боље прилагодило комбинованој употреби. Неке друге могуће мере укључују обезбеђивање трака отворених за аутомобиле како би различити видови превоза могли да деле исте површине, као што су зоне са ограничењем брзине од 30 km/h или зоне са приоритетом за пешаке које промовишу заједничко, мирно коришћење путева у подручјима где саобраћај моторних возила није превише густ. У другим случајевима, било би корисније развити раздвојене зоне.

Простор који заузимају аутомобили може се контролисати и променом димензија или обезбеђењем променљивости/разноликости коришћења паркинг површина (нпр. привременим претварањем простора у место за догађаје).

Појам 14.2 **Обезбедити неопходне услове за промену праксе**

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Осигурати безбедна места за паркирање бицикала и осигурати да су близу објеката, активности и продавница, и предвидети довољно паркинг места за бицикле за стамбене комплексе и јавне објекте.
.

• Олакшајте приступ услугама заједничког коришћења аутомобила, **дељења аутомобила** или **бицикала** обезбеђењем прилагођених објеката.

• Предвидети потребе за станицама са пуњачима и инфраструктуром за коришћење електричних возила.

Поред развоја путне мреже и јавних површина, потребно је обезбедити и друге објекте како би се осигурао развој алтернатива за појединачне аутомобиле. Важно је предвидети потребе свих, у свакој фази пројекта. Да би се то постигло, транспортна решења за особе са смањеном покретљивошћу, активна транспортна решења, јавни превоз и дељена мобилност морају се решавати као међутематска питања. Истовремено, неопходно је минимизовати време и удаљеност транспорта, осигуравајући **проходност кварта** у смислу пешачких стаза.

Подстицање употребе електричних или хибридних возила захтева инсталирање довољног броја станица за пуњење које су доступне свима (укључујући и за особе са ограниченом способношћу), са ефикасним уређајима и на местима која су одређена за кориснике.

Прилагођени објекти омогућавају лакши приступ услугама заједничког коришћења аутомобила, дељења аутомобила или бицикала. Планирање паркинг места резервисаних за заједничку вожњу, дељена возила или еколошка возила омогућава подстицање ових начина коришћења превоза (кроз међусобно коришћење путем груписања или променљиве потребе).

Исто тако, стварање паркинг места за бицикле, прилагођених различитим моделима (нпр. теретни бицикли итд.) која су безбедна и близу објеката, активности и продавница, представља начин за подстицање активних начина превоза.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Које су алтернативе, које транспортне услуге треба обезбедити?

Како су утврђене транспортне потребе грађана и корисника кварта? Који су развојни пројекти потребни да би се задовољиле ове потребе, посебно у погледу електричне мобилности?

Како пројекат интегрише услуге заједничког превоза како би подстакао алтернативе појединачним аутомобилима?

Циљ 14.3 **Повезати кварт са јавним превозом ради побољшања интермодалног превоза путника**

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Обезбедити пешачке и бициклистичке стазе између најближих и/или атрактивнијих решења јавног превоза (нпр. железничке станице).
- Предвидети најбољу покривеност јавним превозом у унутрашњем и спољашњем делу града (олакшати саобраћај и прилагодити ред вожње потребама).

Циљ интермодалног путничког превоза је да пружи свеобухватну понуду алтернативних транспортних решења за појединачни аутомобил, комбиновањем различитих услуга. Ова пракса је у складу са циљевима декарбонизације транспорта на националном и локалном нивоу, посебно са развојем **зона са ниском емисијом (ЗНЕ)**.
У овом низу комплементарних услуга, јавни превоз има кључну улогу, како би се осигурало право на мобилност за све.

Корисници који имају алтернативне могућности уместо индивидуалног аутомобила очекују добар ниво услуге од јавног превоза, у супротном неће тежити да га користе. Квалитет ове услуге зависи од мреже, поузданости, учесталости, реда вожње, удобности, безбедности и сигурности. Да би се предвидела најбоља покривеност јавним превозом, заинтересоване стране, администратори инфраструктуре и путне мреже и корисници морају бити укључени у дијалог како би се утврдила очекивана организација услуге.

Приступ би требало да буде олакшан захваљујући приступачним пешачким и бициклистичким стазама (укључујући и паркинге за бицикле) које воде до најближих, најатрактивнијих или најпрометнијих станица јавног превоза.

Генерално гледано, посебно место посвећено транспортним услугама могло би се обезбедити унутар или на периферији пројекта, где би се све различите транспортне услуге могле окупити.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Шта је потребно за побољшање решења за интермодални превоз путника?

Како пројекат интегрише решења јавног превоза?

Које услуге се пружају корисницима како би се олакшало кретање јавним превозом?

Појам 14.4 **Организација урбане логистике**

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Идентификовати потребе за складиштењем и испоруком од предузећа до предузећа за економске активности (продавнице, локални занатлије), као и од предузећа до потрошача (испорука на кућну адресу), и понудити решења за обједињавање као што су урбане логистичке зоне, заједничка складишта или складишта која омогућавају испоруку ван радног времена (обезбедити предворје у продавницама), заједничка комерцијална возила итд.

• Редигујте правила саобраћаја, паркирања и зона испоруке, подстичући средства која троше мање енергије, производе мање угљеника по превезеној тони (тешка теретна возила и теретни бицикли); планирајте зоне доставе које подстичу ове употребе.

• Поставите места за преузимање од предузећа до предузећа и од предузећа до купаца која су превозницима лако приступачна - посебно онима који користе теретне бицикле - и купцима, што ће заузврат подстећи **циркуларну економију** (повратни материјали, сакупљање стандардизованих палета, обрнута логистика).

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Шта се може учинити да би се олакшала одрживија урбана логистика?

Које врсте урбанистичког планирања могу олакшати испоруке и смањити њихов утицај на саобраћај?

Које врсте градских услуга и/или путних средстава могу декарбонизовати прву и последњу фазу у логистичком ланцу?

Урбана логистика је неопходна у свакодневном пословању града и требало би да омогући оптимизоване испоруке, што подразумева ефикасно управљање услугама испоруке купцима ограничавањем сметњи за становнике и утицаја на животну средину.

Имајући ово у виду, потребне су иницијативе за подстицање коришћења и паркирања доставних возила која производе мање угљеника путем мреже бициклистичких стаза, мреже урбане логистике и прилагођене стратегије за могуће зоне доставе. Исто тако, у зависности од врсте понуђене активности, могло би бити корисно задовољити потребе коришћењем складишног простора у кварту, како би се потом могле обављати испоруке купцима користећи решења за активну мобилност. За одређене специфичне активности, размотриће се интеграција приватног простора потребног за испоруку.

Исто тако, нуђење места за преузимање, или чак предмета за враћање, којима превозници могу лако приступити (теретни бицикли као приоритет) и којима могу приступити сви корисници (укључујући и особе са ограниченом употребом), је начин да се обезбеди добар ниво услуге.

Појам 14.5 **Промоција употребе алтернативних начина вожње уместо самосталне вожње**

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Истакнути алтернативне видове превоза путем сигнализације (нпр. приказати време пешачких траса или смер ка стајалиштима јавног превоза).
- Подизати свест и подстицати кориснике и становнике на усвајање одговорних и одрживих пракси мобилности.

Једна од препрека интермодалном путничком превозу и коришћењу алтернатива индивидуалном аутомобилу јесте то што корисници нису у потпуности свесни могућности у локалном подручју.

Прилагођена сигнализација је начин да се подстакну ходање, вожња бицикла, коришћење јавног превоза и решења за дељену мобилност. Ово истиче време ходања или правац до станица јавног превоза, на пример.

Поред ових урбаних развоја, такође је неопходно пружити подршку на терену корисницима и становницима. Ово укључује локалне активности и догађаје како би се подстакли становници и корисници да користе ефикаснија решења за мобилност.

Да би се осигурало да људи предузму акцију, потребно је покренути кампање за подизање свести, на пример о стварној цени и утицају појединачног аутомобила, као и о уштедама које људи могу остварити. Он такође мора бити праћен активностима едукације за промену навика, као што су учење вожње бицикла, коришћење јавног превоза, **услуга дељених аутомобила**, бицикала или електричних тротинета по принципу самоуслуге. Ове иницијативе такође могу помоћи у изради колективне повеље за становнике и њихове обавезе да обезбеде ефикаснија решења за мобилност.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Које иницијативе подршке и информативне активности могу олакшати разумевање кварта и сналажење?

Шта се може спровести како би се пружила подршка и/или свест о алтернативним средствима?

Које кампање за подизање свести могу подстаћи промене у понашању ка одговорним и одрживим праксама мобилности?

Кан Марија (Cannes Maria)

Кан, Приморски Алпи, Прованса-Алпи- Азурна обала

Локални контекст Центар

Врста пројекта Реконверзија - Девастирана зона

Површина (ha) 1,6

Зелене површине (ha) 0,5

Капацитет становника 550 Број стамбених јединица 270

Од тих, број социјалних стамбених јединица 84

Датум почетка радова / година завршетка 2008-2016

Ознака ЕК Корак 3

Година доделе ознаке 2017.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта , Град Кан

Менаџер пројекта Vinci Immobilier & Société Batim, стручна подршка инвеститору Pastorello, EURECA, Cabinet Fournet, CITADIA, IOSIS

Партнери AMIREAN, локално удружење, Савет Дептартмана Приморских Алпи, RTE & ERDF(померање електричног трансформатора), SIAUBC (мреже за кишницу и резервоар за прикупљање)

© DREAL

Еко-кварт Кан Марија налази се на девастираној индустријској зони бившег погона GDF и делује као баријера између радничких четврти Прадо-Република и стамбене зоне Калифорнија. Главни циљ града био је да обнови урбану природу овог подручја и створи баријеру између ова два стратешка кварта. Пројекат је обухватао станове (трећину социјалних стамбених јединица за изнајмљивање), стварање услуга и продавница и јавних објеката за све генерације. Такође су направљена паркинг места под земљом, од којих су нека доступна за јавну употребу како би се надокнадио губитак паркинг места на површини када су јавне површине кварта реновиране. Овај урбанистички пројекат истиче друштвену разноликост и културни живот, за кварт са јаким идентитетом.

Пре него што развије решења за мобилност специфична за овај кварт, пројекат Кан Марија решава транспортне потребе урбаним дизајном. Најпре, почетно стање девастиране зоне је одвојило ово подручје од града, па је развој подручја створио везу између квартова. Друго, у близини је већ постојала мрежа јавног превоза, а пројекат урбанистичког планирања је једноставно оптимизовао ову употребу. Стварање услуга унутар кварта унапредило је локалне могућности за кварт и околно подручје, у складу са концептом урбанистичког планирања „град од 15 минута“. Коначно, само острво Кан Марија је искључиво посвећено активном кретању, са авенијом и шеталиштем од зеленила које га пресеца. Да би се то могло постићи, потребе за паркирањем су биле усмерене на подземна решења, а аутобуска станица је постављена на улазу у кварт, на новом Тргу команданта Марије (Place Commandant Maria).

Обавеза 15

Обезбедити одговорну дигиталну транзицију у складу са одрживим

Појам 15.1 Употреба дигиталне технологије у служби одрживијег развоја територије

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Мерити друштвене и еколошке утицаје дигиталних услуга како би се контролисала и организовала примена ових услуга.
- Тежите ка корисним, приступачним решењима која не користе превише ресурса, пропорционална су у погледу технологије, одржива и поштују приватност грађана.

Друштвени и еколошки утицаји дигиталних услуга морају се мерити како би се контролисала и организовала примена ових услуга.
Одговорна и енергетски ефикасна дигитална решења имају мање негативне утицаје и више су у складу са климатским и еколошким циљевима.

Приликом коришћења дигиталних решења, важно је размотрити корисна, приступачна решења која не користе превише ресурса, пропорционална су у погледу технологије, одржива и поштују приватност грађана.
Утицај дигиталних решења на животну средину мора се узети у обзир током целог животног циклуса, како би се утицаји свели на минимум, а потенцијал максимизовао.

Територија мора бити заштићена од свих могућих рањивости повезаних са дигиталном технологијом, а потребе треба идентификовати пре тражења прилагођених решења.
Неопходно је смањити потрошњу енергије, ресурса, материјала, земљишта и воде, како би се осигурао бољи квалитет живота, уз поштовање биофизичких граница.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како пројекат разматра питање дигиталне трезвености у пружању очекиваних дигиталних услуга?

Да ли идентификована решења задовољавају специфичне потребе становника како би се побољшао квалитет њиховог живота?

Како пројекат узима у обзир јавно здравље и интеграцију у урбани пејзаж и природно окружење приликом увођења дигиталних мрежа?

Да ли је спроведена глобална процена животног циклуса идентификованих решења?

Колика је покривеност мобилном мрежом у целом кварту? Што се тиче увођења мрежа, да ли пројекат гарантује резултат који ће задовољити утврђене потребе?

Појам 15.2 **Коришћење дигиталних мрежа у корист пројекта**

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Развијте дигитална решења како би се подигла свест о укључити и осигурати канале разноврсног и ширило знање.

• Искористити предности дигиталне технологије за подстицање приступа урбаним услугама, друштвеној интеракцији и пружање информација о културним и еколошким питањима у том подручју,

• Обезбедити комуникацију о томе како се грађани могу учешћа које ће узети у обзир и оне који не користе дигиталне уређаје.

Напредак дигиталне технологије је прилика за одрживе градове. Дигитални алати могу помоћи територијама да остану отпорне у својој трансформацији како би побољшале квалитет животне средине, развиле знање, олакшале приступ услугама, подстакле друштвену интеракцију и учешће грађана.
Приликом развоја дигиталних мрежа, потребно је узети у обзир јавно здравље, као и интеграцију у урбани пејзаж и природно окружење. Такође је важно осигурати одговорна дигитална решења и отпорност пројекта/територије.

Дигитална решења такође треба прилагодити како би се планирало боље познавање специфичних карактеристика и еволуција територије и како би се осигурао одржив пројекат, посебно како би се могли бавити променама у животној средини и **системским** ефектима таквих промена. Ова решења треба користити за унапређење знања о природним, геолошким, биофизичким карактеристикама и еволуцијама климе локалног подручја, како би се пројекат прилагодио у складу са тим.

Дигитална решења треба користити као алате подршке за територијални пројекат:
• подстицати дигиталне алате за укључивање грађана и дијалог;
• узети у обзир оне који немају приступ дигиталним алатима обезбеђивањем различитих канала учешћа и пружити подршку тим људима ако је потребно.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како се дигитална технологија може користити у пројекту за ширење знања у локалном подручју? Како се то може искористити за подстицање солидарности међу становницима, побољшање њиховог приступа градским услугама и јачање дијалога?

Како се може развити знање о дигиталним праксама и очекивањима становника и корисника ?

Како се дизајн приступачних и отворених места може укључити у пројекат, како би се подстакла дигитална технологија за све? Како се овим местима може управљати?

Како можемо осигурати да су дигитална решења робусна и одржива када се суочимо са опасностима и рањивостима (енергија и несташица снабдевања, сајбер напади итд.)?

Појам 15.3 **Задовољити потребе које су изражене или идентификоване**

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Обезбедити подршку становницима и корисницима у дигиталној транзицији.

• Спроведите решења за рад на даљину и олакшајте иновативним компанијама оснивање фирми, као и **фабричке лабораторије (фаб лаб)** и места где јавност може да се обрати за помоћ у вези са дигиталним решењима.

Иновације и развој дигиталних услуга могу да се подстакну на користан и праведан начин нудећи следеће:
• дигиталне домарске услуге;
• обезбеђивање заједничког радног простора;
• подстицање рада од куће;
• ИТ решења за размену услуга, вештина и знања;
• шема дељења аутомобила којом управља дигитална апликација итд.

Синергије са **кратким циклусима**, транспортним мрежама и личним услугама су увек добра идеја.
Могле би се развити услуге које задовољавају специфичне потребе и дигитално знање становника и побољшавају њихов квалитет живота.

Идеја је да се дигитална решења користе за помоћ у професионалној интеграцији, инклузији и укључивању грађана, како би се побољшао и подстакао приступ градским услугама, друштвена интеракција и пружање информација о културним и рекреативним активностима.
Иновације које су испробане и тестиране треба подржати и оптимизовати пре него што се размотри развој нових идеја.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како пројекат подстиче приступ дигиталним решењима за све (свест, обука)?

Како се у пројекту могу узети у обзир нове методе рада са мањом потребом за путовањем?

Која места посвећена употреби Да ли су дигитална решења већ доступна у локалном подручју (трећа места, фабричке лабораторије, заједнички радни простори итд.)? Како се пројекат може укључити и евентуално помоћи у развоју стварања веза и приступа друштвеним, културним и административним услугама?

Бел Ер (Bel Air) - Гран Пеше (Grands Pêchers)

Монтреј (Montreuil), Сена-Сен-Дени, Ил де Франс

Локални контекст **Предграђа**

Врста пројекта **Обнова - приоритетни кварт**

Површина (ha) **41**

Зелене површине (ha) **—**

Капацитет становника **7.000**

Број стамбених јединица **2.500**

Од тих, број социјалних стамбених јединица **1.500**

Датум почетка радова / година завршетка **2003-2017**

Ознака ЕК Корак 3

Година доделе ознаке **2015.**

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта **Град Монтреј локално**

Руководилацпројекта**—**

Партнери **ANRU, добављачи социјалног становања, EPARECA, AFL, приватни инвеститори**

© DGALN

Еко-кварт Бел Ер-Гран Пеше у граду Монтреју налази се у кварту социјалног становања који се састоји од великих стамбених комплекса из 1950-их и 1970-их. Ова локација је релативно удаљена од центра града, а ANRU (Национална агенција за урбану обнову) је пружила подршку пројекту рушења 300 јединица социјалног становања и реновирања 1.000 других, као и реконструкције спољних површина. Пројекат је осмишљен тако да може да се прилагоди будућој мрежи јавног превоза, а урађен је и Локални стратешки план како би се наставио рад који је започела ANRU. Пројекат Бел Ер-Гран Пеше служи као референца у смислу локалног учешћа, рада обављеног на јавним и приватним површинама, дијалога са локалним становништвом, друштвене и функционалне разноликости, алтернативног управљања кишницом и очувања биодиверзитета.

Еко-кварт је такође референца у коришћењу дигиталне технологије. Пре свега, креирана је Фејсбук група како би се олакшала комуникација и дијалог о пројекту урбане и друштвене обнове, што је такође значило да се млади људи који су често искључени из ових процедура могу укључити. Званична веб страница града имала је страницу посвећену пројекту и на страници је објављено неколико докумената отвореног типа како би становници и корисници могли лакше да приступе овим информацијама. Удружење „Дозвола за доживљај Града“ (Permis de Vivre la Ville) нудило је курсеве обуке о видео записима и дигиталној комуникацији, Кућа кварта (Maison de Quartier) је организовала дигиталне радионице обуке . Коначно, креирана је апликација Сесам (Sesam) како би становници и корисници могли да обавесте о свим инцидентима у јавним просторима, а затим да прате решавање ових инцидената које спроводе техничке службе Монтреја.

Еко-кварт Камиј-Клодел (Camille-Claudel)

Палезо (Palaiseau), Есон, Ил де Франс

© DGALN

Еко-кварт Камиј-Клодел налази се у близини међународног научно-технолошког кластера на платоу Сакле (Saclay) и државне шуме Палезо. Био је замишљен да служи као веза између пољопривредних подручја и постојећих и будућих квартова. Овим пројектом створена је нова централна локација и нова железничка станица за везу између Масија (Massy) и Политехничке школе (École Polytechnique). Такође се бори против урбаног ширења нудећи урбане облике са густом стамбеном градњом. Изграђено је близу 1.500 стамбених јединица, а 35% површине у m² је намењено становању уз асистенцију. Становници имају приступ великом броју услуга и јавних објеката, укључујући заједничку салу, продавнице, школе, фискултурну салу са дрвеном конструкцијом и квалитетне јавне површине као што су централни трг, поплочани трг испред комплекса базена и мали трг на улазу у кварт. Ту су и продавнице мешовите робе, вртић за децу, медицински центар и домарска служба. Пројекат укључује алтернативни приступ управљању кишницом, развијене су пешачке и бициклистичке стазе, а кварт користи топлану на биомасу за грејање и топлу воду.

Еко-кварт Камиј-Клодел учествује у програму DiVD за експериментисање са Li-Fi, комуникационом технологијом која користи светлост. Користи светлосне сигнале путем LED диода за пренос података између уређаја, без емисије штетних таласних дужина. Циљ је стварање брзе, безбедне и неограничене мреже коришћењем система јавне расвете. Постоје бројне предности Li-Fi мреже, што ствара могућности за иновативне услуге. У кварту Камиј-Клодел, 77 уличних лампи је опремљено овом технологијом за пренос георефенцираних података грађанима путем њихових мобилних телефона. Циљ пројекта је да послужи као модел за индустријализацију ове технологије и за развој примена у Француској и иностранству.

Локални контекст Предграђа

Врста пројекта Контролисано проширење

Површина (ha) 12

Зелене површине (ha) 0,67

Капацитет становника Око 3.500

Број стамбених јединица 1.456

Од тих, број социјалних стамбених јединица 396

Датум почетка радова / година завршетка 2010-2015

Ознака ЕК Корак 4

Година доделе ознаке 2021.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта SEM Paris Saclay Aménagement

Руководилац пројекта Координатор архитекта: François Leclercq пејзажни архитекта: Phytorestore / пројектни биро за радове на путевима: Стручна подршка за потврду референтних стандарда / Стручна подршка инвеститору за Висок еколошки квалитет (HQE) и одрживи развој: Вештачка интелигенција (AI Environment)

Партнери Bouygues Immobilier, Eiffage Immobilier, Kaufman & Broad, Nexity Appolonia, CDU

ЖИВОТНА СРЕДИНА И КЛИМА

Животна средина и клима су главни фактори у одрживом планирању.

Отпорност пројеката на интензивније утицаје климатских промена и природних и антропогених опасности требало би да буде укључена од најраније фазе пројекта, усвајањем адаптивних мера и одабиром решења заснованих на природи.

Одрживо планирање такође би требало да допринесе ублажавању климатских промена, подстицањем енергетске трезвености и развоја обновљивих извора енергије и опоравка енергије.

Такође је потребно поново размотрити питање отпада како би се смањио, рециклирао и поново употребио.

Коначно, кључно је заштитити и обновити функцију земљишта, биодиверзитета и природних станишта, као и водних ресурса.

Обавеза 16

Ојачати отпорност у односу на климатске промене и опасности

Појам 16.1 Сузбијање опасности

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Идентификовати и узети у обзир природне и антропогене **ризике** приликом избора локације пројекта. Осмислити решења прилагођена контексту, дајући приоритет **Природним решењима (SFN)** у односу на техничка решења, и осигурати да она немају негативне последице када се морају применити.

• Успоставити заједнички и координисан приступ изградњи отпорности, који укључује израду дијагнозе рањивости усклађене са територијалном стратегијом (посебно **SRADDET, SCoT, SDAGE, PCAET, PADD**) и **PNACC**.

Приликом избора локације пројекта и приликом пројектовања пројекта, неопходно је идентификовати опасности и рањивости локалног подручја. Урадити ово унапред значи да се прилагођена и одговарајућа решења могу интегрисати у најранијој фази, како би се смањиле ове претње. Следеће области би могле бити предмет превенције опасности:

• еколошки (поплаве, земљотреси, шумски пожари, клизишта, лавине, потапање, стрес од воде итд);

• индустријске и технолошке опасности (сајбер криминал, итд.), санитарне опасности (атмосферско и бучно загађење, пандемије, психолошке и физичке последице повећане изложености опасностима, итд.) или економске опасности (трансфери услед декарбонизације или оскудних ресурса, итд.) и друштвене опасности (искљученост, сиромаштво, итд).

На ширем нивоу, циљ је узети у обзир фактор отпорности у свакој фази пројекта, као логичан приступ операцији планирања. Сходно томе, матрица коју представљају тло, водни систем и биодиверзитет мора се размотрити на самом почетку пројекта, на пример, као и забринутост због друштвених рањивости. Пројекат мора бити смештен у оквиру еколошких граница настањивости планете и унутар друштвених и друштвених граница.

Већа примена холистичке визије проблема требало би да доведе до решења која су **више системска** : сваки део планирања требало би да обухвати све циљеве отпорности, што, на пример, помаже у јачању економске ефикасности пројекта. Постоје вишеструка решења за регенерацију земљишта, циклуса воде, биодиверзитета локалне економије и за усклађивање употребе и свакодневне удобности са решењима за кључна питања.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како се могу идентификовати људски, материјални и фактори животне средине изложени природним или антропогеним опасностима и како се може проценити њихов ниво рањивости?

Како се рањивости могу узети у обзир да би се смањиле опасности на територијалном нивоу, у складу са стратегијом отпорности дефинисаном локално?

Како се решења заснована на природи могу применити у фази пројектовања, као и нискотехнолошке технологије које смањују изложеност опасностима и рањивост кварта на такве опасности, изван прописа?

Појам 16.2 **Прилагођавање утицајима климатских промена**

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Предвидети **ризике** специфичне за климатске промене у контексту пројекта.

• Истражити и применити иновативне мере и решења за ублажавање локалних ефеката нових изазова, дајући приоритет **Природним решењима (SFN)**: смањење непропусности и ренатурализација земљишта (смањење **топлотних острва**, управљање **кишницом**), озелењавање објеката (зидова и кровова) и уважавање термалног комфора зграда и јавних простора (интеграција вегетације, присуство воде, избор материјала за подлоге, фасаде и кровове са високим албедом, **биоклиматски дизајн** итд).

• Пројектовати отпорне амбијенте и зграде које у свом дизајну унапред узимају у обзир климатске ризике.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како се може предвидети дугорочна еволуција климе (климатски режим будућности, вероватноћа екстремних догађаја), њени ефекти и рањивост територије и популација на њих?

Како се може креирати плански пројекат који је прилагођен (урбани дизајн, јавне површине, удобност ентеријера, присуство природе) смањењу рањивости кварта на климатске промене?

Која решења заснована на природи може пројекат да укључи како би се кварт прилагодио климатским променама?

Да би се супротставио утицајима климатских промена које ескалирају (топлотни таласи, ерозија биодиверзитета, поремећај кружења воде, олује и потапања мора, поплаве, отицање и скупљање глине и померање земље итд.), пројекат мора бити укључен у ширу територијалну стратегију (**SRADDET**, **SCoT, SDAGE, PCAET** итд), стварањем отпорног урбаног планирања које узима у обзир специфичне територијалне и урбане карактеристике (клима, топографија, опасности, природа земљишта, резерве воде, постојеће урбано ткиво, материјали, локална вегетација итд.). Циљ је смањити рањивост кварта када се суочи са ризицима и опасностима територије.

Да би се то постигло, потребан је пројекат који може да се прилагоди климатским променама, почев од фазе планирања урбаног простора. То подразумева уважавање ветра и осунчаности приликом обликовања простора, хватање и складиштење угљеника, обезбеђивање комфора током лета, садњу зелених површина и централних зона ради ублажавања ефекта топлотних острва, стварање сеновитих пешачких и бициклистичких стаза, уклањање непропусних површина, узимање у обзир албедо коефицијента материјала, као и прилагођено управљање кишницом.

Пројекат ће се определити за решења заснована на природи (РЗП) како би се смањили утицаји климатских промена, ако је то потребно за кварт и у складу са локалним карактеристикама (врста вегетације, водни ресурси и расположиво земљиште, грађевински материјали органског и **геолошког порекла** итд).

У зависности од морфологије четврти, јавних површина и зграда (положаја зграда, сенке, вегетације, албедо коефицијента материјала), могуће је применити различите типове решења заснованих на природи (РЗП), као што су садња дрвећа директно у тло, уређење зелених површина, озелењавање кровова и фасада зграда, заштита или обнова мочварних подручја итд.

Појам 16.3 **Подизање свести и обука**

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Подржати координисану мрежу локалних актера који се баве изградњом отпорности.

• Подизати свест, обучавати и пружати подршку становницима, корисницима, управницима и менаџерима у вези са непогодама, посебно еколошким и климатским, као и **ризицима** и штетним утицајима на територији, како би се подстакла мобилизација и ојачале способности за прилагођавање.

Пројекат треба систематски да узме у обзир друштвени фактор прилагођавања последицама климатских промена и предвиђања помоћи за најугроженије .

Оснаживање и посвећеност грађана треба подстицати приликом развоја отпорности локалног подручја. Ово захтева подизање свести, информисање становништва о прилагођавању климатским променама, ризицима, опасностима и сметњама, и њихово укључивање у одговор са обновљеним акцијама у вези са културом ризика, пружање редовних информација становницима, добровољне шеме спремне и вољне да интервенишу и подрже своје комшије у случају хазардних догађаја, састанке за комуникацију и дијалог, материјализацију нивоа поплава, представљање локалног знања и међуљудских вештина итд.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Какву улогу сваки актер у локалном подручју може да игра у суочавању са климатским променама, природним и антропогеним опасностима и како се може успоставити ефикасна мрежа за реаговање (предвиђање, спречавање и управљање кризама)?

Које врсте кампања за подизање свести на тему опасности и прилагођавања климатским променама би могле бити спроведене за становнике, кориснике и администраторе?

Парк Маријан (Marianne)

Монпеље (Montpellier), Еро, Окситанија

© Arnaud Bouissou

Локални контекст Нови центар града

Врста пројекта Контролисано проширење

Површина (ha) 30

Зелене површине (ha) 7

Капацитет становника 5.800

Број стамбених јединица 2.537

Од тих, број социјалних стамбених јединица 617

Датум почетка радова / година завршетка 2007-2030

Ознака ЕК Корак 3

Година доделе ознаке 2015.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта Град Монпеље, SERM

Руководилац пројекта Архитектонски студио и разни генерални извођачи радова за грађевинску индустрију

Партнери пружаоци услуга социјалног становања, S

Еко-кварт Парк Маријан део је осам одређених развојних зона (ZAC) које чине Порт Маријан (Port Marianne), огроман програм планирања који покрива 400 хектара у југоисточном Монпељеу, подручју које доживљава значајан урбани раст. Поток Ла Лиронд (La Lironde) тече кроз то подручје, а Еко-кварт је створен око парка Жорж-Шарпак (Georges-Charpak) и дуж авеније Рејмонд-Дигран (Raymond-Dugrand). Његове карактеристичне особине су складна морфологија зграда, спратних и окренутих ка централном парку, са стамбеним зградама у центру кварта које се стапају са трговима Ернест-Граније (Ernest-Granier) и Пабло-Пикасо (Pablo-Picasso). Кварт се може похвалити рекреативним јавним површинама (водено огледало, игралиште, пејзажно уређене авеније итд.) и ставља снажан фокус на друштвену и функционалну разноликост.
Парк Жорж-Шарпак површине 6 хектара је начин да се створи значајан удео зелених површина у овом релативно густом урбаном подручју. Главне карактеристике кварта су два сектора колективног становања на северу и југу. Кроз кварт пролазе две трамвајске линије, а од 2025. године, две бициклистичке руте Montpellier Express Vélo пролазиће кроз ово подручје, чиме ће се Еко-кварт наћи на само неколико минута од центра града, обале, комерцијалног и рекреативног комплекса Odysseum и од услужног сектора железничке станице TGV Sud de France.

Одређена развојна зона (ZAC) Парк Маријан у Монпељеу је пројектована тако да се може суочити са климатским изазовима региона. Са 34,67% засађених површина, кварт доноси природу у град. Парк Жорж-Шарпак има хидраулично ретензијско језеро које је уклопљено у пејзаж и складишти поплавну воду, а затим је полако испушта и тиме одлаже отицање градских вода. Јавни парк и уређено подручје у и око потока Лиронд пружају хладно окружење лети и подстичу биодиверзитет. Зграде у кварту се могу похвалити изванредном архитектуром и гледају на парк Шарпак, а суседна урбана подручја су место где се налазе продавнице, канцеларије и услужне делатности. Парк Маријан такође користи колективну мрежу грејања коју напаја електрана на дрва, а школе су енергетски позитивне зграде. Архитектонска лудост, Alma Terra, ускоро ће користити земљиште са своје локације као грађевински материјал, са циљем да добије ознаку Passivhaus.

Допринос ублажавању климатских промена, подстицање енергетске трезвености и коришћења обновљивих извора енергије

Појам 17.1 Подстицање енергетске трезвености и енергетске ефикасности

✔ ПРЕПОРУКЕ

- На нивоу кварта, узмите у обзир постојеће ресурсе у близини, а затим одлучите о позиционирању зграда и спољних површина како бисте минимизовали потребу за ресурсима и изворима енергије, од фазе изградње до крајње употребе.
- На нивоу зграда, смањити угљенични отисак градње (одлучити се за реновирање и пренамену, прилагођен избор материјала и грађевинских средстава итд.) и употребу (**биоклиматски дизајн**, отпад итд).
- Поставите циљеве учинка.
- Већ од фазе дефинисања пројекта, измерите утицај пројекта у смислу емисије **гасова стаклене баште** током целог животног циклуса, имајући непрестано побољшање на уму (питања обима и временског оквира за могућа поређења) у складу са **ОБУХВАТОМ (SCOPE) 1, 2 и 3** за период од 50 година.
- Проценити потенцијал за хватање и складиштење угљеника у кварту и имплементирати прилагођена решења.
- Поштујте принципе „**Избегните, смањите, надокнадите**“ у вези са емисијама **гасова стаклене баште** , користећи мере надокнаде ако је потребно (иницијатива за ознаку са ниском емисијом угљеника, итд.).

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Које су енергетске потребе генерисане пројектом и који су циљеви у погледу енергетске ефикасности и смањења емисије CO_2, у складу са регионалним стратегијама декарбонизације **PCAET**?

Како се енергетски/угљенични отисак кварта може проценити за цео животни циклус у складу са планским изборима који ће водити пројекат ка оптималном сценарију?

Која средства и решења (техничка, финансијска, организациона итд.) могу бити примењена како би се гарантовала енергетска ефикасност пројекта?

Да би се до 2050. године постигла угљенична неутралност, контролисало снабдевање енергијом и њена цена, неопходно је драстично смањити потребе за енергијом. Имајући у виду да 50% угљеничног отиска Француза зависи од урбанистичких планских избора у месту становања, кључна је процена како пројекат може играти улогу у постизању овог циља угљеничне неутралности.

У најранијој фази, ово се односи на процену потреба програма, проучавање различитих сценарија планирања који би могли најбоље одговарати контексту и мерење енергетског/угљеничног отиска сваког сценарија током целог животног циклуса кварта. Коришћење постојећих карактеристика (као што је реновирање зграда и инфраструктуре на пример) је добар начин за смањење интензитета угљеника у оквиру урбанистичког планског пројекта. Коначно, ако није могуће потпуно уклонити емисије угљеника, постоје начини да се то надокнади.

У фази пројектовања, на урбаним размерама, локација и позиционирање зграда и јавних површина могу смањити потребе за енергијом и емисију угљеника. Биоклиматски дизајн, локално урбанистичко планирање, решења за мобилност и услуге заједничког коришћења, на пример, могу утицати на свакодневне праксе и потрошњу. За сваку зграду, смањење интензитета угљеника захтева предузимање мера у погледу топлотне изолације, вентилације и природног осветљења, ефикасних енергетских и електричних процеса итд. У фази изградње, начини за минимизовање интензитета угљеника у кварту укључују логистику градилишта, мобилизацију локалних сектора, корисне грађевинске материјале и процесе (биолошког/геолошког порекла или нискоугљеничне, из **циркуларне економије** итд).

Поред смањења емисија, потенцијал за хватање и складиштење угљеника зависи од промена у начину коришћења земљишта, као и од употребе производа и материјала из **биоекономије** (дрво, слама итд). Урбаниста би могао да се позове на стручњаке пре пројекта, као што су извођачи радова специјализовани за животну средину, пројектантске канцеларије специјализоване за енергетику, алате за процену енергетског/угљеничног отиска итд.

Појам 17.2 **Развијати производњу обновљивих извора енергије и опоравка енергије**

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Проценити и подстицати производњу енергије из локалних обновљивих извора и енергије која се добија рециклажом (у складу са логиком индустријске и територијалне екологије), као и могућности повезивања на мрежу која се налази у близини насеља.
- Осмислити мрежу за дистрибуцију и складиштење енергије која је прилагођена и оптимизована за снабдевање насеља и његове околине, у складу са територијалном стратегијом (посебно **РСАЕТ**).
- Предложити механизме заједничког управљања локалном обновљивом енергијом, како би се подстакло њено прихватање и коришћење.

Када се успоставе покретачи енергетске ефикасности и смањења потрошње, декарбонизација преосталих енергетских потреба ће — поред диверсификације енергетског микса — омогућити да локално подручје постане енергетски самодовољно, спречи енергетско сиромаштво и подржи локалне секторе. На нивоу кварта, ово захтева развој обновљивих извора енергије и опоравка енергије.

Спровођење овога широм кварта је у складу са регионалном енергетском стратегијом (**SRADDET**, РСАЕТ, мапа пута итд). Да би се то постигло, неопходно је проценити потребе и ресурсе (локални сектори огревног дрвета, проучавање производње обновљиве отпадне топлоте и биогаса, мапирање геотермалног, ветроелектранског и соларног потенцијала) и утврдити техничку природу постојећих средстава за производњу, складиштење и дистрибуцију (мреже за грејање и хлађење, постројења за обновљиве изворе енергије која су већ у функцији или су планирана близу зоне урбанистичког планирања).

Затим, избори у смислу **урбаних облика**, **густине и функционалне разноликости** могу подстаћи инсталацију постројења за производњу и дистрибуцију колективних, обједињених извора енергије (колективна самопотрошња). На пример, оптимизација мрежа грејања и хлађења захтева довољан ниво топлотне густине, због чега је неопходно координисати временски оквир за пројекат планирања и временски оквир мреже.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Који **обновљиви извори енергије и начини опоравка енергије** су доступни у близини пројекта (нису резервисани за друге регионалне пројекте): огревно дрво, мрежа за грејање и хлађење, отпадна топлота, биогас, геотермална енергија, соларна енергија, енергија ветра итд.?

Који су технички и финансијски услови укључени у повезивање са обновљивим изворима енергије и рекуперацију енергије за електричну енергију и грејање у сектору урбанистичког планирања (електрична мрежа, цевоводи, подстанице, узимајући у обзир природне или еколошке факторе итд.)?

Који ниво обновљивих извора енергије и опоравка енергије је потребан да би пројекат био у складу са циљевима регионалне енергетске стратегије?

Који ниво управљања је потребан за производњу, снабдевање и складиштење обновљиве енергије и енергетског опоравка?

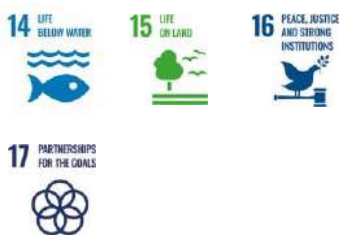

Појам 17.3 **Покретање шеме** подршке

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Успоставити алате за праћење потрошње, пружати подршку и обуку свим релевантним странама за њихово коришћење, у духу континуираног унапређења.
- Подржати становнике и кориснике у умереној и рационалној потрошњи ресурса, како унутар зграда, тако и у јавним објектима и опреми.
- Подизати свест становника, корисника, управника и администратора о потреби промене постојећих навика и пракси.

Потребни су ефикасни дизајнерски избори за кварт како би се смањио угљенични отисак, али само то није довољно. Управо ће појединачне праксе и употребе направити разлику. Да би се ово постигло, корисници и становници морају преузети одговорност за одреднице свог енергетског/угљеничног отиска и своју способност да делују на њих.

Може се предложити спровођење активности подизања свести, информисања и едукације шире јавности о енергетским и угљеничним изазовима. Техничка решења за постизање енергетске ефикасности (биоклиматска, електрични системи итд.) често подразумевају период адаптације за кориснике. Информативни леци могу да се поделе становницима и корисницима како би им се помогло да промене своје навике.

Праћење потрошње енергије је ефикасан начин за подизање свести о штедљивом коришћењу ресурса и енергетској ефикасности. То се може постићи постављањем сензора, одвојених бројила, праћењем индивидуалне потрошње итд. Ово захтева специфичне алате за кварт које треба планирати у најранијој фази пројекта, а затим пружити подршку у каснијим фазама.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како се може пратити потрошња енергије у кварту и како се могу идентификовати решења за смањење потрошње енергије?

Како се становници и корисници могу упознати са питањима енергетске трезвености и штедљивог коришћења ресурса, и шта могу учинити да то постигну?

Фарма Форжерон (Ferme Forgeronne)

Ле Форж (Les Forges), Вогези, Гранд Ест

© Lulu Images La Mecanoweb

Локални контекст Центар града

Врста пројекта Обнова центра града

Површина (ha) 0,22

Зелене површине (ha) —

Капацитет становника 8 Број стамбених јединица 4

Од тих, број социјалних стамбених јединица —

Датум почетка радова / година завршетка 2006-2011

Ознака ЕК Корак 3

Година доделе ознаке 2014.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта Град Форж

Руководилац пројекта Cabinets Vitalis Architecture and Environment (архитекта), ASCENDENSE (придружени архитекти), OPC TRIGO (економиста), TERRANERGIE & PERMANERGIE (Студије топлотне и обновљиве енергије), KUBLER (пејзажни архитекта)

Партнери CAUE, ADEME, Пољопривредна комора, CRITT Woo

Град Форж је започео рестаурацију старе фарме у центру села, површине 800 m², како би обезбедио директно место продаје пољопривредних производа кратких циклуса. Пројекат је такође обухватао 4 стамбене јединице на горњем спрату, ординацију за медицинске сестре и ветеринарску клинику која је замењена петом стамбеном јединицом, што је доказ прилагодљивости пројекта. Циљ пројекта био је да се оживи центар села близу Епинала (Epinal), обновом живог центра села. Пројекат је такође ревитализовао стару сеоску кућу у смислу еколошких учинака, истовремено осигуравајући да њена наслеђена вредност остане нетакнута. Нове продавнице мешовите робе би ограничиле путне удаљености и створиле место за окупљање мештана. Ово је такође подстакло коришћење еколошки прихватљивих начина кретања.

Еко-кварт Фарма Форжерон је обновио услуге у срцу села (продавнице, здравствена заштита, заједничке просторе), које су доступне свим становницима и пружају приступ локално произведеним производима. У локалном подручју, ово смањује потребу за путовањем на веће удаљености и самим тим смањује потрошњу енергије за цео регион.
Затим, поновном изградњом тачне копије конструкције (првобитна рестаурација није била могућа због стања зидова, јер је било потребно рационалније коришћење материјала и енергије), Еко-кварт је добро искористио биоклиматске предности вернакуларне архитектуре: светлу и двоструко проточну природну вентилацију. Станари су добили водич са техничким смерницама и информацијама о томе како правилно користити стамбене јединице у смислу енергетске ефикасности, како користити систем грејања и начине уштеде енергије. Термичка ефикасност зграде је такође значајно побољшана захваљујући модификацијама прозора, изолације и грађевинских материјала са ниским садржајем угљеника. Коначно, преостале енергетске потребе се покривају повратом топлоте из расхладних уређаја у простору за продају, а додатно и ложиштем на дрвну биомасу (пелете). У случају одсуства током дана, задржавање топлоте и изолација су довољни да ограниче пад температуре на мање од 2 степена, чак и када су спољне температуре изузетно ниске.

Обавеза 18

Избегните, смањите, рециклирајте, поново употребите отпад

Појам 18.1 Ограничити или чак избећи производњу отпада

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Промовисати политику смањења отпада путем територијалних механизама као што су „Територије без отпада, без расипања“.
- Подизати свест грађана, професионалаца и управника о примени одговорних и одрживих пракси.
- Бирати уређења простора која омогућавају и подстичу смањење зеленог отпада: коришћење локалних биљних врста које захтевају мање орезивања, малчирање и сличне мере.

Утицај отпада на животну средину је разлог за забринутост на глобалном нивоу. Да би се решио овај проблем, постоји неколико иницијатива које се могу спровести на регионалном нивоу: „Територије без отпада“, приступи управљању отпадом засновани на подстицајима од стране јавних служби итд.
Да би се осигурала свеукупна доследност са овим иницијативама, потребно је увести политику смањења отпада на нивоу кварта.

Планерске опције које не производе велике количине отпада треба одабрати у најранијој фази пројекта, уз подстицање начина рециклаже и поновне употребе. Ово може обухватити одабир локалних врста вишегодишњих биљака које захтевају мање орезивања, уситњавање отпада насталог орезивањем и кошењем, као и примену малчирања за дрвеће и жбуње на истој локацији.

Домаћинства могу бити упозната са иницијативама „нултог отпада“ захваљујући ОСППР (5R) методи: Одбијте, смањите, поново употребите, поправите и рециклирајте (Refuse, Reduce, Reuse, Repair, Recycle).

Било би корисно спровести информативне кампање и кампање за подизање свести о поновној употреби материјала који се сматрају отпадом.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Који токови отпада постоје у локалном подручју (зелени, кућни и пословни) и које покретаче (дизајн, подршка, организација) пројекат може употребити да ограничи производњу овог отпада?

Како су организоване локалне структуре за рециклажу (фирме и удружења), **Индустријска и територијална екологија (ITE)**, и како се могу подстаћи да следе праксе **циркуларне, социјалне и солидарне економије**?

Како се становници и корисници могу подићи на виши ниво и охрабрити да се укључе у смањење отпада на нивоу кварта и региона?

Појам 18.2 **Подстицање примарног сортирања, оптимизације сакупљања и поновне употребе отпада**

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Осмислити системе прикупљања за сваки ток отпада: упутства, **рециклажни центри / центри за поновну употребу**, пунктови за добровољно одлагање, метанизација, компостирање и др.
- Проценити политику управљања отпадом прилагођену различитим врстама отпада и комуницирати резултате јавности.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

За администраторе и становнике, како пројекат може олакшати примарно сортирање, одвојено сакупљање, рециклажу и поновну употребу кућног отпада (дизајн, организација, подизање свести)?

Какав је потенцијал за развој и унапређење сектора управљања отпадом у региону?

Како се ово може интегрисати у пројекат и како се може проценити његова ефикасност?

Постоје доступна средства за подстицање примарног сортирања, као што су одвојено сакупљање отпада и системи за поновну употребу отпада, постављање компостера испред зграда, стварање локалног центра за рециклажу, добровољна места за одлагање отпада, метанизација, претварање преосталог отпада у енергију, постављање иницијатива за кауције и *рециклажне центре са социјалном функцијом*.

Важно је директно информисати становнике о прописима, иницијативама које су већ на снази и обради отпада у смислу тока отпада и повезаних трошкова. Иницијативе се могу покренути по сектору и по врсти процеса рециклаже, како би се становници информисали и подигла свест на ефикасан начин.

Неопходно је информисати, упознати и обучити становнике, компаније и школе о регулаторној обавези **сортирања 7 или чак 9 токова отпада** (упореди појам 18.3), иницијативама компанија за поступање са отпадом и повезаним трошковима.

Треба детаљно описати процесе који су на снази за крупни отпад као што су намештај, електрични и електронски отпад и **отпад из привредних делатности**.

Појам 18.3 **Смањити, сортирати и поново употребити грађевински отпад**

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Подстаћи проучавање прилива и одлива како би се проценили потенцијални ресурси из отпадног материјала (**PEMD студија: „Производи, опрема, материјали, дијагноза отпада“**).

• Ограничите отпадање или отпадајте на селективан начин. Врати, сачувај материјале да би их затим прерасподелили (продали ради поновне употребе).

• Обавезати се на обавезно **сортирање 7 токова отпада** (метал, пластика, папир/картон, стакло, дрво, минерали, гипс), или чак ићи даље од тога, путем кружних сектора са додатом вредношћу (тканина, органски отпад).

• Подстицати поновну употребу грађевинског материјала како би се смањила потреба за њиховом евакуацијом, управљати поновном употребом отпада на лицу места.

• Користите половне материјале из канала за поновну употребу у грађевинским и урбанистичким пројектима.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Пре почетка изградње, како се може проценити потенцијал за поновну употребу грађевинског отпада?

Шта се може учинити да се ограничи производња, сортира, сакупи и поново употреби грађевински отпад?

Како се може подстаћи поновна употреба материјала и/или опреме из селективног одлагања отпада за урбано планирање и грађевинарство, како би се ограничило одвожење материјала са локације?

Како се може узети у обзир управљање опасним отпадом (азбест, олово) ?

Која су постојећа решења за управљање отпадом у региону или оближњим регионима?

Процена потенцијала ресурса може се извршити у свим фазама изградње или реновирања како би се идентификовале могућности за поновну употребу материјала са ових градилишта. Руководиоце пројеката треба подстицати да управљају отпадом и рециклирају га на одговарајући начин, дајући приоритет поновној употреби и рециклажи отпада где год је то могуће, затим поновној употреби директних материјала (на пример, затрпавање), претварању отпада у енергију и на крају елиминацији отпада.

Руководиоци пројеката морају гарантовати своју посвећеност и предвиђање ових тема систематским укључивањем клаузула у уговоре.
Важно је комуницирати о могућностима поновне употребе отпада и тржишту половне робе у региону. Такође је корисно одлучити се за затворене циклусе како би се грађевинским материјалима на лицу места дао други век трајања, укључивањем минималног процента поновне употребе у спецификације или олакшавањем поновне употребе ових материјала, пожељно локално.

Ако се одређени материјали не могу набавити из затворених циклуса, могу се користити половни материјали из оближњих грађевинских и урбанистичких пројеката.

Нови Монз (Nouveau Mons)

Монз ан Баре (Mons-en-Barœul), Нор, О де Франс

© Lulu Images La Mecanoweb

Локални контекст Центар града

Врста пројекта Обнова - Постојећи кварт

Површина (ha) 100

Зелене површине (ha) 5,4

Капацитет становника 12.000

Број стамбених јединица 5.250

Од тих, број социјалних стамбених јединица 182

Датум почетка радова / година завршетка 2002-2014

Ознака ЕК Корак 3

Година доделе ознаке 2014.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта Град Монз ан Баре

Менаџер пројекта François-Xavier Mousquet (пејзажни архитекта) + AMO GIP Урбана реновација Метрополе Лил + BET ArcAle, BioTop Conseil, Empreinte, Lilika TROHA, Egis

Parters LMCU, SEM Ville Renouvellée, инвеститори

Еко-кварт Нови Монз налази се у центру градског подручја Лила (Lille) и захваљујући овој повољној локацији, лако је доступан метроом и аутобуском мрежом. Реч је о пројекту ANRU реновирања у осетљивој урбаној зони (ZUS) Монз ан Баре: реновирање 990 стамбених јединица, претварање 625 других у одговарајуће стамбене јединице и рушење 405 стамбених јединица ради изградње 330 нових. Такође су створени нови јавни објекти, а јавне површине су редизајниране како би се дао предност пешацима и еколошки прихватљивим начинима кретања. Пројекат је такође обухватао проширење грејне мреже, која се углавном производи коришћењем биомасе, и стварање заједничких башта у партнерству са Старим Монзом (Vieux-Mons). Висок квалитет јавних површина које су развијене даје кварту нови имиџ, а истовремено ограничава визуелни утицај аутомобила. Циљ је био створити стамбени кварт који је у складу са очекивањима становника и уклапа се у урбано окружење, захваљујући свеобухватном и одрживом приступу урбаној обнови.

Еко-кварт Нови Монз је прича о успеху у погледу побољшања животних услова. Имајући у виду овај приступ побољшању услова живота у кварту, јавне површине су редизајниране, а квалитет пејзажа је био главни приоритет. Иницијативе за комуникацију и обуку су покренуте како би се подстакле добре праксе. Било је апсолутно неопходно осигурати присвајање и дељење заједничких простора унутар кварта. Ова подручја треба да буду места за заштиту биодиверзитета, а поред њих су заједничке баште и ливаде за рекреативне активности. Овај пројекат је био успешан јер је сваки елемент урбаног планирања осмишљен око начина на који би га становници користили, једини начин да се обезбеди оптимално присвајање и очување уз урбане радионице, радионице мог савршеног кварта, организоване шетње за жене и часове у едукативним баштама.
Монз ан Баре стога користи пејзаж као вредно средство за окупљање људи.

Обавеза 19

Заштита, управљање и обнова водних ресурса

Појам 19.1 Обезбедити одрживо управљање кишницом

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Осмислити вишенаменска уређења која контролишу отицање воде и чувају водне ресурсе за локалну употребу.
- Унапређивати и комбиновати алтернативне начине управљања атмосферским водама: дезимпермеабилизација, стварање оаза свеже климе, побољшање квалитета живота, очување биодиверзитета и сл.
- Предвидети и обезбедити интегрисано управљање атмосферским водама, узимајући у обзир карактеристике локације и сливног подручја, те подстицати управљање водама у оквиру самог пројекта уређења.
- Оптимизовати наводњавање зелених површина.

Одрживо управљање кишницом подразумева обезбеђивање инфилтрације што је могуће ближе тачки контакта, коришћењем **природних решења**, или чак **такозваних** сивих решења, како би се што више приближили природном циклусу воде: дренажни канали, поплавне равнице, кишна башта, засађени кров или зид итд. Ово помаже у смањењу отицања кишнице која би могла да пренесе загађење у водене средине, ограничава **ризик** од поплава и такође подстиче локално коришћење воде како би се градови прилагодили климатским променама. Када нема алтернативе, треба размотрити решења за задржавање воде како би се успорио проток воде.

Ова решења треба да буду осмишљена тако да се осигура да се баве и другим функцијама или наменама као што су уређење пејзажа, зелене површине, хладне зоне итд. Такође треба предузети све неопходне мере како би се осигурало да остану оперативни на дужи рок, како у погледу дизајна, тако и њиховим правилним одржавањем.

За пројекте који подлежу „закону о водама“, руководиоцу пројекта се топло препоручује да, од фазе пројектовања, ступи у контакт са локалним властима задуженим за прописе о водама и онима који се баве кишницом.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како се може спровести **интегрисано управљање** кишницом на извору, у зависности од карактеристика локације (природа земљишта, хидрологија слива, тренутне и будуће падавине), уз максимизацију пропустљивости земљишта?

Како се управљање кишницом може користити као алат за прилагођавање климатским променама усмеравањем ове воде ка инфилтрирању зелених површина?

Како се решења за управљање кишницом могу интегрисати у дизајн пројекта на квалитетан начин, посебно за јавне површине?

Појам 19.2 **Смањити потрошњу воде**

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Поставити индивидуалну и колективну опрему која штеди воду, као и сензоре за откривање цурења.
- Подстицати поновну употребу кишнице и сивих вода.
- Осмислити пејзажни план који укључује ендемске биљне врсте и оне које захтевају мало воде.
- Смањити потрошњу воде током целокупног животног циклуса зграда и уређења простора.

Пројекат мора да подстакне мању потрошњу воде обезбеђивањем индивидуалних и колективних објеката који не троше много воде, сензора за детекцију цурења, обнова и адаптација постројења за снабдевање пијаћом водом где год је то потребно, индивидуалних бројила, сакупљања и поновне употребе кишнице и сиве воде итд.

Пројекат мора представљати прилику за пружање подршке и подизање свести свих партнера (укључујући администраторе и становнике) о важности смањења потрошње воде кроз иницијативе за праћење, шеме комуникације са домаћинствима и приватним партнерима, образовне активности у школама итд.

Избор биљних врста које су прилагођене локалној клими и предвиђање ефеката климатских промена такође играју улогу у смањењу потрошње воде.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како се може смањити потрошња воде становника, објеката и локалних власти (смањити потребе, оптимизовати мреже, кружно управљање водама)?

Како се становници и корисници могу освестити и подстаћи да смање потрошњу воде?

Појам 19.3 **Подизање свести и организовање образовних иницијатива**

✔ ПРЕПОРУКЕ

- Подићи свест администратора и домаћинстава о проблемима везаним за воду, охрабрити их да смање потрошњу и користе еколошки одговорне и сертификоване производе (као што су козметика, средства за чишћење, хигијена и чишћење без употребе хемикалија), посебно организовањем образовних иницијатива.
- Подстаћи становнике да користе аутохтоне биљне врсте које не захтевају пуно воде.
- Смањите испуштање загађивача и отпада у отпадне воде.

Отпадне воде из домаћинстава могу бити контаминиране различитим изворима загађења и у већини случајева постројења за пречишћавање воде неће бити ефикасна.

Стога је важно подстаћи администраторе заједничких просторија пројекта и становнике да користе еколошки одговорне производе (средства за чишћење, хигијену, козметику итд.), или чак оне са еколошким сертификатом.

Пројекат је прилика за:
- пружање подршке и подизање свест корисника о смањењу употребе производа који садрже микрозагађиваче комуникацијом са домаћинствима и приватним партнерима, образовним иницијативама у школама итд;
- објаву подсетника да се неке супстанце морају правилно одложити (остаци боје, неискоришћени лекови итд.) и да се не смеју одлагати путем канала за отпадне воде (тоалети, судопере итд);
- подстицање становништва да користи аутохтоне биљне врсте које не захтевају пуно воде.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како се може проценити период адаптације за кориснике кварта у погледу воде, потрошње воде и утицаја људске активности ?

Како се може смањити ниво микрозагађивача у отпадним водама становника, локалних власти и у животној средини, и какве кампање за подизање свести могу бити организоване на ову тему?

Како се може подстаћи присуство и видљивост воде у јавном простору, као начин за подизање свести?

Еко-кварт Камиј-Клодел (Camille-Claudel)

Палезо (Palaiseau), Есон, Ил де Франс

© SEM Paris Saclay Aménagement

Локални контекст Предграђе

Врста пројекта Контролисано проширење

Површина (ha) 12

Зелене површине (ha) 0,67

Капацитет становника 3.000

Број стамбених јединица 1.456

Од тих, број социјалних стамбених јединица 652

Датум почетка радова / година завршетка 2010-2015

Ознака ЕК Корак 4

Година доделе ознаке 2021.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта SEM Paris Saclay Aménagement (Циљано подручје градског подручја Париз-Сакле)

Руководилац пројекта François LECLERCQ Architects, Phytorestore Landscaper

Партнери Bouygues Immobilier, CDU, Eiffage Immobilier, Kaufman & Broad, Nexity Appoloni

Пројекат Еко-кварта Камиј-Клодел у Палезоу покрива површину од 19 хектара, а циљ овог планског пројекта је да обезбеди везу између пољопривредног земљишта, постојећих квартова и научног центра платоа Сакле (Saclay). Пројекат има за циљ борбу против урбаног ширења обезбеђивањем повећане густине стамбених објеката и пространих површина зеленила. Прва фаза пројекта - Еко-кварт Корак 4 - обухвата око 1.500 стамбених јединица, квалитетне јавне објекте, продавнице мешовите робе, објекат за вртић који ради у оквиру компаније, медицински центар, локалну домарску службу и топлану на биомасу за грејање и топлу воду у целом кварту. Француска технолошка и еколошка иновација позната као Li-Fi такође је интегрисана у пројекат.

Еко-кварт Камиј-Клодел је такође познат по свом узорном алтернативном приступу управљању водама. Сви санитарни објекти за грађевинске радове опремљени су штедљивим системима за воду (водокотлић са двоструким испирањем од 3/6 литара, вентил за смањење притиска итд.). Јавни објекти су опремљени системима за мерење (одржавање, заливање, санитарни чворови итд.). Фискултурна сала такође има систем за детекцију цурења, са генерисањем аларма. Да би се надокнадила површина тла која није баш пропусна, око кварта је постављена мрежа дренажних канала како би се обновио еколошки континуитет плаво-зелене инфраструктуре, смањило загађење и користила решења за складиштење кишнице, као и створили зелени и отворени простори. Мрежа има две врсте дренажних канала:

- Филтрирајуће површинске канале поред саобраћајница прочишћавају воде са коловоза које су загађене угљоводоницима и тешким металима.
- Површински канали за привремено задржавање воде омогућавају складиштење падавина у случају педесетогодишњих киша, како би се омогућило испуштање од 0,7 л/с/ха — делимично у општинску канализациону мрежу, а већим делом у државни канал (Rigole Domaniale).

Кишница из зграда се сакупља у подземним резервоарима, а затим поново користи за заливање зелених површина, чиме се смањују трошкови одржавања, имајући у виду да одабраним биљним врстама треба врло мало заливања, или га уопште нема.

Обавеза 20

Заштита и обнова земљишта, биодиверзитета, природних

Појам 20.1 Заштита и обнова еколошких функција земљишта

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Одредити потенцијал за дезартифицијализацију на нивоу пројекта, па чак и изван њега, ослањајући се на дијагнозу која идентификује потенцијал мултифункционалности земљишта.

• Радити на ренатурализацији земљишта путем обнове живог тла и максимизације површина под природним земљиштем, чиме се обезбеђују еколошке функције: континуитет **еколошких мрежа (посебно „смеђе“ мреже)**, складиштење угљеника, инфилтрација вода и сл.

Пројекат урбанистичког планирања је прилика за очување и обнављање еколошког значаја земљишта. Различити алати могу се користити као помоћ у доношењу одлука приликом спровођења стратегије рехабилитације земљишта и за вођење одлука у погледу локације и приоритета.

Препоручује се позивање на преференцијалне зоне за рехабилитацију земљишта у **Шеми територијалне кохерентности (SCoT)**. Закон о клими и отпорности наводи да SCoT може да идентификује преференцијалне зоне рехабилитације земљишта које могу бити укључене у Документ о оријентацији и циљевима за SCoT, што је обавезна карактеристика шеме која има регулаторну вредност.

Могу се користити и други постојећи регулаторни алати за урбанистичко планирање, као што су резервисана парцела, коефицијент отвореног терена или фактор површине биотопа (BAF).
Такође је важно осигурати следљивост увезеног и ископаног земљишта. Треба размотрити и могућност обезбеђивања станишта за живи свет на грађевинској инфраструктури (озелењени кровови, кућице за птице и склоништа за животиње и сл.).

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Који су проблеми у погледу квалитета земљишта на лицу места и у близини и које су смернице и/или препоруке како би се осигурало његово очување?

Како се урбани пројекат може осмислити тако да ограничи заузимање земљишта и да обухвати земљиште са ниским еколошким значајем?

Шта се може предузети да би се обновила биодиверзитет тла и максимизовале површине отвореног земљишта?

Шта се може спровести у фази изградње како би се гарантовала заштита земљишта?

Појам 20.2 **Заштита и обнова биодиверзитета**

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Идентификујте специфичне карактеристике и изазове за регион у погледу биодиверзитета (инвентари, локални атлас биодиверзитета, еколошка процена, **зелена, плава, црна инфраструктура**).

• Размотрите ове изазове у свакој фази пројекта позивањем специјализованих партнера (посебно је важно користити услуге еколога у најранијим фазама).

• Приказати, сачувати и заштитити просторе и врсте током грађевинских радова и током целог пројекта, и организовати пројекат око биљног света и природног **наслеђа**.

• Полазећи од детаљног познавања еколошких карактеристика подручја, приоритет треба дати очувању станишта, обнови деградираних станишта и остављању зона за спонтану биодиверзитет.

• Промовисање **прилагођеног управљања** природним просторима.

• Повезати зелене површине унутар пројекта са околним зеленим површинама како би се осигурао континуитет урбане еколошке средине.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како можемо бити свесни, разумети и тачно одредити постојеће екосистеме (врсте, станишта, динамику) да бисмо их затим заштитили током целог пројекта?

Како пројекат омогућава обнову биодиверзитета у свим животним срединама (тло, вода, мочваре са високом и ниском вегетацијом, зграде) како би се успоставио комплетан екосистем који је прилагођен условима?

Пројекат урбанистичког планирања захтева детаљно познавање локалних ресурса, како би се биодиверзитет и природна станишта могли обновити и унапредити.

У најранијој фази пројекта планирања, ово подразумева идентификацију постојећих природних ресурса израдом инвентара, процену урбане екологије и процену утицаја. У том циљу, Атлас општинског биодиверзитета (АВС) представља релевантан инструмент на који се могу ослонити. Он омогућава детаљно упознавање биодиверзитета и постојећих станишта, те самим тим усмеравање избора у погледу уређења, очувања и обнове. Мобилизација више различитих специјализованих актера (техничку подршку за заштиту животне средине, екологе, пејзажисте, стручњаке за еколошки инжењеринг, еколошка удружења…) и ослањање на одговарајуће алате и механизме како би се обезбедила интеграција ових питања током целог трајања пројекта: водич за биодиверзитет, конкурсна документација за инвеститоре, као и казнене мере у случају уништавања станишта.
Подстицање употребе биљака приликом организовања распореда подручја унутар кварта и региона, уз очување биљног и животињског биодиверзитета, постојећег земљишта и природног окружења, кључно је за еколошки приступ. Важно је ово спровести уз поштовање еколошког континуитета који је идентификовала локална плаво-зелена инфраструктура, како би се осигурао позитиван утицај на биодиверзитет. То значи учешће у плаво-зеленој инфраструктури и јачање веза са локацијама ван пројекта. Очување или обнављање подручја биодиверзитета која садрже биљке или воду може допринети квалитету урбаног планирања и побољшати **услове живота**, као и заштитити просторе и врсте током грађевинских радова.
Важно је узети у обзир еколошке процесе подједнако као и садњу и визуелни изглед, како би се могли поново створити границе, вишеслојна вегетација, склоништа и ресурси за дивље животиње, како би постојао кохерентан распон биљака, аутохтоних врста, специфичних станишта, природних или вештачких мочвара, спонтане урбане вегетације итд. Препоручује се организовање примене алтернативних техника, уз примену прилагођеног и еколошког управљања природним подручјима и коришћење **решења заснованих на природи** где год је то могуће.

Појам 20.3 **Додавање вредности и подизање свести**

✔ ПРЕПОРУКЕ

• Подстаћи администраторе да примењују праксе управљања које поштују биодиверзитет (посебно инсекте опрашиваче) јавних површина (**прилагођено управљање** биљним врстама , алтернативе пестицидима или фитосанитарним производима, дозволе за садњу итд).

• Упознати становнике и кориснике биодиверзитета са постојањем партиципативних научних пројеката и алтернативних начина коришћења за приватне просторе као што су догађаји, едукативне радионице, шетње природом, сигнализација, партиципативне иницијативе за очување итд.

• Обезбедити становницима и корисницима простор и алате за плантаже, пројекте рестаурације и за заједничке/дељене парцеле.

• Освестити становнике и локално становништво о потреби очувања земљишта.

Укључивање корисника захтева период адаптације како би се оснажили сви заинтересовани, посебно становници.

Да би се дугорочно осигурало очување биодиверзитета у земљишту и природним стаништима, неопходно је подизање свести о поштовању људи код становника и администратора. Ово се односи на прилагођено управљање зеленим површинама, нулту фито заштиту, нулту заштиту од пестицида, интегрисану биолошку заштиту, алтернативно управљање зеленим површинама, дозволу за садњу, површине намењене урбаној пољопривреди итд.

Локалне власти могу понудити комуникацијске и образовне иницијативе као што су догађаји на одређене теме, шетње природом, заједничке баште са пермакултурним праксама ако је могуће, партиципативни инвентари, партиципативни грађевински радови, школски пројекти у засађеним подручјима, информативни знакови итд.

Администратори такође треба да буду укључени од најраније фазе пројеката, а пејзажне архитекте треба систематски тражити да израде планове управљања.

ПИТАЊА КОЈА ТРЕБА РАЗМОТРИТИ

Како у оквиру пројекта подстаћи еколошки приступ у управљању јавним зеленим површинама?

Како пружити подршку и обуку управљачима у вези са еколошким функцијама природних простора?

Како се пројекат може координисати са постојећим еколошком свешћу и приступима управљања?

Како становници и корисници могу бити позвани, упознати и укључени у очување, обнављање и унапређење биодиверзитета и/или природе у урбаним подручјима?

Урбана обнова клисуре Равин Бланш (Ravine Blanche)

Сен Пјер (Saint-Pierre), острво Реинион

© Ville de Saint-Pierre - Reunion Island

Еко-кварт Равин Бланш налази се западно од историјског центра Сен Пјера и један је од градских квартова са највећом густином насељености, а такође и један од првих квартова социјалног становања 1960-их. Циљ овог пројекта урбане обнове био је повећање атрактивности и приступачности кварта. Слика кварта је трансформисана захваљујући обнови стамбених објеката, пренамени комплекса социјалног становања у прикладније стамбене јединице, пренамени јавних површина и обезбеђивању еколошки прихватљивог јавног превоза. Услуге и економске активности су позициониране у центру кварта. Коначно, стварање градског парка у партнерству са групом локалних становника била је симболична иницијатива.

Стални приоритет пројекта је очување и унапређење биодиверзитета, лагуне и природних станишта.
Градски парк карактеришу аутохтоне и ендемске врсте, а читав кварт се налази на подручју девастиране градске зоне са каналом који пролази кроз њу, користи се за сакупљање кишнице и подељен је на четири ретензиона језера која такође играју улогу у очувању лагуне удаљене неколико стотина метара.
Томе се додају пешачке стазе обложене цвећем које одржавају становници и мали приватни вртови су створене око 500 стамбених јединица. Годишња процена утицаја пројекта на животну средину је успостављена, а израђен је и Еко-ПЛУ, инспирисан препорукама еко-кварта: управљање атмосферским водама, биодиверзитет и улога зелених површина, пешачке путање и паркирање. Један јавни простор у приземљу колективне зграде одржава приватно лице.

Локални контекст Центар

Врста пројекта Обнова - приоритетни кварт

Површина (ha) 60

Зелене површине (ha) 2

Капацитет становника 7.500

Број стамбених јединица 2.621

Од тих, број социјалних стамбених јединица 1.548

Датум почетка радова / година завршетка 2010-2015

Ознака ЕК Корак 4

Година доделе ознаке 2017.

УЧЕСНИЦИ ПРОЈЕКТА

Наручилац пројекта Град Сен Пјер - ANRU стручна подршка инвеститору за одрживи развој / Висок еколошки квалитет (HQE): 5 субјеката за стручну подршку инвеститору (распоред пројеката, урбани квалитет, економски развој, комуникација, конвенција о локалном урбаном управљању)

Конзорцијум техничког пројектног бироа за руководиоца пројекта: FEDT (путне мреже, хидраул. EU, EP), HELIOS Paysage (пејзаж и јавне површине), Concept (грађевински материјали, улична расвета)

Партнери Пружаоци социјалних станова, SEMADER, SIDR, SHLMR, Foncière Logement, ARER, CDC, DEAL, CAUE, CCIR

Сличности између циљева одрживог развоја и обавеза

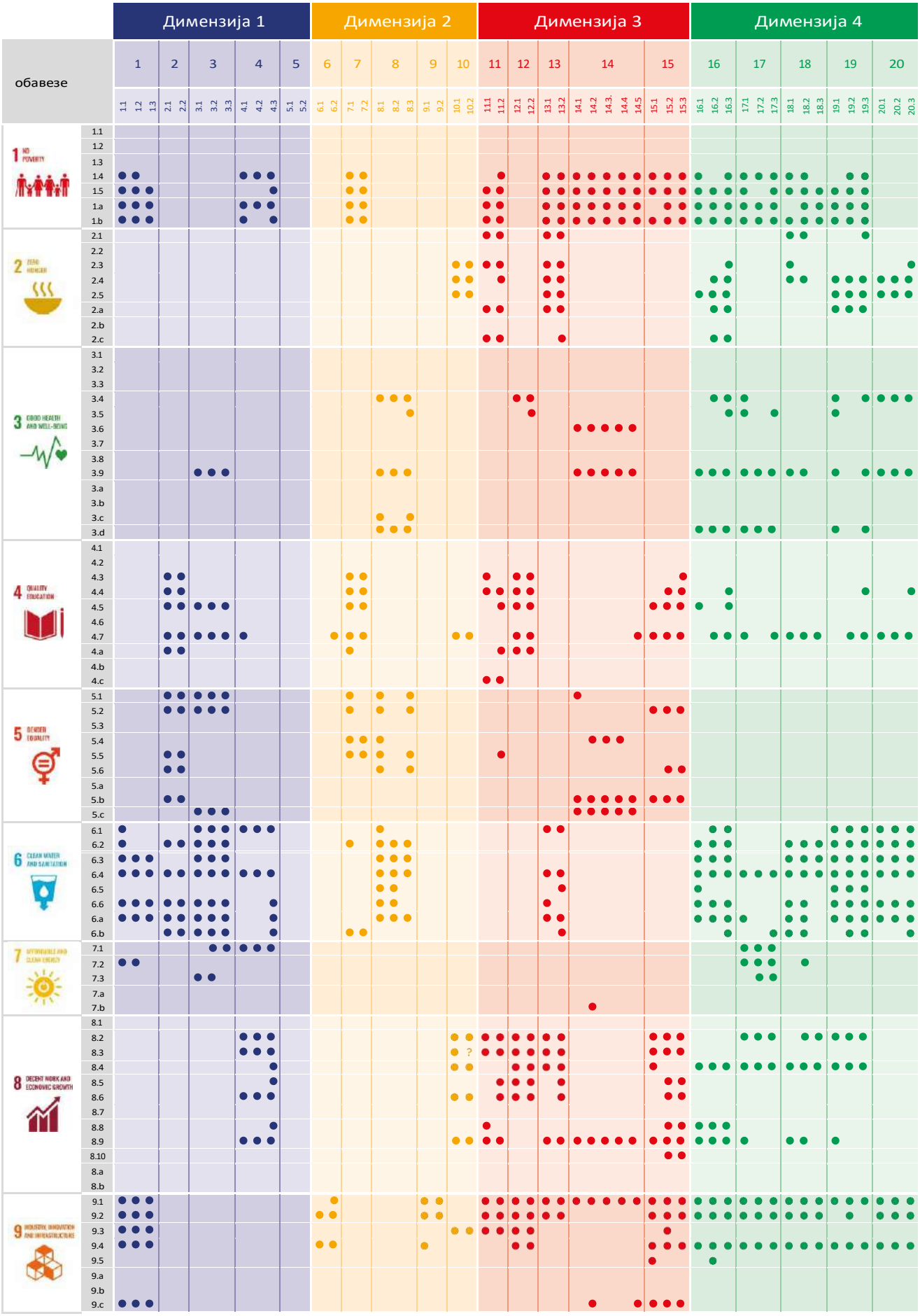

обавезе		Димензија 1															Димензија 2										Димензија 3															Димензија 4														
		1			2		3			4			5		6		7		8			9		10		11		12		13		14					15			16			17			18			19			20		
		1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2	6.1	6.2	7.1	7.2	8.1	8.2	8.3	9.1	9.2	10.1	10.2	11.1	11.2	12.1	12.2	13.1	13.2	14.1	14.2	14.3.	14.4	14.5	15.1	15.2	15.3	16.1	16.2	16.3	17.1	17.2	17.3	18.1	18.2	18.3	19.1	19.2	19.3	20.1	20.2	20.3
10 REDUCED INEQUALITIES	10.1																																																							
	10.2	●	●	●			●	●	●	●		●					●	●									●	●	●			●	●	●	●	●		●	●						●										
	10.3	●	●	●			●	●	●	●	●	●					●	●									●	●	●			●	●	●	●	●		●	●						●										
	10.4	●	●	●						●		●															●																													
	10.5																																																							
	10.6																																																							
	10.7																																																							
	10.a																																																							
	10.b																																																							
	10.c																																																							
11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES	11.1	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●		●	●	●	●	●	●		●			●	●	●	●						●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●
	11.2	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●			●				●					●		●	●			●	●	●	●	●		●	●	●	●	●												
	11.3	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	11.4	●	●	●			●	●	●			●	●	●								●	●	●	●																													●	●	●
	11.5	●	●	●						●	●	●		●	●	●			●	●	●		●	●	●			●	●									●	●	●	●	●	●						●	●	●	●	●	●
	11.6	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●				●		●	●		●			●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	11.7	●	●	●	●	●	●	●	●			●	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●						●			●	●	●	●	●		●	●	●	●	●											●	●	●
	11.a	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●																																											
	11.b	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	11.c																																																							
12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION	12.1	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●						●						●	●			●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	12.2	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●										●	●					●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	12.3	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●					●											●	●									●	●				●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	12.4	●	●	●	●	●	●	●	●				●	●					●	●										●							●	●	●																
	12.5	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●					●							●				●	●									●	●	●				●	●	●					●	●	●
	12.6				●	●				●		●	●											●	●					●	●							●	●	●			●		●	●	●	●	●	●				●
	12.7																																									●				●	●				●			●
	12.8	●		●			●	●	●			●	●	●					●	●																		●	●	●			●			●	●	●			●			●
	12.a																																																							
	12.b				●	●	●	●	●	●	●	●	●	●										●	●	●	●			●	●						●			●	●	●			●	●	●			●	●	●	●	●	●
	12.c	●	●	●						●	●	●								●										●	●						●	●	●			●	●	●	●		●			●	●	●	●	●	●
13 CLIMATE ACTION	13.1	●	●	●										●	●	●			●	●		●	●					●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	13.2																															●	●	●	●	●																				
	13.3	●	●	●	●		●	●	●	●	●								●	●												●	●	●	●	●	●	●	●			●			●		●	●			●			●
	13.a																																																							
	13.b																																																							
14 LIFE BELOW WATER	14.1	●		●											●	●			●	●		●				●				●	●							●		●	●	●				●	●	●			●	●	●	●	●
	14.2	●	●	●			●	●			●	●			●	●			●	●		●		●	●	●												●	●	●	●	●	●	●	●	●			●	●	●	●	●
	14.3.	●	●	●											●	●						●	●							●	●	●	●	●	●	●				●	●	●	●	●	●	●	●	●			●	●	●	●	●
	14.4	●		●			●	●						●	●	●						●		●	●	●												●		●						●					●	●	●	●	●
	14.5	●	●	●			●	●			●	●		●	●	●			●	●				●	●	●												●		●	●	●				●	●	●			●	●	●	●	●
	14.6																							●	●	●														●		●													●	●
	14.7																																																							
	14.a																																											●	●												
	14.b	●		●			●	●			●	●		●										●	●	●	●		●									●																			
	14.c										●	●																												●	●	●	●	●	●										
15 LIFE ON LAND	15.1	●	●	●		●	●	●			●	●		●	●	●			●	●		●		●	●	●						●				●		●		●	●	●				●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	15.2	●	●	●		●	●	●			●	●		●	●	●						●		●	●	●												●		●	●	●				●	●	●				●	●	●	●
	15.3	●	●	●			●	●			●	●		●					●	●		●		●	●	●												●		●	●	●				●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	15.4	●	●	●		●	●	●			●	●		●	●	●			●	●		●		●	●	●												●		●	●	●				●	●	●				●	●	●	●
	15.5					●	●	●			●	●		●	●	●			●	●		●		●	●	●				●		●					●	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	15.6																																																							
	15.7						●	●						●										●	●	●												●		●	●	●													●	●
	15.8	●	●	●			●	●			●	●		●					●	●		●		●	●	●												●		●	●	●				●	●	●				●	●	●	●
	15.9	●	●	●		●	●	●			●	●		●	●	●			●	●		●		●		●	●					●				●				●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	15.a						●	●		●	●	●										●		●	●	●	●													●	●	●												●	●	●
	15.b						●	●		●	●	●												●	●	●	●													●	●	●												●	●	●
	15.c																																																							
16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS	16.1	●	●	●													●	●			●					●	●											●			●	●	●													
	16.2																				●						●											●			●	●	●													
	16.3	●	●	●			●	●	●					●							●																				●	●	●													
	16.4																				●																																			
	16.5						●	●	●																													●			●		●													
	16.6	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●			●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	16.7	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●			●	●	●	●		●	●		●			●	●								●	●	●				●	●	●	●					●	●	●	●	●
	16.8																																																							
	16.9																																																							
	16.10	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●			●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●			●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●				●	●	●	●	●	●	●
	16.a																																																							
	16.b	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●			●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS	17.1																																																							
	17.2																																																							
	17.3																																																							
	17.4																																																							
	17.5																																																							
	17.6																																																							
	17.7																																																							
	17.8																																																							
	17.9																																																							
	17.10																																																							
	17.11																																																							
	17.12																																																							
	17.13																																																							
	17.14	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●						●	●	●		●	●			●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	17.15																																																							
	17.16																																																							
	17.17	●	●	●	●	●	●	●	●	●			●			●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●					●	●	●	●		●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	17.18																																																							
	17.19					●			●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●		●	●	●		●						●	●		●		●	●	●	●	●		●	●	●			●	●	●	●	●	●	●	●	●

Референтни оквир Еко-кварта у корист одрживих градова и територија

4 димензије - 20 обавеза - 53 појма

ДИМЕНЗИЈА 1 ПРИСТУП И ПОСТУПАК

1. ОСМИСЛИТИ ПРОЈЕКАТ КОЈИ УЗИМА У ОБЗИР ПОТРЕБЕ СВИХ И КАРАКТЕРИСТИКЕ КОЈЕ ДЕВИНИШУ ТЕРИТОРИЈУ

1.1 Упознати свој регион

1.2 Идентификовати и рангирати проблеме и поставити стратешке циљеве

1.3 Успоставите прилагођен и заједнички програм

2. СПРОВОДИТИ ПРИЛАГОЂЕНО УПРАВЉАЊЕ И ВОЂЕЊЕ

2.1 Дугорочно вођење пројеката

2.2 Предвидите управљање пројектом током сваке фазе и након испоруке

3. УКЉУЧИТИ СТАНОВНИКЕ И КОРИСНИКЕ

3.1 Подстицање учешћа грађана

3.2 Узимање у обзир предлога партиципативних структура

3.3 Подршка напорима на дужи рок

4. РАЗВИТИ ПРИСТУП УКУПНИМ ТРОШКОВИМА

4.1 Процена финансијске изводљивости

4.2 Смањење трошкова оптимизацијом пројекта

4.3 Израчунајте друштвене, економске и еколошке утицаје пројекта

5. ПРОЦЕНИТИ, ИЗМЕРИТИ УТИЦАЈ И СТАЛНО ТЕЖИТИ ПОБОЉШАЊУ

5.1 Успоставити шеме процене ради непрестаног побољшања

5.2 Процена пројекта у смислу циљева одрживог развоја

ДИМЕНЗИЈА 2 УСЛОВИ ЖИВОТА И НАМЕНА

6. (РЕ)ДИЗАЈН КВАРТА СА ПОСТОЈЕЋИМ КАРАКТЕРИСТИКАМА

6.1 Подстицање урбане обнове, коришћење постојећих карактеристика за ограничавање заузимања земљишта и коришћења ресурса

6.2 Успоставити пожељну густину која је у складу са контекстом.

7. ПОДСТИЦАЈ ДУХА ЗАЈЕДНИШТВА, СОЛИДАРНОСТИ И ИНКЛУЗИЈЕ

7.1 Створити кварт по мери свакога

7.2 Подстицање иницијатива заснованих на солидарности, друштвеној интеракцији и духу заједнице у кварту путем квалитетних јавних објеката

8. ОБЕЗБЕДИТИ ЖИВОТНО ОКРУЖЕЊЕ КОЈЕ ПОДСТИЧЕ ДОБРОБИТ И ЗДРАВЉЕ.

8.1 Промовисање урбанистичког планирања које погодује здрављу и благостању

8.2 Спречавање и борба против сметњи и загађења

8.3 Предложити развој који повећава безбедност и сигурност у јавном простору

9. ПРОЈЕКТОВАЊЕ УРБАНО, ПЕЈЗАЖНО И АРХИТЕКТОНСКИ КВАЛИТЕТНОГ ПРОЈЕКТА

9.1 Обезбедити да се кварт уклапа у своје окружење у погледу урбаних и пејзажних карактеристика

9.2 Ре)креирати урбане и архитектонске облике који побољшавају услове

ДИМЕНЗИЈА 3 ТЕРИТОРИЈА ЛНИ РАЗВОЈ

11. ДОПРИНОС ЕКОНОМСКОЈ ТРАНЗИЦИЈИ КОЈА ЈЕ РЕГЕНЕРАТИВНА, СОЦИЈАЛНА И ЗАСНОВАНА НА СОЛИДАРНОСТИ

11.1 Консолидовати, ојачати и диверсификовати постојећу економску структуру

11.2 Подржати и подстицати стварање локалних радних места и преквалификацију запослених из несоцијалних или неодрживих сектора

12. ПОДСТИЦАЊЕ БЛИЗИНЕ И РАЗНОЛИКОСТИ ФУНКЦИЈА

12.1 Повећање функционалне разноликости

12.2 Олакшати приступ различитим функцијама

13. ОПТИМИЗАЦИЈА КОРИШЋЕЊА РЕСУРСА И РАЗВОЈ ЛОКАЛНИХ СЕКТОРА И КРАТКИХ ЦИКЛУСА

13.1 Уштеда ресурса

13.2 Успоставити циркуларну економију

14. ПОДСТИЦАЈ ОДРЖИВИХ И АКТИВНИХ РЕШЕЊА ЗА МОБИЛНОСТ

14.1 Уредити јавни простор у корист одрживих и активних облика мобилности

14.2 Обезбедити неопходне услове за промену праксе

14.3 Повезати кварт са јавним превозом ради побољшања интермодалног превоза путника

14.4 Организација урбане логистике

14.5 Промоција употребе алтернативних начина вожње уместо самосталне вожње

15. ОБЕЗБЕДИТИ ОДГОВОРНУ ДИГИТАЛНУ ТРАНЗИЦИЈУ У СКЛАДУ СА ОДРЖИВИМ ПЛАНИРАЊЕМ

ДИМЕНЗИЈА 4 ЖИВОТНА СРЕДИНА И КЛИМА

16. ОЈАЧАТИ ОТПОРНОСТ У ОДНОСУ НА КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ И ОПАСНОСТИ

16.1 Сузбијање опасности

16.2 Прилагођавање утицајима климатских промена

16.3 Подизање свести и обука

17. ДОПРИНОС УБЛАЖАВАЊУ КЛИМАТСКИХ ПРОМЕНА , ПОДСТИЦАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ТРЕЗВЕНОСТИ И КОРИШЋЕЊА ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ

17.1 Подстицање енергетске трезвености и енергетске ефикасности

17.2 Развијати производњу обновљивих извора енергије и опоравка енергије

17.3 Покретање шеме подршке

18. ИЗБЕЋИ, СМАЊИТИ, РЕЦИКЛИРАТИ, ПОНОВО УПОТРЕБИТИ ОТПАД

18.1 Ограничити или чак спречити производњу отпада

18.2 Подстицање примарног сортирања, оптимизације сакупљања и поновне употребе отпада

18.3 Смањити, сортирати и поново употребити грађевински отпад

19. ЗАШТИТА, УПРАВЉАЊЕ И ОБНОВА ВОДНИХ РЕСУРСА

19.1 Обезбедити одрживо управљање кишницом

19.2 Смањити потрошњу воде

19.3 Подизање свести и организовање образовних иницијатива

20. ЗАШТИТА И ОБНОВА

Национална стратегија евалуације иницијативе Еко-кварт

Министарство има за циљ да подржи заинтересоване стране у непрестаном побољшању и гарантовању учинка Еко-кварта у погледу циљева одрживог развоја и приоритетних питања владе, како би се добре праксе могле делити кроз комуникацију и процену испуњења обавеза.

Циљ приступа Еко-кварта је успостављање и дељење француског модела за одрживи и инклузивни град који стварају сви, за свакога.

Национални стратешки циљеви засновани су на 4 изазова одрживог града (трезвеност, отпорност, инклузија и стварање вредности) који пружају системски одговор на 20 обавеза у приступу Еко-кварта.

Дефинисано је и документовано **20 националних индикатора** за процену да ли су приоритетни циљеви постигнути, јер циљеве локално поставља сваки вођа пројекта, тако да се узима у обзир специфичан контекст за сваки регион.

20 националних индикатора треба да се користи као заједничка основа за евалуацију, али кандидати за сертификацију Еко-кварта се такође позивају да израде локалну стратегију евалуације пре свог пројекта, како би дефинисали специфичне локалне приоритете за свој пројекат, на основу политичке амбиције, циљева одрживог развоја, дугорочних циљева и повезаних кључних индикатора учинка (обавеза 5 водича за одрживо планирање).

Изазови	Стратешки циљ	Оперативни циљ	Број	Индикатори
Трезвеност	**1 – Подстицати трезвеност у потрошњи природних ресурса и енергије**	Минимизуте заузимање земљишта оптимизацијом расположивог земљишта	S1	Укупна потрошња природних, пољопривредних и шумских површина кварта (у хектарима) и упоређена са бројем стамбених јединица и створеним радним местима
			S2	Удео сачуваних зграда (%)
		Гарантовање енергетских учинака	S3	Удео нових зграда у очекивању постојећих термичких прописа (%)
			S4	Удео постојећих зграда које су енергетски обновљене (%)
			S5	Потрошња зграда у кварту *(само за „ÉcoQuartiers vécus“ (три године након пријема))*
		Развити локалне обновљиве изворе енергије	S6	Производња обновљиве енергије у поређењу са укупном потрошњом за кварт (%) *(само за „ÉcoQuartiers vécus“ (три године након пријема))*
		Минимизујте потрошњу материјала и подстакните еко-дизајн	S7	Удео зграда које користе материјале биолошког порекла (%)
Инклузија	**2 - Обезбедити квалитет (у смислу енергије, окружење и функција) становање за све које је прилагођено, разноврсно и приступачно, и јавне површине које подстичу друштвену интеракцију (и физичку активност)**	Подстицање разноликости порекла и распореда станова за становнике кварта	I1	Удео социјалних стамбених јединица (%)
			I2	Удео јединица приступачног становања (%) *(само за „ÉcoQuartiers vécus“ (три године након пријема))*
		Гаранција квалитета у погледу функционалности и архитектуре стамбених јединица за све	I3	Функционални квалитет стамбених јединица (%)
			I4	Задовољство становника њиховим квартом и становањем *(само за „ÉcoQuartiers vécus“ (три године након пријема))*
Стварање вредности	**3 - Диверсификовати спектар услуга и објеката и успоставити више функција за град**	Учинити доступним све неопходне урбане функције свим корисницима кварта	C1	Близина основних услуга (%)
		Подстицати урбану интензивност	C2	Густина изградње
		Развити решења за мобилност без угљеника и интермодални превоз путника у складу са регионалним потребама	C3	Бициклистичке стазе у путној мрежи (%)
			C4	Алтернативна решења за мобилност у односу на индивидуални аутомобил (%)
			C5	Удео домаћинстава која користе алтернативно превозно средство уместо аутомобила за путовање између куће и радног места (%) *(само за „ÉcoQuartiers vécus“ (три године након пријема))*
Отпорност	**4 - Размотрите благостање становника и квалитет животних услова као покретаче отпорности кварта**	Обезбедити безбедно и здраво место за живот и подстицати здрав начин живота	R1	Удео изграђених подручја погођених сметњама (%)
			R2	Изложеност природним и технолошким опасностима (%)
		Развијте урбана природне просторе који пружају еколошке и друштвене користи	R3	Коефицијент биотопа по површини (укључујући удео површине под природним земљиштем).
			R4	Површина јавних зелених површина по становнику

Методе израчунавања	Одговарајуће обавезе
Број хектара природних, пољопривредних или шумских површина коришћених за стварање кварта И Број хектара природних, пољопривредних или шумских површина коришћених за стварање кварта / (стамбене јединице + радна места створена у кварту)	1 6 20
Површина постојећих коришћених зграда (m²) / Површина новоизграђених зграда (m²) + Површина постојећих коришћених зграда (m²)	10 13 18
Површина (m²) нових зграда које претходе важећој регулативи (енергетски стандард РТ) пре RE2020 или следећој фази стандарда RE2020 / укупна површина у квадратним метрима (m²) пројекта	17
Површина (m²) постојећих зграда са побољшаним енергетским учинцима / Површина (m²) постојећих зграда у пројекту. *Ефикасна енергетска реконструкција: енергетски сертификат (DPE) подиже се на класу B, осим за класе F и G (где се подиже на класу C)	17
Просечна потрошња енергије {сви извори енергије} у kWh нето/m²/годишње	17
Збир топлотне и електричне енергије произведене из обновљивих извора енергије у близини пројекта [kWh/годишње] / Збир потрошње електричне енергије, гаса и грејања у близини пројекта [kWh/годишње]	17
Површина изграђена у свакој згради у кварту коришћењем минималне количине материјала биолошког порекла (у зависности од врсте конструкције) / Укупна површина. * еквивалентна ознака за зграде са материјалима биолошког порекла, ниво 2	13
(Број јединица социјалног становања / Укупан број стамбених јединица у пројекту) × 100 Укључујући број стамбених јединица у оквиру шема: PLAI, PLUS, PLS.	1 7
Број стамбених јединица са продајном ценом која је приступачна домаћинствима 6. децила у региону / Укупан број стамбених јединица продатих у пројекту	7
(Пондерисани број стамбених јединица у зависности од функционалног квалитета / Укупан број стамбених јединица у пројекту) × 100 Функционални квалитет на основу 3 критеријума описаних у уредби бр. 2022-384 од 17.03.2022: • стамбени простор према врсти становања; • спољне површине које су или приватне или за приватну употребу са минималном површином у зависности од врсте смештаја; • двострука експозиција за стамбене јединице са најмање 2 спаваће собе	9
Анкета становника који су изразили своје задовољство Број становника Еко-кварта који се слажу или потпуно слажу са изјавом „Јавне површине и стамбене јединице нуде задовољавајући ниво функционалног квалитета“ / Укупан број становника који су одговорили	8 9
(Број стамбених јединица и пословних просторија у близини сервиса или продавнице / Укупан број стамбених јединица и пословних просторија у пројекту) × 100 Услуге и максималне удаљености које се разматрају: • основне намирнице (300 m) • вртић и основна школа (300 m) • медицински центри, лекари (500 m) • културни и рекреативни објекти (нпр. јавне библиотеке, музеји, биоскопи, позоришта и други) (500 m) • јавне зелене површине (300 m)	11 12
Број еквивалентних стамбених јединица / Површина пројекта без јавних зелених површина, уз рачунску јединицу од 1 еквивалентне стамбене јединице на сваких 70 m² бруто корисне површине	6 9
[Бициклистичке стазе (km) + Пешачке зоне (km) + зоне са приоритетом за пешаке (km)] / [Путна мрежа погодна за бицикле (km)]. Путна мрежа погодна за бицикле: цела путна мрежа осим аутопутева, двоструких коловоза и прилазних путева	14
(Број стамбених јединица и пословних простора у близини јавног превоза / Укупан број стамбених јединица и пословних простора у пројекту) × 100 Станице јавног превоза и максималне удаљености које се разматрају: • трамвај или метро (500 m) • аутобус или дељени аутомобил (500 m) • железничке или аутобуске станице или паркинг места за дељење аутомобила (мање од 3 km удаљености у ванурбаним подручјима).	14
Анкета становника: Број домаћинстава која користе алтернативно превозно средство уместо аутомобила за путовање од куће до радног места / Укупан број домаћинстава у кварту	14
(Површина изграђених простора (m² SDP) под утицајем буке / Укупна изграђена површина пројекта (m² SDP)) × 100 Површина се сматра под утицајем буке извора бучности у зависности од удаљености од тог извора и референтног нивоа буке.	8
(Изграђена површина (m² површине) изложена високом или средњем нивоу ризика / Укупна површина кварта (m² површине) × 100	16
Површина (хектар) повољна за биодиверзитет / Укупна површина (хектар) укључујући: Површина отвореног тла / Укупна површина (хектар)	19 20
Укупна површина јавних зелених површина / Број становника (m²/становник)	8 16 20

Дефиниције

АМАР (Асоцијација за очување сеоске пољопривреде)

Удружење које обезбеђује директну везу између пољопривредника и потрошача, омогућавајући произвођачу да одржи своју делатност, а потрошачу да добија локалне, свеже и сезонске производе.

Биоекономија

Сви економски сектори повезани са производњом и унапређењем биолошких ресурса. Биоекономија обухвата пољопривреду, шумарство, рибарство, прехрамбену индустрију, производе биолошког и геолошког порекла који се користе за материјале или хемикалије, поновну употребу органског отпада и енергије ускладиштене у биомаси. То значи да се може користити максимална количина обилне, обновљиве и бесплатне енергије, као што је соларна енергија.

Биоклиматски дизајн

Узимање у обзир садашње и будуће климе и животне средине приликом пројектовања зграде ради смањења потреба за енергијом (грејање, хлађење, осветљење на пример) и побољшања квалитета и отпорности зграде. У биоклиматском дизајну, избор земљишта, положај зграде и коришћени материјали морају се узети у обзир у складу са изложеношћу сунцу, доминантним ветровима, протоцима воде итд.

Биолошког или геолошког порекла

Биолошког порекла: материјали који делимично или потпуно потичу из биомасе (дрво, конопља, уљана репица, сено, плута итд).

Гасови стаклене баште (GHG)

Гасовити састојци атмосфере, и природни и антропогени, који апсорбују и емитују инфрацрвено зрачење и доприносе ефекту стаклене баште. Главни гасови стаклене баште које емитује људска активност су угљен-диоксид, метан и озон. Ове прекомерне емисије у атмосфери узрокују повећање температуре атмосфере.

Генерацијски диверзитет

Ова разноликост се односи на груписање младих студената, људи радне доби и старијих особа у стамбеним јединицама и, генерално, у јавном простору. Циљ је подстицање друштвене интеракције и веза између генерација (деца, студенти, старије особе, људи радног доба, породице). Овај концепт подстиче размену искуства и знања између људи различитих узраста, на обострану корист.

Геолошког порекла: материјали који потичу из минералних ресурса (сирово земљиште или сув камен).

Често су локалног порекла и мало прерађени, па чак и добијени поновном употребом или рециклажом. Њихова употреба, нарочито као грађевинских материјала, омогућава смањење еколошког отиска и развој економских сектора на територији.

Градско топлотно острво

Повећање температуре у густо урбанизованим подручјима, углавном повезано са коришћеним материјалима и обликом зграда, заузимањем земљишта, циркулацијом ветра, недостатком вегетације у граду и емисијом топлоте од људске активности.

Ово је посебно забрињавајуће у подручјима где је велика заузетост земљишта.

Грађевински габарит

У архитектури, овај термин означава величину и општи облик који зграда може имати у складу са урбанистичким прописима. Формално се дефинише графиконом који показује праве или закривљене линије унутар којих зграде у одређеној урбаној зони морају бити изграђене. Понекад се једноставно назива „габарит“.

Густина

У сектору одрживог планирања, ово је однос између броја становника географског подручја и површине те исте зоне. Густина се најчешће изражава у броју јединки по јединици површине (на пример, становника/$^{km^2}$). Густина насељености представља однос између квантитативног показатеља (демографија , број стамбених јединица, запосленост итд.) и дате површине.

Можемо говорити о густини становања (број стамбених јединица / површина), густина насељености (број становника / површина), а такође и густина изграђености, густина економске активности, јавних објеката, зелених површина итд.

Перципирана густина је субјективни поглед појединца на нивое густине.

Дељење аутомобила / Дељење бицикала

Дељење аутомобила: Систем заједничког коришћења возног парка од стране различитих корисника, за кратко време (аутомобили са самопослуживањем).

Дељење бицикала: бицикли за самопослуживање доступни бесплатно или не, тако да бициклисти не морају да брину о томе где да чувају свој бицикл код куће, крађи и одржавању бицикала.

Друштвена разноликост

Људи различитог друштвеног и културног порекла и са различитим нивоима прихода који живе заједно у истом подручју. Ово је покретач кохезије и инклузивног друштва.

Еко-грађанство

Концепт према којем свакодневно индивидуално или колективно понашање мора узети у обзир правила и принципе заштите животне средине.

Еко-дизајн

Интегрисање заштите животне средине у фазу пројектовања робе или услуга. Циљ је смањење утицаја производа на животну средину током целог њиховог животног циклуса: вађење сировина, производња, дистрибуција, употреба и крај животног века.

Екосистемски приступ

Екосистемски приступ се односи на управљање земљишним и водним ресурсима, дивљим животињама и биодиверзитетом у целини, како би се подстакла њихова заштита и одрживо, праведно коришћење на дужи рок. Ова стратегија промовише заштиту и одрживо коришћење земљишта, воде и средстава за живот на праведан начин. Ово је један од основних принципа одрживог управљања.

Заинтересована страна

„Заинтересована страна“ се дефинише као „појединац или група која има интерес у било којој одлуци или активности организације.“ (Извор: ISO 26000, ISO 2010).

Заузимање земљишта

Одржива трансформација еколошких функција земљишта када је оно заузето или коришћено, тј. када се земљишту које је раније служило као природно станиште или за узгој усева додели урбана функција, за изградњу зграда или за транспортне мреже (становништво, предузећа, продавнице, инфраструктура, јавни објекти итд). Ова промена у употреби подразумева трансформацију природе и функције земљишта: заптивање земљишта, стабилизацију, сабијање итд.

Зелена, плава, смеђа и црна инфраструктура | Еколошка инфраструктура

Плаво-зелена инфраструктура односи се на иницијативу која има за циљ одржавање, заштиту и обнављање мрежа природних станишта где живе и међусобно делују животињске и биљне врсте, како би се избегло нарушавање њиховог животног циклуса (храна, кретање, размножавање, одмор итд.).

Ове мреже се састоје од станишта (резервоара биодиверзитета) и зона које омогућавају врстама да се крећу (еколошки коридори).

Циљ ове иницијативе је да се заштита биодиверзитета укључи у политике регионалног планирања, интегрисањем различитих инфраструктура у планске документе.

Зелена инфраструктура: природна окружења на копну.

Плава инфраструктура: Водена и влажна средина.

Смеђа инфраструктура: континуитет живих тла.

Црна инфраструктура: мрежа ноћних врста. Овај приступ се посебно бави питањем светлосног загађења.

Зона ниске емисије (ЗНЕ)

Ограничење наметнуто најнасељенијим градовима Француске и подстакнуто у другим великим градовима које спроводи и подржава држава. Циљ је смањење емисија из загађујућих возила како би се побољшао квалитет ваздуха, тако да становници могу да удишу ваздух који неће бити штетан по њихово здравље.

Избегните, смањите, надокнадите (ERC)

Циљ ИСН приступа је ограничавање било каквог утицаја на животну средину (биодиверзитет, ваздух, буку, воду, земљиште, здравље становништва итд). Редослед је поређан по хијерархији тако да је „избегавање“ најпожељније решење јер је то једина опција која гарантује да животна средина неће бити погођена. Сваки утицај који се не може спречити је смањен. Мере надокнаде треба користити као последње средство, када се утицаји не могу избећи или смањити.

Инвалидитет

Када особа доживи ограничену активност или ограничено учешће у животу у свом друштвеном окружењу због значајног, дуготрајног или трајног оштећења једне или више физичких, сензорних, менталних, когнитивних или психолошких функција, вишеструког инвалидитета или било ког поремећаја који је онеспособљава.

Индустријска и територијална екологија (ITE)

Индустријска и територијална екологија (ITE) је средство за мобилизацију регионалних актера како би играли улогу у еколошкој транзицији. Економски актери у региону бирају да удруже своје ресурсе како би остварили уштеде или побољшали продуктивност. То може укључивати дељење инфраструктуре, објеката, услуга и/или материјала. Индустријска и територијална екологија трансформише производњу и потрошњу нудећи регионална, кооперативна и иновативна решења у погледу управљања ресурсима и подстичући системе затворене петље где год је то могуће. Ово је у складу са приступом циркуларне економије „смањење, поновна употреба и рециклажа“.

Кишница

То је кишница која је дошла у додир са тлом или изграђеном или природном површином која омогућава њено преузимање или сакупљање (кров, тераса, тротоар, дрво итд).

Кратак циклус

Метод продаје производа код којег је број посредника између произвођача и потрошача ограничен на једног. Кратак циклус не гарантује да су производи локални, зато говоримо о локалним каналима. Кратки циклус и локални канали често иду руку под руку.

Постоји неколико начина продаје у кратким циклусима: директна продаја између произвођача и потрошача на пијацама, на пример, или колективно продајно место за неколико произвођача познато као произвођачка продавница или шема пољопривреде коју подржава заједница.

Кратка раздаљина

Европска комисија препоручује град кратке раздаљине (такође познат као „компактни град“) тако да све основне свакодневне услуге буду удаљене мање од 800 m од стамбених јединица, места преласка или паркиралишта „паркирај и вози“. Повећањем густине стамбених подручја у квартовима мешовите намене, овај концепт даје предност јавном превозу и подстиче активне видове кретања (бицикл, пешачење) у односу на вожњу личног аутомобила.

Наслеђе

Постоји неколико категорија наслеђа: зграде и локалитети наслеђа (некретнине), документи и предмети наслеђа (покретно наслеђе), нематеријално наслеђе (традиционално и знање), наслеђе културних пејзажа, личности из касних историјских доба и историјска места и догађаји.

Обновљива енергија и опоравак енергије

Обновљиви извори енергије су извори енергије који се сматрају неисцрпним на веома дуги рок и не стварају никакве (или врло мало) загађујућих емисија. Ови извори енергије укључују соларну, биомасу, топлотну, ветроелектрану, хидрауличну и геотермалну енергију.

Обновљива енергија из опоравка енергије односи се на прикупљање обновљиве енергије из постројења која производе ову енергију, ради поновне употребе извора топлоте. Енергија прикупљена из топлоте генерисане сагоревањем отпада је један пример тога.

ОБУХВАТ (SCOPE) 1, 2 и 3

Периметар у коме се проучавају емисије гасова стаклене баште пројекта.
Обухват 1: директне емисије гасова стаклене баште из фосилних горива (бензин, гас, угаљ, итд).
Обухват 2: индиректне емисије повезане са енергијом из потрошње електричне енергије и мрежа грејања/хлађења.
Обухват 3: остале индиректне емисије, које генерално представљају већину емисија повезаних са активношћу.

Опасности

Француске политике о спречавању опасности, било да су природног или технолошког порекла, дефинишу опасност као вероватноћу настанка штете као резултат интеракција између фактора ризика и фактора рањивости (људи и имовине).

Отпад из привредних делатности (DAE)

Ово се односи на сав отпад који није отпад из домаћинства, према члану R.
541-8 Закона о заштити животне средине: индустрија
и грађевинске компаније, занатлије и власници радњи, јавне службе (школе, управа, итд), здравствени радници (јавне болнице и приватне клинике, лекари, итд), услужни сектор, појединци када нису код куће (отпад из јавних установа, превоз, итд).

PADD (Пројекат планирања и одрживог развоја)

Ово је кључни део Локалног урбанистичког плана (PLU или PLUi) и представља циљеве и опште смернице за урбани, економски, друштвени и еколошки развој комуне или заједнице комуна за дати период (10 до 20 година).

Партиципативно становање

Засновано на учешћу грађана, ово је начин да групе људи изграде своје станове и деле еколошки, заједнички начин живота, по ниској цени. Овај приступ може да пружи заједничка решења за бројна друштвена питања (друштвена интеракција, здраво старење, еколошки одговорне праксе и заштита животне средине, приступачно становање итд).

PCAET (Регионални планови за климу, ваздух и енергију)

Плански документ који помаже у решавању питања климе, ваздуха и енергије и поставља циљеве за ублажавање и прилагођавање климатским променама, заштиту и јачање биодиверзитета, побољшање енергетске ефикасности и ограничене употребе, као и производњу више обновљиве енергије и опоравка енергије. PCAET се спроводи на међуопштинском или градском нивоу, а PLU(i) мора бити у складу са овим документом.

PEMD (Производи, Опрема, Материјали, Дијагноза Отпада)

Процена којом се утврђује природа, количина и локација грађевинског материјала и производа, и како би се осигурало да се производи, објекти и материјали са градилишта могу поново користити за надокнаду било каквих тренутних или будућих недостатака сировина .

PLU (Локални урбанистички план)

Документ урбанистичког планирања који дефинише кључне смернице које се примењују на комуну или скуп међусобно повезаних заједница (PLUi).
Конкретно, овај документ утврђује опште смернице урбанистичког планирања утврђене у складу са пројектима које воде локалне власти, као и прописе који се односе на изградњу у локалном подручју (циљеви и стратегије планирања, облици зграда, урбане / будуће урбане / природне / пољопривредне зоне).

PNACC (Национални план за прилагођавање климатским променама)

План адаптације се прати истовремено са било којим политикама ублажавања климатских промена, како би се ограничили неизбежни утицаји и повезана штета по социо-економске активности и природу. Циљ јавних политика адаптације је да предвиде очекиване утицаје климатских промена и ограниче сваку могућу штету деловањем на факторе који контролишу обим и искоришћавањем потенцијалних могућности.

Позитивне и негативне екстерналије

Позитивна екстерналија је ситуација у којој актер има користи од туђе акције без финансијских трошкова. То је случај са пчеларом који, захваљујући својим пчелама, игра улогу у опрашивању дрвећа и цвећа оближњег арбористе, а овај други не мора да плати за ову услугу.
Негативна екстерналија је ситуација у којој је играч у неповољном положају од стране другог и не добија надокнаду.

Постојећи или будући поларитети

Појам урбаног поларитета описује просторне ефекте градова на околне регионе и њихове интеракције са суседним градовима. Поларност се често комбинује са географском концентрацијом урбаних функција (становање, пословање, објекти, услуге) и ефикасним линијама спољне комуникације. Ови фактори територијалног учинка повећавају атрактивност подручја у односу на његову околину (запосленост, потрошња, токови активности итд.)

Пропустљивост кварта

Односи се на могућност преласка острва или кварта на директан и ефикасан начин, користећи разноврсна решења за мобилност. Пропустљивост зависи од мреже улица, хијерархије и облика, као и одсуства физичких баријера између подручја.

Прилагођено управљање

Разуман приступ управљању зеленим површинама, што значи више поштовања животне средине, без губитка квалитета. Ово доводи у питање хортикултурне праксе, без њиховог потпуног отписивања.

Приступ укупним трошковима

Ово подразумева узимање у обзир свих трошкова (директних и индиректних) повезаних са животним циклусом „система“, као што су пројекат Еко-кварта, јавна површина, зграде итд.

Проспективна процена

Проспективна процена представља колективну, системску визију која истиче могућу територијалну динамику. Успоставља се разматрањем репрезентација, ретроспективе и поређења са другим регионима и динамичке статистике. Идентификује трендове који могу утицати на еволуцију региона.

Путна мрежа

Сви путеви обухваћени пројектом, од најзначајнијих (градски аутопутеви, булевари итд.) до најмањих (уличице, приватни путеви, слепе улице).

Регионалне здравствене власти (ARS)

Јавне институције под надзором француске владе, задужене за спровођење здравствене политике у одређеном региону. Циљ ARS-а је да обезбеди јединствено управљање здравством у целом региону, да се задовоље потребе становништва и да се повећа ефикасност система.

Релевантни партнери/корисници у здравству

Здравствена власт: управа задужена за подршку и подстицање разматрања здравствене заштите током целог пројекта планирања. У оквиру овог органа, постоји најмање један учесник из органа за уговарање урбаног пројекта (биро за техничко пројектовање, тим за управљање урбаним пројектом итд.) и један учесник из сектора здравствене заштите (представник јавног здравственог органа као што је Регионална здравствена управа, Регионална здравствена опсерваторија итд).

Repair Café

Радионица која повезује људе који желе да поправе предмет са структурама за поновну употребу и волонтерима који су обучени за поправку и поновну употребу. Кафе за поправке може се поставити на одређеном месту као што је центар за рециклажу, или се радионице могу организовати с времена на време, на различитим местима.

Рециклажни центар (са социјалном функцијом)

Центар за рециклажу где се сакупља коришћена или половна роба, рестаурира и/или поправља, а затим продаје широј јавности.

Решења заснована на природи (РЗП)

Акције које се ослањају на екосистеме и услуге које они пружају како би се одговорило заснованим на природи на изазове са којима се наше друштво суочава. Природа и екосистеми подстичу отпорност у суочавању са климатским променама, природним опасностима и снабдевањем водом итд.

SDAGE (нацрт за организацију развоја и управљања водним ресурсима)

Алат за планирање управљања водоснабдевањем и воденим екосистемима за период од 6 година. Овај алат се примењује на нивоу главних речних сливова (12 у Француској) и може се користити заједно са планским документима (SRADDET, SCoT, PCAET, PLU итд).

Поставља средњорочне и дугорочне циљеве за неколико тема, укључујући територијалну једнакост, енергију, биодиверзитет, отпад, становање, транспорт, квалитет ваздуха.

Сива вода

Кућне отпадне воде са ниским нивоом загађења (вода из тушева или судопере) које се могу користити у друге сврхе које не захтевају савршено чисту воду (одводњавање измета, прање возила итд).

Сива енергија (или унутрашња енергија)

је укупна енергија потрошена током животног циклуса материјала или производа, укључујући производњу, екстракцију, трансформацију, прераду, транспорт, уградњу, одржавање и коначно, рециклажу.

Системски приступ

Начин анализе сложеног система коришћењем свеобухватног приступа. Ова метода се мање фокусира на детаљно разумевање свих компоненти система, а више на анализу начина на који оне међусобно делују и функционишу заједно.

Ситуациона превенција

Мера која има за циљ да одврати потенцијалне починиоце злонамерних радњи од извршења, делујући на окружење што је могуће раније и проактивније.

Сортирање 7/9 токова отпада

Сортирање 7 од 9 токова отпада је обавезно као средство борбе против отпада: папир/картон, метал, пластика, стакло, дрво, минерали и гипс. Сортирање текстила и органског отпада није обавезно, али се препоручује.

Социјална и солидарна економија

Социјална и солидарна економија односи се на групу компанија (задруга, друштава, удружења или фондација) које послују на принципу солидарности и служе друштвеној сврси.

Ове компаније се придржавају демократских и партиципативних метода управљања. Профит који остварују подлеже строгим смерницама: индивидуална добит је забрањена, а сваки профит се реинвестира. Њихова финансијска средства су углавном делимично јавна.

SRADDET (Регионалне шеме за планирање, одрживи развој и једнакост територија)

Наставни плански документ који спроводи регионално веће и користи се заједно са локалним документима урбанистичког планирања (посебно SCoT, PCAET и PLU) који би требало да буду компатибилни са овим документом.

Поставља средњорочне и дугорочне циљеве за неколико тема, укључујући територијалну једнакост, енергију, биодиверзитет, отпад, становање, транспорт, квалитет ваздуха.

SRCE (Регионална шема еколошке кохерентности)

Оквирни документ који се користи као основа за планске документе. Садржи процену проблема биодиверзитета, идентификацију плаво-зелене инфраструктуре , имплементацију алата за мапирање и територијални акциони план.

Поставља средњорочне и дугорочне циљеве у вези са неколико тема као што су територијална једнакост, енергија, биодиверзитет, отпад, становање, транспорт, квалитет ваздуха. Осим ако није другачије назначено, SRCE се замењује са SRADDET, који је регионални оквирни документ за дефинисање и имплементацију плаво-зелене инфраструктуре

.SCoT (Шема територијалне кохерентности)

Документ територијалног планирања на средњи и дуги рок (20 година) који се примењује на подручје обухвата, подручје запошљавања или метрополитанско подручје.
Овај документ служи као референтни оквир за питања која се тичу становања, транспорта, комерцијалног развоја, животне средине (посебно енергије, климе и биодиверзитета).

Тактички урбанизам

Метод једноставног, привременог, урбаног развоја коришћењем привремених објеката који могу да демонстрирају које су функционалне модификације могуће за дати простор. Често то подразумева коришћење уметничких и ресурса за догађаје које обезбеђују становници и/или групе заједнице.

Трезвеност у вези са земљом

Приступ који подразумева оптимизацију коришћења већ урбанизованих простора и разматрање потреба за новим проширењима како би се ограничило заузимање земљишта где год је то могуће. Ово избегава ширење стамбених објеката, запослења, услуга, дуже време путовања и чува биодиверзитет.

Територијална процена

Представља израду „фотографије“ територије у датом тренутку: економских снага и слабости, очекивања становништва, динамика развоја, као и еколошких, друштвених и културних изазова итд. Територијална дијагностика може се спроводити у сарадњи са државним службама, локалним самоуправама, привредним субјектима, организацијама цивилног друштва и грађанима.

Уговор о закупу (BRS у Француској)

Уговор о закупу је дугорочни уговор између Заједничког земљишног фонда (OFS у Француској) и купца. Овај уговор се може користити за старе или нове некретнине и служи за одвајање земљишта од зграде и тиме смањење трошкова стамбених јединица, тако да породице са ниским приходима могу купити стамбену јединицу, захваљујући кредиту и месечним отплатама. Уговор о закупу омогућава домаћинствима - у складу са ограничењем ресурса - да приступе становању по нижој цени од тржишне. Заузврат, ова домаћинства могу продати стамбену јединицу само по фиксној продајној цени која је нижа од тржишне цене и домаћинству које испуњава исте критеријуме у погледу ресурса које су првобитно морала да поштују.

Урбанизам привремене употребе

Заузимање приватног или јавног простора објектима и активностима током унапред одређеног трајања.

Урбанизам „привремене употребе“ је средство за јачање кварта повећаном друштвеном интеракцијом, а ови пројекти генерално подстичу промену слике, функције, употребе или статуса простора.

Урбани интензитет

Појам урбаног интензитета додаје квалитативну димензију појму урбане густине укључујући осетљиву природу града, квалитет животне средине, разноликост намене, присуство свакодневних услуга (продавнице мешовите робе, школе, социјалне и јавне услуге), могућност кретања коришћењем решења активне мобилности или јавног превоза итд.

Урбани метаболизам

Модел за анализу тока енергије и материјала (прилива и одлива) потребних за функционисање региона. Упоређује регионе са живим бићима којима су потребни материјали и енергија који се затим троше, трансформишу, а затим елиминишу.

Урбани облици

На нивоу кварта, ово се односи на тип организације простора, просторне конфигурације зграда (начин на који су урбане карактеристике организоване у подручју) и специфичне развојне пројекте у јавним површинама (изграђено земљиште наспрам неизграђеног земљишта, путна мрежа, тргови, зелене површине итд).

Услови живота

Субјективни концепт за карактеризацију свих карактеристика градског или руралног подручја. То се тиче свега око нас, на локалном нивоу, као што су пејзаж или животна средина (клима, итд.), урбани развој , културни фактори, итд.

Услуге доставе купцима

Ово се односи на транспорт робе у граду, последњи корак у логистичком ланцу, дистрибуцију робе до крајњих потрошача. Ово може представљати висок економски, друштвени и еколошки трошак ако се не узме у обзир у фази пројектовања кварта.

Фаб-Лаб

Скраћеница „лабораторије за израду“ (laboratoire de fabrication), Фаб-Лаб је место које је отворено за јавност и где су доступне разне машине и алати за пројектовање и израду предмета.

Фекална вода

Такође позната као вода из тоалета, ово је вода из домаћинства која садржи нуспроизводе варења (фекалије и урин). Ова вода представља здравствени ризик и мора се пречистити пре него што се врати у природу.

Функционална разноликост

На свим нивоима регионалне организације, ово се односи на обезбеђивање разноврсних функција везаних за живот у региону, као што су стамбене, економске активности, активности у слободно време, решења за мобилност, јавне услуге, спортски објекти, културни објекти, удружења итд.

Штедљив урбанизам

Приступ урбаном планирању са циљем да постигне боље резултате са мање трошкова како би се заштитили екосистеми. Локални, материјални и људски ресурси се користе за задовољавање основних потреба становништва. То подразумева мобилизацију становника, корисника, расположивог земљишта, материјала, технологије која не захтева превише енергије итд.

Захвалнице

Драги сарадници,

Француски биро за одрживе регионе и градове жели да се захвали свима који су учествовали у заједничком раду на креирању новог водича за одрживо планирање.

Захваљујући вашој посвећености и стручности, овај ажурирани и приступачни водич је сада доступан свим руководиоцима пројеката који желе да усвоје врлински приступ одрживом урбаном планирању. Широм региона, овај водич ће помоћи у проналажењу решења за кључне изазове одрживог града и учинити те одговоре шире распрострањеним. То укључује трезвеност у коришћењу ресурса и енергије, отпорност посебно у суочавању са климатским променама, инклузију и стварање вредности у регионима.

Желели бисмо да се посебно захвалимо представницима одрживих градова из Регионалних директората за животну средину, планирање и становање и Одељења за територије и море који су одиграли значајну улогу у овом пројекту, као и Одељењима централне администрације у оквиру Министарства за еколошку транзицију и територијалну кохезију и Министарства културе.
Генерални комесаријат за одрживи развој (CGDD)
Генерална дирекција за планирање, становање и природу (DGALN) и Државни архитекти и пејзажни архитекти за DGALN.
Француски Генерални директорат за енергетику и климу (DGEC), укључујући Националну опсерваторију за ефекте глобалног загревања (ONERC)
Генерални директорат за инфраструктуру, транспорт и море (DGITM)
Генерална дирекција за превенцију ризика (DGPR)
Међуминистарска мисија за квалитет у јавној градњи (MIQCP)
Европска групација јавног интереса за архитектонске и урбанистичке пројекте (GIP EPAU)
Архитектура, грађевинарство, урбанистичко планирање (PUCA)

Желели бисмо да се захвалимо нашим партнерима (институцијама, удружењима, стручњацима за урбанистичко планирање и професионалцима) на њиховом вредном доприносу и учешћу у овом пројекту:
ADEME - Француска агенција за еколошку транзицију Алијанса висок еколошки квалитет (HQE) - GBC
Anah - Национална агенција за побољшање становања
ANCT - Национална агенција за територијалну кохезију ANRU - Национална агенција за урбану обнову, Banque des Territoires
CEREMA - Центар за студије и стручност о ризицима, животној средини, мобилности и урбаном планирању
CERQUAL
CERTIVEA
CNOA - Национални савет архитеката
Compagnie des rêves urbains
CSTB - Научно-технички центар за изградњу Eco Maires (Еко градоначелници)
Efficacity
Ekopolis
EPASE - Јавна установа за урбани развој Сен Етјена
EPFAG - Установа за развој јавног земљишта Француске Гвајане
FNPRF - Федерација регионалних паркова природе Француске FNAU – Француска мрежа агенција за урбанистичко планирање
FNCAUE - Национална федерација локалних CAUE (Савети за архитектуру, урбанизам и заштиту животне средине)
FVD - Одрживи град од Француске
(SCbF) GPA - Уређење за Велики Париз
Intercommunalités de France (Међуповезане заједнице Француске)
LPO - Француска лига за заштиту птица Paris & Métropole Aménagement (Уређење Метрополитенске зоне Париза)
PCC – Petites Cités de Caractère (Шармантни мали градови)
Plantes et Cités (Биљке и градови)
UNAM – Национална унија инвеститора USH – Конфедерација социјалног становања
И градови Дуе-ан-Анжу (Doué-en-Anjou), Диртал (Durtal), Ле Мезнил-Сен-Дени (Le Mesnil-Saint-Denis), Мел (Melle), Сен-Панталеон (Saint-Pantaléon), као и Заједница општина Мелуа-ан-Пуату (Mellois-en-Poitou), као и Atelier Résonné – ADER&CO.“

Желели бисмо да се захвалимо тимовима из агенција 360, Néoclide & Giboulées на њиховој подршци у реализацији пројекта и графици за водич.

На крају, желео бих да се посебно захвалим тиму из Француског бироа за одрживе регионе и градове Генералне дирекције за планирање, становање и природу који предводи приступ Еко-кварта, и међународном саветнику за одрживе градове из Поддирекције за одрживо планирање, на њиховој непоколебљивој подршци у реализацији овог пројекта: Брино Бесис (Bruno Bessis), Селин Калегари - вођа пројекта (Céline Callegari), Колен Кошоа (Colin Cauchois), Франсоа Келерхалс-Осо (François Kellerhalls-Hosso), Паскал Куасиган (Pascale Kouassigan), Јан Лансијен (Yann Lancien), Емили Лепоавр (Émilie Lepoivre), Изабел Мориц (Isabelle Moritz), Маријан Вебр (Marianne Vebr) и Лорен Пуријас (Lorène Pourias), приправница.

Флоранс Друи (Florence Drouy)

Шефица француског бироа за одрживе регионе и градове DGALN / DHUP / AD

© Генерална дирекција за планирање, становање и природу. Јун 2023.
Дизајн и имплементација: agence Giboulées / Troiscentssoixante
Илустрације: Камиј Леплеј (Camille Leplay) — Штампано на 100% рециклираном папиру од стране Adequat

MINISTÈRE
DE LA TRANSITION
ÉCOLOGIQUE
ET DE LA COHÉSION
DES TERRITOIRES

Liberté
Egalité
Fraternité